

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 29 Απριλίου 2009 (18.05)
(OR. en)**

9241/09

**PESC 545
COARM 25**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της:	Γραμματείας
προς:	τις αντιπροσωπίες
Θέμα:	Οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες οι Οδηγίες χρήσης για την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ 2008/944/ΚΕΠΠΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΚΟΙΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ
ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Εισαγωγικό σημείωμα

Όλα τα κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει να εφαρμόζουν την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού κατά την εξέταση αιτήσεων εξαγωγής ειδών που αναγράφονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ. Η κοινή θέση αποσκοπεί επίσης στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών και της αμοιβαίας κατανόησης των πολιτικών τους σχετικά με τον έλεγχο των εξαγωγών.

Σκοπός των Οδηγιών Χρήσης είναι να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της κοινής θέσης. Δεν αντικαθιστούν κατά κανένα τρόπο την κοινή θέση, αλλά συνοψίζουν τις οδηγίες που έχουν συμφωνηθεί για την ερμηνεία των κριτηρίων του και την εφαρμογή των άρθρων του. Απευθύνονται κυρίως στους υπευθύνους της χορήγησης αδειών εξαγωγής.

Οι παρούσες Οδηγίες Χρήσης θα ενημερώνονται τακτικά. Η πλέον πρόσφατη μορφή θα διατίθεται στην ιστοσελίδα «Έλεγχοι των εξαγωγών με γνώμονα την ασφάλεια» του δικτυακού τόπου του Συμβουλίου.

Κεφάλαιο 1 - Κοινοποιήσεις άρνησης και διαβουλεύσεις

Εισαγωγή	5
Τμήμα 1: Ορισμός της άρνησης αδείας	6
Τμήμα 2: Κοινοποιητές πληροφορίες σχετικά με την άρνηση αδείας	8
Τμήμα 3: Ανάκληση κοινοποιήσεων άρνησης	12
Τμήμα 4: Κοινοποίηση αρνήσεων και διεξαγωγή διαβουλεύσεων	13

Κεφάλαιο 2 - Πρακτικές αδειοδότησης

Τμήμα 1: Βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τα πιστοποιητικά τελικού χρήστη.....	18
Τμήμα 2: Εξέταση των αιτήσεων για «ενσωμάτωση» και επανεξαγωγή	20
Τμήμα 3: Εξακρίβωση μετά την αποστολή	21
Τμήμα 4: Εξαγωγή ελεγχόμενου εξοπλισμού για ανθρωπιστικούς σκοπούς	22
Τμήμα 5: Ορισμοί	23

Κεφάλαιο 3 - Οδηγίες για την εφαρμογή των κριτηρίων

Εισαγωγή στις βέλτιστες πρακτικές όλων των κριτηρίων.	24
Τμήμα 1: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Ένα («διεθνείς υποχρεώσεις»).....	25
Τμήμα 2: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Δύο («ανθρώπινα δικαιώματα»)	38
Τμήμα 3: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Τρία («εσωτερική κατάσταση»)	55
Τμήμα 4: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Τέσσερα («περιφερειακή σταθερότητα»)	60
Τμήμα 5: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Πέντε («ασφάλεια φίλων και συμμάχων»).....	67
Τμήμα 6: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Έξι («στάση έναντι της τρομοκρατίας»)	76
Τμήμα 7: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Επτά («κίνδυνος εκτροπής»)	87
Τμήμα 8: Βέλτιστες πρακτικές για την ερμηνεία του κριτηρίου Οκτώ («αιεφόρος ανάπτυξη»)	94

Κεφάλαιο 4 - Διαφάνεια

Τμήμα 1: Απαιτήσεις υποβολής πληροφοριών για την ετήσια έκθεση της ΕΕ	101
Τμήμα 2: Κοινό μοντέλο για τις πληροφορίες που θα εμπερικλείονται στις εθνικές εκθέσεις	103
Τμήμα 3: Διευθύνσεις Διαδικτύου για τις εθνικές εκθέσεις σχετικά με τις εξαγωγές όπλων	105

Κεφάλαιο 5 - Χώρες που έχουν προσχωρήσει στην κοινή θέση

Τμήμα 1: Κατάλογος χωρών που έχουν προσχωρήσει, σημεία επαφής, και περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την προσχώρησή τους 108

Κεφάλαιο 6 - Κοινός Στρατιωτικός Κατάλογος της ΕΕ 109

Ο Κοινός Στρατιωτικός Κατάλογος της ΕΕ - σύνδεσμοι για την ηλεκτρονική μορφή 109

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΤΥΠΟ 3 - Κοινοποίηση άρνησης δυνάμει της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ 110

ΕΝΤΥΠΟ 2 - Τροποποίηση ή ανάκληση άρνησης δυνάμει της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ 112

ΕΝΤΥΠΟ 3 - Κοινοποίηση άρνησης εγγραφής διαμεσολαβητή όπλων στο μητρώο δυνάμει της κοινής θέσης 2003/468/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον έλεγχο της διαμεσολάβησης με αντικείμενο όπλα 113

Εισαγωγή

Το άρθρο 4 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στοιχεία για τις άδειες που έχουν αρνηθεί να χορηγήσουν, μαζί με επεξήγηση των λόγων για τους οποίους απορρίφθηκε η αίτηση αδειάς.

Η αμοιβαία κοινοποίηση πληροφοριών για τις αρνήσεις άδειας είναι ένα από τα πιο σημαντικά μέσα για την επίτευξη των στόχων των πολιτικών ελέγχου εξαγωγών των κρατών μελών και της σύγκλισης των πολιτικών αυτών. Το παρόν κεφάλαιο αποσκοπεί στη διασαφήνιση των ευθυνών των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Λαμβάνει επίσης υπόψη την διάταξη στο άρθρο 5 της κοινής θέσης 2003/468/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον έλεγχο της διαμεσολάβησης με αντικείμενο όπλα, που προβλέπει ότι «τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν πληροφορίες, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την «απόρριψη αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο (εάν συντρέχει περίπτωση)».

Τμήμα 1: Ορισμός της άρνησης αδείας

1.1.1 Το άρθρο 4 παράγραφος 2 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ προβλέπει ότι «*Θεωρείται ότι υπάρχει απόρριψη αίτησης αδείας όταν το κράτος μέλος αρνείται να επιτρέψει την πώληση ή εξαγωγή του οικείου είδους στρατιωτικού εξοπλισμού, ενώ η πώληση αυτή ή η σύναψη σχετικής σύμβασης θα είχε πραγματοποιηθεί υπό άλλες συνθήκες. Για τους σκοπούς αυτούς, η κοινοποιήσιμη άρνηση είναι δυνατόν, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες, να περιλαμβάνει άρνηση αδείας έναρξης διαπραγματεύσεων ή αρνητική απάντηση σε τυπική αρχική έρευνα για συγκεκριμένη παραγγελία.*»

1.1.2 Οι πρακτικές των διάφορων κρατών μελών δίστανται επί του παρόντος όσον αφορά τη χρονική στιγμή κατά την οποία οι επιχειρήσεις πρέπει να απευθύνονται στις κρατικές αρχές για να ζητήσουν τη συγκατάθεσή τους. Ορισμένα κράτη μέλη δέχονται να συνομιλήσουν με τις επιχειρήσεις μόνον τη στιγμή κατά την οποία αυτές υποβάλλουν και τυπικά την αίτηση αδείας εξαγωγής. Άλλα κράτη μέλη επικοινωνούν ατύπως με τους σχετικούς κύκλους, δίνοντάς τους εκ των προτέρων μη δεσμευτικές ενδείξεις ως προς το αν θα επιτρέψουν ή όχι τη σχεδιαζόμενη συναλλαγή.

1.1.3 Είτε το ερώτημα της επιχείρησης σχετικά με μια ενδεχόμενη εξαγωγή διατυπώνεται σε πρώιμο στάδιο της εμπορικής διαδικασίας, είτε υποβάλλεται αμέσως πριν από την αποδοχή της παραγγελίας, πρέπει να πληροί ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις προτού μπορέσει να λάβει επίσημη απάντηση, η οποία - αν είναι απορριπτική - θα κοινοποιηθεί ως άρνηση από την κρατική αρχή. Ελλείψει συγκεκριμένων πραγματολογικών στοιχείων, το τυχόν ερώτημα δεν αντιμετωπίζεται ως αίτηση από την αρμόδια αρχή και συζητείται μόνο βάσει εικασιών. Κατά ταύτα, μια τηλεφωνική επαφή ή ένα σύντομο σήμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με γενικές πληροφορίες ή ερωτήσεις δεν συνιστά κατάσταση που να θέτει την κρατική αρχή σε θέση να εγκρίνει ή να απορρίψει μια συγκεκριμένη επιχειρηματική ευκαιρία.

1.1.4 Άρνηση θα πρέπει να κοινοποιείται όταν η κρατική αρχή έχει απορρίψει αίτηση αδείας εξαγωγής που έχει υποβληθεί εγγράφως (με επιστολή, φαξ ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) και με αρκετά ακριβείς πληροφορίες ώστε να μπορεί η αρμόδια αρχή να καταλήξει σε απόφαση. Ο ελάχιστος απαιτούμενος όγκος πληροφοριών που πρέπει να περιέχονται στην έγγραφη αίτηση αποτελείται από τα εξής:

- χώρα προορισμού,
- πλήρη περιγραφή των εξακτέων αγαθών, μαζί με τις ποσότητες και - αν συντρέχει η περίπτωση - τις τεχνικές προδιαγραφές,
- αγοραστή (με διευκρίνιση του κατά πόσον πρόκειται για κρατικό φορέα, κλάδο των ενόπλων δυνάμεων, παραστρατιωτική δύναμη, ή ιδιώτη φυσικό ή νομικό πρόσωπο),
- σχεδιαζόμενο τελικό χρήστη.

1.1.5 Άρνηση (ΚΑ) θα πρέπει επίσης να κοινοποιείται όταν:

- ένα κράτος μέλος ανακαλεί ισχύουσα άδεια εξαγωγής,
- ένα κράτος μέλος αρνείται να χορηγήσει άδεια εξαγωγής για είδος εμπύκτον στο πεδίο της κοινής θέσης και έχει ήδη κυκλοφορήσει κοινοποίηση άρνησης σχετικά με αυτό σε άλλα διεθνή καθεστώτα ελέγχου εξαγωγών,
- ένα κράτος μέλος αρνείται να επιτρέψει μια εξαγωγική συναλλαγή που κρίνεται ταυτόσημη κατ' ουσία με μια συναλλαγή την οποία άλλο κράτος είχε παλαιότερα επίσης αρνηθεί να επιτρέψει, κοινοποιώντας την άρνηση του. Μεταξύ των σημείων που πρέπει να εξετάζονται ειδικότερα προκειμένου να κριθεί αν η συναλλαγή είναι «ταυτόσημη κατ' ουσία» συγκαταλέγονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι ποσότητες και όγκοι, και οι αποδέκτες και τελικοί χρήστες των περιών ο λόγος αγαθών.

1.1.6 Αντιθέτως, δεν θα πρέπει να εκδίδεται κοινοποίηση άρνησης (ΚΑ) όταν:

- η απορριπτόμενη αίτηση είτε δεν είχε υποβληθεί εγγράφως είτε δεν συνοδευόταν από όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται στο σημείο 1.4 του παρόντος.

1.1.7 Σε περίπτωση άρνησης αδειάς εξαγωγής για λόγους εθνικής πολιτικής αυστηρότερης από ό,τι απαιτείται σύμφωνα με την κοινή θέση, μπορεί να εκδίδεται ΚΑ «προς ενημέρωση μόνο». Αυτού του είδους οι ΚΑ θα προστίθενται στην κεντρική βάση δεδομένων από τη Γραμματεία, θα παραμένουν όμως ανενεργές.

Τμήμα 2: Κοινοποιητές πληροφορίες σχετικά με την άρνηση αδείας

1.2.1 Ζωτικής σημασίας για την επιτυχή λειτουργία του συστήματος των ΚΑ είναι η παροχή, μαζί με την κοινοποίηση κάθε άρνησης, και όλων των συναφών πληροφοριών, ώστε να μπορούν τα άλλα κράτη μέλη να τις λαμβάνουν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των οικείων πολιτικών ελέγχου των εξαγωγών. Με αυτό το σκεπτικό παρατίθενται στο παρόν τμήμα δύο εναρμονισμένα έντυπα ΚΑ, ένα για τις αρνήσεις αδειών εξαγωγής και διαμεσολάβησης (Υπόδειγμα εντύπου 1 στο Παράρτημα) και ένα για τις τροποποιήσεις και ανακλήσεις κοινοποιήσεων (Υπόδειγμα εντύπου 2 στο Παράρτημα).

1.2.2 Ακολουθούν περιγραφές των κοινοποιητέων πληροφοριακών στοιχείων:

Αναγνωριστικός αριθμός

Τυποποιημένος αριθμός καταγραφής, οριζόμενος από το κοινοποιούν κράτος μέλος, με το εξής σχήμα:

τυποποιημένα αρχικά του καθεστώτος ελέγχου (EUARMS)/διγράμματος κωδικός της εκδίδουσας χώρας/τετραψήφιο έτος/τριψήφιος αύξων αριθμός, π.χ. EUARMS/PT/2005/007 ή EUARMS/ES/2003/168.

Χώρα τελικού προορισμού

Χώρα όπου, σύμφωνα με τις πληροφορίες της χώρας εξαγωγής, βρίσκεται ο τελικός χρήστης.

Ημερομηνία κοινοποίησης

Η ημερομηνία του μηνύματος με το οποίο γνωστοποιείται στους ενωσιακούς εταίρους η αρνητική απόφαση ή η απόφαση τροποποίησης ή ανάκλησης της άρνησης.

Στοιχεία υπευθύνου περαιτέρω πληροφοριών

Όνοματεπώνυμο, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός φαξ και ηλεκτρονική διεύθυνση ατόμου που μπορεί να δώσει περισσότερες πληροφορίες.

Σύντομη περιγραφή των αγαθών

Τεχνικές προδιαγραφές που επιτρέπουν συγκρίσιμη εκτίμηση. Να γνωστοποιούνται και οι τεχνικές παράμετροι, αν είναι αναγκαίες προς τούτο. Πρέπει να χρησιμοποιείται όπου αρμόζει το γαλλοαγγλικό γλωσσάριο τεχνικών όρων που θα εκπονηθεί. Πέραν τούτων, μπορούν προαιρετικώς να παρέχονται και οι εξής πληροφορίες:

- Ποσότητα
- Αξία
- Κατασκευαστής των αγαθών

Στοιχεία στον κατάλογο ελέγχου

Αριθμός είδους στο οποίο αντιστοιχούν τα περιών ο λόγος αγαθά στην πιο πρόσφατα συμφωνημένη μορφή του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ (με αριθμό υποείδους, όταν υπάρχει) ή στο Κατάλογο Αγαθών Διπλής Χρήσης (με τα επίσημα στοιχεία του) προκειμένου περί αγαθών για τα οποία κοινοποιούνται οι πληροφορίες κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 της κοινής θέσης.

Δηλούμενη τελική χρήση

Πληροφορίες σχετικά με τη σχεδιαζόμενη χρήση του περί ου ο λόγος εμπορεύματος (π.χ. ανταλλακτικό για..., ενσωμάτωση σε..., χρήση ως...). Αν πρόκειται για προμήθεια για κάποιο σχέδιο, θα πρέπει να αναγράφεται το όνομα του σχεδίου.

Παραλήπτης και τελικός χρήστης

Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν αναλυτικότερα, ώστε να μπορεί να γίνεται συγκρίσιμη εκτίμηση. Σε χωριστά πεδία θα πρέπει να παρατίθενται: ονοματεπώνυμο ή επωνυμία/διεύθυνση/χώρα/ αριθμός τηλεφώνου/αριθμός φαξ/ ηλεκτρονική διεύθυνση.

Λόγος κοινοποίησης άρνησης/τροποποίησης/ανάκλησης

Σε περίπτωση άρνησης, αναφέρονται εδώ τα εφαρμοζόμενα κριτήρια της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ. Αν τα σχετικά κριτήρια αποτελούνται από πολλά μέρη (π.χ. έβδομο κριτήριο, στοιχεία α), β), γ) και δ)), πρέπει να προσδιορίζονται το ή τα μέρη που έχουν εφαρμογή εν προκειμένω. Σε περίπτωση τροποποίησης ή ανάκλησης κοινοποίησης, θα πρέπει να προστίθεται μια σύντομη εξήγηση, π.χ. άρση εμπάργκο, αντικατάσταση από κοινοποίηση X, κλπ.

Πρόσθετες παρατηρήσεις

Ό,τι άλλες πληροφορίες μπορεί να χρησιμεύσουν στα κράτη μέλη για την εκτίμησή τους. Προαιρετικό.

Χώρα καταγωγής των αγαθών

Η χώρα από όπου εξάγονται τα αγαθά για τα οποία ενεργεί ο διαμεσολαβητής. Συμπληρώνεται μόνον για τις κοινοποιήσεις αρνήσεων που αφορούν δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

Όνομα και στοιχεία διαμεσολαβητή

Ονόματα, επαγγελματική διεύθυνση ή διευθύνσεις, χώρα, αριθμός (-οί) τηλεφώνου, αριθμός (-οί) φαξ, ηλεκτρονική διεύθυνση ή διευθύνσεις των διαμεσολαβητών, αίτηση αδείας των οποίων απορρίφθηκε. Συμπληρώνεται μόνον για τις κοινοποιήσεις αρνήσεων που αφορούν δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

Τροποποιητέα πληροφοριακά στοιχεία

Προσδιορίζονται τα στοιχεία της αρχικής κοινοποίησης τα οποία χρειάζονται τροποποίηση.

Νέα πληροφοριακά στοιχεία

Νέο περιεχόμενο τροποποιούμενου στοιχείου

Ημερομηνία ισχύος τροποποίησης ή ανάκλησης

Ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει η απόφαση τροποποίησης ή ανάκλησης της άρνησης.

1.2.3 Σύμφωνα με τα θεσπιζόμενα στο άρθρο 5 της κοινής θέσης 2003/468/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον έλεγχο της διαμεσολάβησης με αντικείμενο όπλα, τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν πληροφορίες, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την «απόρριψη αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο (εάν συντρέχει περίπτωση)». Το επισυναπτόμενο Έντυπο 3 αποτελεί εναρμονισμένο έντυπο κοινοποίησης για τις κοινοποιήσεις αρνήσεων εγγραφής αιτήσεων στο μητρώο.

Τμήμα 3: Ανάκληση κοινοποιήσεων άρνησης

1.3.1 Σκοπός των κοινοποιήσεων άρνησης είναι να παρέχουν στα άλλα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με την πολιτική ελέγχου εξαγωγών ενός κράτους μέλους, τις οποίες αυτά μπορούν έτσι να λαμβάνουν υπόψη στις δικές τους αποφάσεις περί αδειών εξαγωγής. Έστω και αν οι υπάρχουσες κοινοποιήσεις αρνήσεων ενός κράτους μέλους δεν είναι δυνατόν να απηχούν πιστά και ανά πάσα στιγμή την πολιτική ελέγχου εξαγωγών που ακολουθεί, τα κράτη μέλη μπορούν να φροντίζουν να είναι πιο ενημερωμένες οι σχετικές πληροφορίες ανακαλώντας, όποτε χρειάζεται, τις κοινοποιήσεις αρνήσεων.

1.3.2 Οι ανακλήσεις γίνονται με μηνύματα COREU το ταχύτερο δυνατόν, και οπωσδήποτε εντός 3 εβδομάδων από τη λήψη της σχετικής απόφασης. Για το σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν το Έντυπο 2 (βλ. παράρτημα).

1.3.3 Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν κάθε χρόνο τις υπάρχουσες κοινοποιήσεις αρνήσεων και τις ανακαλούν όταν τυχόν αλλαγή στην εθνική αντίληψη των πραγμάτων σημαίνει ότι δεν έχουν πια νόημα (επικαιροποίηση), και καταργούν τις πολλαπλές κοινοποιήσεις σχετικά με κατ' ουσίαν ταυτόσημες συναλλαγές (τακτοποίηση), ώστε να παραμένουν μόνον εκείνες που έχουν μεγαλύτερη σημασία για την εθνική πολιτική ελέγχου των εξαγωγών.

1.3.4 Ανακλήσεις γίνονται επίσης στις εξής περιπτώσεις:

- Όταν ένα κράτος μέλος χορηγεί άδεια εξαγωγής για μια συναλλαγή «κατ' ουσίαν ταυτόσημη» με μια συναλλαγή την οποία είχε αρνηθεί στο παρελθόν να επιτρέψει. Στην περίπτωση αυτή, ανακαλούνται οι ΚΑ που είχε εκδώσει παλαιότερα.
- Μετά από άρση απαγόρευσης (εμπάργκο) πωλήσεων όπλων. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη πρέπει να ανακαλούν, μέσα σε ένα μήνα από την άρση της, τις αρνήσεις που είχαν ως μόνη βάση την απαγόρευση αυτή.
- Ένα κράτος μέλος αποφασίζει ότι μια άδεια την οποία είχε παλαιότερα ανακαλέσει θα πρέπει να ισχύσει και πάλι (βλ. σημείο 1.1.5, πρώτη περίπτωση).

1.3.5 Τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να ανακαλούν κοινοποιήσεις αρνήσεων που εκδόθηκαν πριν από τρία έτη και άνω. Οι κοινοποιήσεις αυτές απενεργοποιούνται αυτομάτως στην κεντρική βάση δεδομένων από τη Γραμματεία του Συμβουλίου (βλ. παρακάτω, Τμήμα 1.4.8). Καίτοι απενεργοποιημένες, όμως, παραμένουν στη βάση δεδομένων.

Τμήμα 4: Κοινοποίηση αρνήσεων και διεξαγωγή διαβουλεύσεων

Άδειες εξαγωγής

Κοινοποιήσεις αρνήσεων: κυκλοφορία

1.4.1 Όταν ένα κράτος μέλος αρνείται άδεια εξαγωγής όπλων ή σχετικής διαμεσολάβησης, οφείλει να κυκλοφορεί τη σχετική κοινοποίηση το αργότερο εντός ενός μηνός αφότου αρνήθηκε την άδεια.

1.4.2 Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις αρνήσεις στα άλλα κράτη μέλη χρησιμοποιώντας το Έντυπο 1. Πρέπει να συμπληρώνονται όλα τα πεδία, ή να εξηγείται το γιατί περιττεύει κάποιο πεδίο. Η Γραμματεία του Συμβουλίου δεν θα καταχωρεί στη βάση δεδομένων τις ελλιπείς κοινοποιήσεις.

1.4.3 Όλες οι κοινοποιήσεις αρνήσεων, οι ανακλήσεις και οι τροποποιήσεις πρέπει να είναι συντεταγμένες στα αγγλικά ή στα γαλλικά. Αποστέλλονται με σήμα COREU σε όλα τα κράτη μέλη, οπότε και διαβιβάζεται αυτομάτως αντίγραφο στη Γραμματεία του Συμβουλίου. Πρέπει να φέρουν διαβάθμιση ασφαλείας «Restricted». Ο βαθμός προτεραιότητας πρέπει να είναι «normal».

Κοινοποιήσεις αρνήσεων: χειρισμός και αποθήκευση

1.4.4 Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου θα τηρεί κεντρική βάση δεδομένων για τις ΚΑ αδειών εξαγωγής. Αυτό δεν θα κωλύει τα κράτη μέλη να διατηρούν δικές τους βάσεις δεδομένων. Η κεντρική βάση δεδομένων ΚΑ αποτελεί μέσο προς χρήση από όλα τα κράτη μέλη. Η ύπαρξή της θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναζητούν στοιχεία βάσει οποιουδήποτε από τα πεδία (εκδούσα χώρα, χώρα προορισμού του εξοπλισμού, κριτήρια άρνησης, περιγραφή αγαθών...) ή και συνδυασμού πεδίων. Θα επιτρέπει επίσης τη συγκρότηση στατιστικών βάσει των πεδίων αυτών.

1.4.5 Οι πληροφορίες της βάσης δεδομένων φέρουν τη διαβάθμιση RESTRICTED και αντιμετωπίζονται αναλόγως από όλα τα κράτη μέλη και τη Γραμματεία του Συμβουλίου. Οι πληροφορίες θα καταχωρούνται στην αγγλική γλώσσα. Όταν έχουν διαβιβαστεί στα γαλλικά, θα μεταφράζονται στα αγγλικά από τη Γραμματεία του Συμβουλίου. Τα κράτη μέλη θα καταρτίσουν γλωσσάριο τεχνικών όρων για το σκοπό αυτό.

1.4.6 Η Γραμματεία του Συμβουλίου θα ελέγχει κάθε ΚΑ υποβαλλόμενη με το Έντυπο 1 για να βεβαιώνεται ότι περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες. Αν η κοινοποίηση είναι πλήρης, θα καταχωρείται στην κεντρική βάση δεδομένων. Αν έχουν παραλειφθεί ουσιώδεις πληροφορίες, η Γραμματεία θα τις ζητεί από το κράτος μέλος που έχει εκδώσει την άρνηση. Οι κοινοποιήσεις αρνήσεων δεν θα καταχωρούνται στη βάση δεδομένων προτού ληφθούν τουλάχιστον οι εξής πληροφορίες:

- Αναγνωριστικός αριθμός,
- Χώρα προορισμού,
- Σύντομη περιγραφή των αγαθών, μαζί με τον αντίστοιχο αριθμό καταλόγου ελέγχου,
- Δηλούμενη τελική χρήση,
- Όνομα και χώρα παραλήπτη, ή τελικού χρήστη αν δεν συμπίπτει (με διευκρίνιση του κατά πόσον ο αγοραστής είναι κρατικός φορέας, κλάδος των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας, παραστρατιωτική δύναμη, ή ιδιώτης φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εάν δε η άρνηση βασίζεται στο κριτήριο 7, το όνομα του εν λόγω φυσικού ή νομικού προσώπου),
- Λόγοι της άρνησης (όχι μόνον ο αριθμός ή οι αριθμοί των κριτηρίων, αλλά και τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η εκτίμηση),
- Ημερομηνία της άρνησης (ή στοιχεία για το πότε αρχίζει να παράγει αποτελέσματα, εκτός αν ήδη ισχύει).

1.4.7 Όταν η Γραμματεία του Συμβουλίου λαμβάνει με το Έντυπο 2 ειδοποίηση ανάκλησης μιας ΚΑ, αφαιρεί από την κεντρική βάση δεδομένων τη σχετική κοινοποίηση. Όταν η Γραμματεία του Συμβουλίου λαμβάνει με το Έντυπο 2 ειδοποίηση να αλλάξει τις λεπτομέρειες μιας ΚΑ, τις τροποποιεί κατά τα ζητούμενα, εφόσον οι νέες πληροφορίες ακολουθούν το συμφωνημένο σχήμα.

1.4.8 Η Γραμματεία του Συμβουλίου ελέγχει τακτικά κάθε μήνα μήπως κάποιες από τις ενεργές κοινοποιήσεις της βάσης δεδομένων είναι ηλικίας άνω των 3 ετών. Όλες οι άνω των 3 ετών κοινοποιήσεις απενεργοποιούνται, οι σχετικές πληροφορίες όμως παραμένουν μέσα στη βάση δεδομένων.

1.4.9 Μέχρις ότου καταστεί δυνατή η εξ αποστάσεως πρόσβαση σε ασφαλή βάση δεδομένων, η Γραμματεία του Συμβουλίου παραδίδει δίσκο με την τελευταία μορφή της βάσης δεδομένων στον αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της ομάδας εργασίας «Εξαγωγές Συμβατικών Όπλων» (COARM), η οποία συνεδριάζει περίπου κάθε δύο μήνες. Εάν τα κράτη μέλη ζητούν επικαιροποιημένες εκδόσεις της βάσης δεδομένων σε συχνότερα διαστήματα, οι δίσκοι θα αποστέλλονται στα κράτη μέλη μέσω υποδειγμένων προσώπων των Μόνιμων Αντιπροσωπιών τους στις Βρυξέλλες. Ακολουθούνται εν προκειμένω κατάλληλες διαδικασίες ασφαλείας.

Διαδικασίες διαβουλεύσεων

1.4.10 Όταν ένα κράτος μέλος εξετάζει αν πρέπει να χορηγήσει άδεια εξαγωγής, θα πρέπει να συμβουλευεται τη βάση δεδομένων για να διαπιστώσει εάν άλλο κράτος μέλος έχει αρνηθεί να επιτρέψει κατ' ουσίαν όμοια συναλλαγή, στην περίπτωση δε αυτή να διαβουλευεται με το ή τα κράτη μέλη που αρνήθηκαν.

1.4.11 Όταν ένα κράτος μέλος δεν είναι βέβαιο αν μια συγκεκριμένη ΚΑ της κεντρικής βάσης δεδομένων αφορά ή όχι «κατ' ουσία ταυτόσημη συναλλαγή», θα πρέπει να κινεί διαδικασία διαβουλεύσεων για να διευκρινίζει το θέμα.

1.4.12 Η αίτηση διαβουλεύσεων αποστέλλεται μέσω COREU, είτε στα αγγλικά είτε στα γαλλικά, απευθύνεται στο κράτος μέλος που έχει προβεί στην ΚΑ, κοινοποιείται δε και σε όλα τα άλλα κράτη μέλη. Το μήνυμα πρέπει να ακολουθεί το εξής υπόδειγμα:

«[Το κράτος μέλος X] would be grateful for further information from [το κράτος μέλος Ψ] on Council Common Position 2008/944/CFSP denial notification [αναγνωριστικός αριθμός και προορισμός], as we are considering a relevantly similar licence application. Under the Users' Guide, we hereby request a response on or before [ημερομηνία]. It will be considered that there has been no response unless we receive a reply by this date. For further information please contact [όνομα, αριθμός τηλεφώνου, ηλεκτρονική διεύθυνση].»

1.4.13 Η διορία απάντησης είναι 3 εβδομάδες από την ημερομηνία διαβίβασης της αίτησης διαβουλεύσεων, εκτός αν τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνήσουν κάτι διαφορετικό. Αν το κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν απαντήσει μέσα στην τακτή διορία, τεκμαίρεται ότι δεν έχει αντίρρηση για τη χορήγηση της ζητούμενης αδειάς.

1.4.14 Αν η άρνηση του κράτους μέλους βασίζεται σε εμπιστευτικές πληροφορίες, μπορεί να απαντήσει «*The refusal was based on information from sensitive sources*». Στην περίπτωση αυτή, το αιτούν κράτος μέλος δεν θα ζητεί συνήθως περισσότερες λεπτομέρειες ως προς την πηγή των πληροφοριών αυτών.

1.4.15 Το κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορεί, μέσα στην τασσόμενη διορία των 3 εβδομάδων, να ζητήσει παράταση άλλης μιας εβδομάδας. Η παράταση θα πρέπει να ζητείται το ταχύτερο δυνατόν.

1.4.16 Μόνον η αρχική αίτηση διαβουλεύσεων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το παραπάνω υπόδειγμα· η συνέχεια μπορεί να ακολουθεί οποιοδήποτε σχήμα συμφωνήσουν από κοινού τα κράτη μέλη. Το κράτος μέλος όμως στο οποίο απευθύνεται η αίτηση θα πρέπει να γνωστοποιεί στο πλήρες την επεξήγηση των λόγων στους οποίους βασίζει την άρνησή του.

1.4.17 Τα κράτη μέλη τηρούν εχεμύθεια ως προς τις εν λόγω αρνήσεις και διαβουλεύσεις. Μεταχειρίζονται αναλόγως τις σχετικές πληροφορίες και δεν τις χρησιμοποιούν για εμπορικό όφελος.

Αφού περατωθεί η διαβούλευση

1.4.18 Το κράτος μέλος που κίνησε τη διαβούλευση πληροφορεί όλα τα κράτη μέλη, μέσω COREU, για την απόφασή του σχετικά με την αίτηση αδειάς εξηγώντας δια βραχέων τους λόγους που το οδήγησαν σ' αυτήν. Το κράτος μέλος που κίνησε τη διαβούλευση αποστέλλει την εν λόγω κοινοποίηση εντός 3 εβδομάδων.

Άδειες για διαμεσολάβηση, διαμετακόμιση ή μεταφόρτωση και άυλες μεταβιβάσεις τεχνολογίας

1.4.19 Όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της κοινής θέσης, όλες οι παραπάνω διαδικασίες για την κυκλοφορία, τη μεταχείριση και την αποθήκευση των ΚΑ, των διαβουλεύσεων και των μετά τις διαβουλεύσεις ενεργειών (σημεία 1.4.1 - 1.4.18) θα πρέπει να ακολουθούνται και για τις ΚΑ για διαμεσολάβηση, τις άδειες διαμετακόμισης και μεταφόρτωσης, και τις άδειες άυλων μεταβιβάσεων τεχνολογίας.

1.4.20 Οι ΚΑ για διαμεσολάβηση θα πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς στη βάση δεδομένων από τη Γενική Γραμματεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Τμήμα 1: Βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τα πιστοποιητικά τελικού χρήστη

2.1.1 Υπάρχει ένας κοινός πυρήνας στοιχείων που θα πρέπει να αναγράφονται στα πιστοποιητικά τελικού χρήστη οσάκις απαιτούνται από τα κράτη μέλη για την εξαγωγή ειδών του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ. Υπάρχουν επίσης ορισμένα στοιχεία τα οποία θα μπορούσε να απαιτεί ένα κράτος μέλος, εφόσον το επιθυμεί.

2.1.2 Στα πιστοποιητικά τελικού χρήστη θα πρέπει να αναγράφονται τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

- Στοιχεία του εξαγωγέα (τουλάχιστον όνομα, διεύθυνση και εμπορική επωνυμία),
- Στοιχεία του τελικού χρήστη (τουλάχιστον όνομα, διεύθυνση και εμπορική επωνυμία). Σε περίπτωση απαγόρευσης εξαγωγών προς επιχείρηση που μεταπωλεί τα αγαθά στην τοπική αγορά, η επιχείρηση αυτή θεωρείται τελικός χρήστης,
- Χώρα τελικού προορισμού,
- Περιγραφή των εξαγομένων αγαθών (τύπος, χαρακτηριστικά) ή παραπομπή στη σύμβαση που έχει συναφθεί με τις αρχές της χώρας τελικού προορισμού,
- Ποσότητα ή/και αξία των εξαγομένων αγαθών,
- Υπογραφή, όνομα και ιδιότητα του τελικού χρήστη,
- Ημερομηνία του πιστοποιητικού τελικού χρήστη,
- Ρήτρα τελικού χρήστη ή/και μη επανεξαγωγής, ανάλογα με την περίπτωση,
- Αναφορά της τελικής χρήσης των αγαθών,

- Ανάλογα με την περίπτωση, τη δέσμευση ότι τα εξαγόμενα αγαθά δεν θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς διαφόρους της δηλούμενης χρήσης,
- Ανάλογα με την περίπτωση, τη δέσμευση ότι τα εξαγόμενα υλικά δεν θα χρησιμοποιηθούν στο σχεδιασμό, την κατασκευή ή τη χρήση χημικών, βιολογικών ή πυρηνικών όπλων ή για πυραύλους που μπορούν να φέρουν τέτοιου είδους όπλα.

2.1.3 Τα στοιχεία τα οποία θα μπορούσε να απαιτεί ένα κράτος μέλος, εφόσον το επιθυμεί, περιλαμβάνουν:

- Ρήτρα που απαγορεύει την επανεξαγωγή των αγαθών που καλύπτονται από το πιστοποιητικό τελικής χρήσης. Η ρήτρα αυτή θα μπορούσε συν τοις άλλοις:
 - να περιέχει πλήρη απαγόρευση της επανεξαγωγής,
 - να ορίζει ότι η επανεξαγωγή υπόκειται στην έγγραφη συμφωνία των αρχών της αρχικής εξαγουσας χώρας,
 - να επιτρέπει την επανεξαγωγή, σε ορισμένες χώρες που αναφέρονται στο πιστοποιητικό τελικού χρήστη, χωρίς εκ των προτέρων έγκριση των αρχών της εξαγουσας χώρας,
- πλήρη στοιχεία του μεσάζοντος, εφ' όσον υπάρχει,
- εάν το πιστοποιητικό τελικού χρήστη προέρχεται από την κυβέρνηση της χώρας προορισμού των υλικών, η γνησιότητα του πιστοποιητικού βεβαιούται από τις αρχές της εξαγουσας χώρας ούτως ώστε να εξακριβωθεί το γνήσιο της υπογραφής και η ικανότητα του υπογράφοντος να αναλαμβάνει δεσμεύσεις εξ ονόματος της κυβέρνησής του,
- δέσμευση του τελικού παραλήπτη ότι θα παράσχει στην εξαγουσα χώρα πιστοποιητικό επαλήθευσης της παράδοσης μόλις του ζητηθεί.

Τμήμα 2: Εξέταση των αιτήσεων για ενσωμάτωση και επανεξαγωγή

2.2.1 Όπως συμβαίνει με όλες τις αιτήσεις αδείας, τα κράτη μέλη θα εφαρμόζουν πλήρως την κοινή θέση για τις αιτήσεις αδειών για αγαθά τα οποία είναι γνωστό ότι θα ενσωματωθούν σε προϊόντα που θα επανεξαχθούν. Ωστόσο, κατά την εξέταση των αιτήσεων, τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν υπόψη μεταξύ άλλων και τα εξής:

- (i) τις πολιτικές στον τομέα του ελέγχου των εξαγωγών και την αποτελεσματικότητα του συστήματος ελέγχου εξαγωγών της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η ενσωμάτωση,
- (ii) τη σημασία των σχέσεών τους με τη χώρα αυτήν όσον αφορά την άμυνα και την ασφάλεια,
- (iii) τον υλικό χαρακτήρα και τη σημασία των αγαθών σε σύγκριση με τα αγαθά στα οποία θα ενσωματωθούν, καθώς και σε σχέση με κάθε τελική χρήση των τελικών προϊόντων η οποία ενδέχεται να προκαλεί ανησυχίες,
- (iv) την ευκολία με την οποία τα αγαθά, ή σημαντικά μέρη τους, μπορούν να αφαιρεθούν από τα αγαθά στα οποία θα ενσωματωθούν,
- (v) τη μόνιμη οντότητα στην οποία θα εξαχθούν τα αγαθά.

2.3.1. Μολονότι οι έλεγχοι εξαγωγών αποδίδουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην προ της αδειοδότησης φάση, ο έλεγχος μετά την αποστολή μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εθνικών ελέγχων των εξαγωγών όπλων.

Τα μετά την αποστολή μέτρα, π.χ. επιτόπου επιθεωρήσεις ή τα πιστοποιητικά επαλήθευσης της παράδοσης, είναι ιδιαίτερα χρήσιμα μέσα για την πρόληψη της εκτροπής εντός της αγοράστριας χώρας ή της επανεξαγωγής υπό ανεπιθύμητες συνθήκες.

Για να ανταλλάσσονται πληροφορίες επί εθελοντικής βάσεως, τα κράτη μέλη που διενεργούν ελέγχους μετά την αποστολή καλούνται να ενημερώνουν τους εταίρους όσον αφορά την πείρα τους στον τομέα αυτόν και να τους κοινοποιούν πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος τις οποίες συγκεντρώνουν μέσω των μετά την αποστολή μέτρων.

2.4.1 Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο να επιτρέψουν την εξαγωγή ειδών του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ για ανθρωπιστικούς σκοπούς, ενώ κανονικά η εξαγωγή αυτή θα είχε απορριφθεί βάσει των κριτηρίων του άρθρου 2 της κοινής θέσης. Σε ορισμένες περιοχές, μετά από κάποια σύγκρουση, ορισμένα είδη μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην προάσπιση της ασφάλειας του άμαχου πληθυσμού και στην οικονομική ανασυγκρότηση. Οι εξαγωγές αυτές δεν είναι αναγκαστικά ασυμβίβαστες προς τα κριτήρια. Οι εξαγωγές αυτές, όπως και όλες οι άλλες, θα εξετάζονται κατά περίπτωση. Τα κράτη μέλη θα απαιτούν επαρκείς εγγυήσεις ώστε να αποφευχθεί η κακή χρησιμοποίηση του σχετικού εξοπλισμού και ενδεχομένως θα προβλέπουν ρήτρες για τον επαναπατρισμό του.

Τμήμα 5: Ορισμοί

2.5.1 Για τους σκοπούς της κοινής θέσης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

2.5.2 - «Διαμετακόμιση»: διακίνηση κατά την οποία τα αγαθά (στρατιωτικός εξοπλισμός) απλώς διέρχονται μέσω του εδάφους ενός κράτους μέλους

- Μεταφόρτωση: διαμετακόμιση η οποία συνεπάγεται τη φυσική εκφόρτωση των αγαθών από το μεταφορικό μέσο εισαγωγής και, εν συνεχεία, τη φόρτωσή τους (εν γένει) σε άλλο μεταφορικό μέσο εξαγωγής

2.5.3 Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της κοινής θέσης 2003/468/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου,

- «Δραστηριότητες διαμεσολάβησης» είναι οι δραστηριότητες προσώπων και φορέων:
 - που διαπραγματεύονται ή διακανονίζουν συναλλαγές οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν τη μεταβίβαση από μία τρίτη χώρα σε οιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα, ειδών αναγραφόμενων στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, ή
 - που αγοράζουν, πωλούν ή διακανονίζουν τα της μεταβίβασης τέτοιων ειδών ευρισκόμενων στη νομή τους, από μία τρίτη χώρα σε οιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα.

2.5.4 «Άδεια εξαγωγής» είναι η τυπική έγκριση που εκδίδει η εθνική αρχή αδειοδότησης για την εξαγωγή ή τη μεταβίβαση στρατιωτικού εξοπλισμού σε προσωρινή ή σε μόνιμη βάση. Οι αιτήσεις για άδειες εξαγωγής περιλαμβάνουν:

- άδειες ενσώματης εξαγωγής, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αποσκοπούν στην παραγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού βάσει αδειών,
- άδειες διαμεσολάβησης,
- άδειες διαμετακόμισης ή μεταφόρτωσης,
- άδειες άυλης μεταβίβασης λογισμικού και τεχνολογίας μέσω π.χ. ηλεκτρονικών μέσων, φαξ ή τηλεφώνου.

Λόγω των μεγάλων αποκλίσεων στις διαδικασίες διεκπεραίωσης αιτήσεων από τις εθνικές αρχές αδειοδότησης των κρατών μελών, οι υποχρεώσεις ανταλλαγής πληροφοριών (π.χ. κοινοποιήσεις άρνησης) θα πρέπει ενδεχομένως να ολοκληρώνονται κατά τη φάση που προηγείται της αδείας, π.χ. για προκαταρκτικές άδειες και για άδειες διεξαγωγής ερευνών αγοράς ή διαπραγματεύσεων για συμβάσεις.

Η νομοθεσία των κρατών μελών ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η άδεια εξαγωγής.

Εισαγωγή στις βέλτιστες πρακτικές όλων των κριτηρίων.

Ο σκοπός αυτών των βέλτιστων πρακτικών είναι να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνέπεια μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των κριτηρίων του άρθρου 2 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου μέσω του εντοπισμού παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση των αιτήσεων για άδειες εξαγωγής. Το ανά χείρας κείμενο αποβλέπει στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ερμηνεία των κριτηρίων, χωρίς να συνιστά δεσμευτικές οδηγίες· η ατομική κρίση παραμένει ουσιώδες στοιχείο της διαδικασίας, τα δε κράτη μέλη δικαιούνται πλήρως να εφαρμόζουν τη δική τους ερμηνεία. Οι «βέλτιστες πρακτικές» προορίζονται για τους υπευθύνους της χορήγησης αδειών εξαγωγής και άλλους υπαλλήλους των κυβερνητικών υπηρεσιών και φορέων των οποίων την εμπειρογνωμοσύνη, μεταξύ άλλων, σε περιφερειακά, νομικά (π.χ. δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημόσιο διεθνές δίκαιο), τεχνικά και αναπτυξιακά θέματα, καθώς και θέματα ασφαλείας και στρατιωτικού περιεχομένου θα πρέπει να αξιοποιεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Οι ανά χείρας βέλτιστες πρακτικές θα αναθεωρούνται τακτικά, ή κατόπιν σχετικού αιτήματος ενός ή περισσότερων κρατών μελών, ή σε περίπτωση μελλοντικής τροποποίησης της διατύπωσης των κριτηρίων του άρθρου 2 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου.

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Ένα

3.1.1. Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Άρα, το κριτήριο Ένα εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, στις εξαγωγές προς όλες αδιακρίτως τις αποδέκτριες χώρες. Ωστόσο, οι βέλτιστες πρακτικές βασίζονται στην αρχή ότι, εάν υπάρχει κίνδυνος παράβασης διεθνών δεσμεύσεων ή υποχρεώσεων των κρατών μελών ή της Κοινότητας ως συνόλου, θα πρέπει να αναλύεται προσεκτικά το κριτήριο Ένα.

Σκοπός του κριτηρίου Ένα είναι να εξασφαλίζεται, ιδίως, ότι τηρούνται τόσο οι κυρώσεις που αποφασίζονται από τον ΟΗΕ, τον ΟΑΣΕ ή την ΕΕ, όσο και οι συμφωνίες περί μη διάδοσης και άλλες συμφωνίες αφοπλισμού, καθώς και άλλες διεθνείς υποχρεώσεις. Εφόσον υπάρχουν ανησυχίες για την ύπαρξη αναντιστοιχίας προς διεθνείς δεσμεύσεις ή υποχρεώσεις, πρέπει να αξιολογούνται όλες οι επιμέρους άδειες εξαγωγής και να λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο Ένα.

3.1.2. **Πηγές πληροφοριών:** Πληροφορίες όσον αφορά τον κίνδυνο παράβασης διεθνών δεσμεύσεων ή υποχρεώσεων θα πρέπει, κατ' αρχάς, να ζητούνται από τις υπηρεσίες των Υπουργείων Εξωτερικών οι οποίες ασχολούνται με τη συγκεκριμένη χώρα και με τις αντίστοιχες συμφωνίες περί μη διάδοσης, αφοπλισμού ή ελέγχου των εξαγωγών. Συνιστάται επίσης να ζητείται η γνώμη διπλωματικών αποστολών κρατών μελών και άλλων κρατικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των πηγών ειδικών πληροφοριών.

Μια κοινή ενωσιακή βάση πληροφοριών περιλαμβάνει εκθέσεις των Αρχηγών Αποστολής της ΕΕ για τις συγκεκριμένες χώρες, την βάση δεδομένων της ΕΕ για τις αρνήσεις, των κατάλογο επιτήρησης της ΕΕ, καθώς και τα συμπεράσματα ή τις δηλώσεις του Συμβουλίου της ΕΕ για τις συγκεκριμένες χώρες ή τα συγκεκριμένα ζητήματα ασφαλείας. Το Συμβούλιο επικαιροποιεί τακτικά τον κατάλογο των χωρών για τις οποίες ισχύουν εμπάργκο του ΟΗΕ, του ΟΑΣΕ και της ΕΕ, στον οποίον η πρόσβαση είναι δυνατή μέσω των συνήθων συστημάτων πληροφοριών. Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές της ενωσιακής πολιτικής μη διάδοσης περιέχονται στη στρατηγική της ΕΕ κατά της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, οι δε ρήτρες μη διάδοσης σε διμερείς συμφωνίες.

Εν προκειμένω, έγγραφα των Ηνωμένων Εθνών και άλλων αρμόδιων οργανώσεων, όπως ο ΔΟΑΕ και ο ΟΑΧΟ, ενδέχεται να είναι χρήσιμα για τον καθορισμό των απαιτήσεων συγκεκριμένων διεθνών καθεστώτων ή συμφωνιών, καθώς και για τη χάραξη πολιτικής για την αποδέκτρια χώρα.

Κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 1 του παρόντος τμήματος.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.1.3. Το κριτήριο Ένα προβλέπει ότι άδειες εξαγωγής δεν θα πρέπει να χορηγούνται, εάν η έγκριση αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, προς:

- α) τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών και τις δεσμεύσεις τους να εφαρμόζουν τα εμπάργκο όπλων που αποφασίζουν ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ελέγχουν το δηλούμενο ή πιθανό προορισμό των εξαγωγών και τον τόπο του τελικού χρήστη βάσει των εμπάργκο που επιβάλλουν ο ΟΗΕ, ο ΟΑΣΕ και η ΕΕ. Επειδή ο κατάλογος χωρών, μη κρατικών οντοτήτων και ατόμων (π.χ. τρομοκρατικές ομάδες και μεμονωμένοι τρομοκράτες) για τους οποίους ισχύουν εμπάργκο τροποποιείται τακτικά, πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι πρόσφατες εξελίξεις.

Οι χώρες, οι μη κρατικές οντότητες και τα άτομα που υπόκεινται σε κυρώσεις του ΟΗΕ, του ΟΑΣΕ και της ΕΕ αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό. Ωστόσο, ο κατάλογος των αγαθών (τόσο στρατιωτικών αγαθών όσο και αγαθών διπλής χρήσης) τα οποία υπόκεινται σε εμπάργκο μπορεί να διαφέρει, οι δε επιβαλλόμενες κυρώσεις ενδέχεται να είναι υποχρεωτικές ή προαιρετικές. Για να εξασφαλίζεται ενιαία ενωσιακή ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής των νομικά δεσμευτικών κυρώσεων του ΟΗΕ, οι σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας ενσωματώνονται στη νομοθεσία της ΕΕ ως κοινές θέσεις του Συμβουλίου και, εφόσον απαιτείται, ως κανονισμοί του Συμβουλίου. Επομένως, σε περίπτωση αβεβαιότητας όσον αφορά την ερμηνεία υποχρεωτικών κυρώσεων του ΟΗΕ, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να συμβουλευονται τους ενωσιακούς καταλόγους κυρώσεων. Όσον αφορά τις μη νομικά δεσμευτικές κυρώσεις του ΟΗΕ και του ΟΑΣΕ, η ερμηνεία εναπόκειται στα κράτη μέλη.

Όταν διαμορφώνουν κρίση για την έκδοση άδειας και για να αποφεύγουν τη σύγκρουση με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τους αυστηρότερους περιορισμούς που είναι δεσμευτικοί γι' αυτά ή που εφαρμόζονται σε αυτά.

- β) τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών δυνάμει της Συνθήκης περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων, της Σύμβασης για τα Βιολογικά και Τοξινικά Όπλα και της Σύμβασης για τα Χημικά Όπλα

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΟΠΛΩΝ (NPT)

Η NPT είναι νομικά δεσμευτική σύμβαση. Αναγνωρίζει το δικαίωμα των συμβαλλόμενων κρατών να συμμετέχουν στην πληρέστερη δυνατή ανταλλαγή εξοπλισμού, υλικών και σχετικών στοιχείων για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου I της NPT, τα κράτη που διαθέτουν πυρηνικά όπλα υποχρεούνται να μη μεταβιβάζουν, σε κανένα αποδέκτη, πυρηνικά όπλα ή άλλους πυρηνικούς μηχανισμούς. Δυνάμει του άρθρου III παράγραφος 2 της NPT, τα κράτη που διαθέτουν πυρηνικά όπλα και τα κράτη που δεν διαθέτουν πυρηνικά όπλα δεσμεύθηκαν να μη μεταβιβάζουν αρχικά ή ειδικά σχάσιμα υλικά ή εξοπλισμού ή υλικό ειδικά σχεδιασμένο ή προπαρασκευασμένο για την επεξεργασία, τη χρήση ή την παραγωγή ειδικά σχάσιμου υλικού σε κανένα κράτος που δεν διαθέτει πυρηνικά όπλα για ειρηνικούς σκοπούς εκτός εάν τα είδη αυτά υπόκεινται σε κατάλληλες διασφαλίσεις (του ΔΟΑΕ).

Είδη, υλικά και εξοπλισμός που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης (άρθρα I και III):

- πυρηνικά όπλα ή άλλοι πυρηνικοί εκρηκτικοί μηχανισμοί,
- αρχικά υλικά ή ειδικά σχάσιμα υλικά,
- εξοπλισμός ή υλικό ειδικά σχεδιασμένο ή προπαρασκευασμένο για την επεξεργασία, τη χρήση ή την παραγωγή ειδικά σχάσιμου υλικού.

Η NPT δεν περιέχει ούτε ορισμό ούτε αναλυτικό κατάλογο των προαναφερόμενων μηχανισμών και ειδών. Όσον αφορά τα πυρηνικά όπλα ή άλλους πυρηνικούς εκρηκτικούς μηχανισμούς¹, ο ακόλουθος ορισμός περιέχεται σε ένα έγγραφο του UNIDIR: «Πυρηνικό όπλο είναι όπλο που απαρτίζεται από πυρηνικό εκρηκτικό και φορέα· πυρηνικό εκρηκτικό είναι ένας μηχανισμός που απελευθερώνει ενέργεια μέσω αντίδρασης σχάσης ή σχάσης και σύντηξης (οι φορείς των πυρηνικών εκρηκτικών μπορεί να είναι βόμβες αεροπλάνων, βαλλιστικοί πύραυλοι και πύραυλοι κρουζ, βλήματα πυροβολικού, ναυτικές νάρκες και τορπίλες, και νάρκες ξηράς)». Ορισμοί των αρχικών υλικών ή των ειδικών σχάσιμων υλικών περιέχονται στο άρθρο XX του καταστατικού του ΔΟΑΕ. Σχετικές πληροφορίες για τα πυρηνικά είδη και τεχνολογίες και τα πυρηνικά είδη και τεχνολογίες διπλής χρήσης περιέχονται στους καταλόγους ελέγχου της Ομάδας Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών και της Επιτροπής Zangger, καθώς και στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατηγορία ML 7a) και στο Παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1334/2000 του Συμβουλίου περί κοινοτικού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών ειδών και τεχνολογίας διπλής χρήσης, καθώς και σε σχετικούς κανονισμούς του Συμβουλίου με τους οποίους επιβάλλονται κυρώσεις έναντι ορισμένων χωρών.

¹ *Coming to terms with security, A Lexicon for Arms Control, Disarmament and Confidence Building (2004), έγγραφο UNIDIR.*

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας για αγαθά και τεχνολογίες που υπάγονται στην NPT, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν εάν η χώρα προορισμού είναι συμβαλλόμενο κράτος της NPT και εάν εφαρμόζονται οι απαιτούμενες διασφαλίσεις του ΔΟΑΕ.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΞΙΝΙΚΑ ΟΠΛΑ (BTWC),

Η BTWC είναι νομικά δεσμευτική συνθήκη η οποία απαγορεύει την ανάπτυξη, την παραγωγή, την αποθήκευση, την απόκτηση και τη διατήρηση των βιολογικών και τοξινικών όπλων και των φορέων τους. Σημειωτέον, ωστόσο, ότι, δυνάμει του άρθρου X της Σύμβασης, τα συμβαλλόμενα κράτη έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην πληρέστερη δυνατή ανταλλαγή εξοπλισμού, υλικών και σχετικών στοιχείων εφόσον προορίζονται για ειρηνικούς σκοπούς.

Το πεδίο εφαρμογής της BTWC καλύπτει τα ακόλουθα είδη (άρθρο I):

- «μικροβιακά ή έτερα βιολογικά μέσα ή τοξίνες οιασδήποτε προελεύσεως ή μεθόδου παραγωγής, εις τύπους και ποσότητες μη δικαιολογούσας τον προφυλακτικών, προστατευτικών ή έτερον ειρηνικών προορισμών των,
- όπλα, εξοπλισμόν ή μέσα παραδόσεως προοριζόμενα δια την χρήσιν μικροβιακών ή βιολογικών στοιχείων ή τοξινών δι' εχθρικούς σκοπούς ή ένοπλη σύρραξιν.

Η ίδια η BTWC δεν περιλαμβάνει αναλυτικό κατάλογο των προαναφερόμενων ειδών. Σχετικές πληροφορίες περιέχονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ML 7), στους καταλόγους ελέγχου της Ομάδας της Αυστραλίας και στο Παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1334/2000 του Συμβουλίου περί κοινοτικού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών ειδών και τεχνολογίας διπλής χρήσης.

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας για αγαθά και τεχνολογίες που υπάγονται στην BTWC, θα πρέπει να εξετάζεται εάν, σύμφωνα με την BTWC:

- Πρέπει να απορρίπτονται οι αιτήσεις εξαγωγής βιολογικών παραγόντων σε τύπους και ποσότητες που δεν δικαιολογούνται από τον προφυλακτικό, προστατευτικό ή άλλο ειρηνικό προορισμό τους. (Ενδεχόμενοι ειρηνικοί σκοποί θα μπορούσαν να είναι ο έλεγχος νόσων ή μέτρα δημόσιας υγείας)
- Απαγορεύεται η μεταβίβαση οιασδήποτε τύπου συμβατικών όπλων, στρατιωτικού εξοπλισμού ή φορέων που προορίζονται για τη χρήση αυτών των παραγόντων για εχθρικούς σκοπούς ή ένοπλη σύρραξη.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΟΠΛΑ (CWC)

Η CWC είναι νομικά δεσμευτική συνθήκη η οποία απαγορεύει την ανάπτυξη, την παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταβίβαση και τη χρήση χημικών όπλων, και προβλέπει την έγκαιρη καταστροφή τους. Παράλληλα, η Σύμβαση αυτή τονίζει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη δικαιούνται να συμμετέχουν στη διεθνή ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών, χημικών ουσιών και εξοπλισμού για σκοπούς που δεν απαγορεύονται από αυτήν.

Χημικά όπλα, όπως ορίζονται στο άρθρο II της CWC, είναι τα ακόλουθα, ως σύνολο ή χωριστά:

- τα τοξικά χημικά προϊόντα (τα χημικά προϊόντα που μπορούν να προκαλέσουν θάνατο ή προσωρινή ανικανότητα) και οι πρόδρομες ουσίες τους, εκτός εάν προορίζονται για σκοπούς που δεν απαγορεύονται δυνάμει της CWC,
- τα πυρομαχικά και οι συσκευές που έχουν ειδικά σχεδιασθεί για να προκαλούν θάνατο ή άλλη βλάβη μέσω των τοξικών ιδιοτήτων των εν λόγω τοξικών χημικών ουσιών που ορίζονται ανωτέρω, οι οποίες εκλύονται λόγω της χρήσης αυτών των πυρομαχικών και συσκευών,
- ο εξοπλισμός που έχει ειδικά σχεδιασθεί για να χρησιμοποιείται απευθείας σε συνδυασμό με τη χρήση των πυρομαχικών και συσκευών που ορίζονται ανωτέρω.

Η CWC περιλαμβάνει πλήρες Παράρτημα με χημικές ουσίες. Το Παράρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Σύμβασης. Σχετικές πληροφορίες περιέχονται επίσης στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ML 7), στους καταλόγους ελέγχου της Ομάδας της Αυστραλίας και στο Παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1334/2000 του Συμβουλίου περί κοινοτικού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών ειδών και τεχνολογίας διπλής χρήσης.

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας για αγαθά που υπάγονται στη CWC, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Γενική υποχρέωση των συμβαλλόμενων κρατών είναι η απαγόρευση μεταβίβασης χημικών όπλων που ορίζονται στο άρθρο II της CWC.
- Το Παράρτημα της CWC με τις χημικές ουσίες περιλαμβάνει τρεις «Πίνακες» (καταλόγους χημικών προϊόντων). Το καθεστώς μεταβίβασης για τους Πίνακες 1, 2 και 3 εκτίθεται αναλυτικά στα Μέρη ΣΤ, Ζ και Η, αντίστοιχα, του Προσαρτήματος «περί επαληθεύσεως» της CWC: Επειδή ο κατάλογος ML7 του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ και οι Πίνακες της CWC αλληλοκαλύπτονται, θα πρέπει, κατ' αρχάς, να διαπιστώνεται εάν ο συγκεκριμένος χημικός παράγοντας ή πρόδρομη ουσία του ML7 περιλαμβάνεται ή όχι στους πίνακες της CWC. Στη συνέχεια, σε περίπτωση αίτησης για εξαγωγή χημικής ουσίας που περιέχεται σε πίνακα της CWC, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι κανόνες μεταβίβασης του αντίστοιχου Μέρους του Προσαρτήματος «περί επαληθεύσεως» της CWC.
- Η CWC δεν απαγορεύει τους ερευνητικούς, ιατρικούς, φαρμακευτικούς ή προστατευτικούς σκοπούς.

γ) τη δέσμευση των κρατών μελών να μην εξάγουν νάρκες κατά προσωπικού οιοδήποτε τύπου

Η πληρέστερη διεθνής πράξη για τις νάρκες κατά προσωπικού είναι η Σύμβαση για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταβίβασης ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους, του 1997 (γνωστή ως Σύμβαση της Οτάβας). Τα συμβαλλόμενα κράτη της Σύμβασης ανέλαβαν, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση να μην εξάγουν νάρκες κατά προσωπικού παρά μόνον προς καταστροφή. Επιπλέον, συμφώνησαν να μην επικουρούν, ενθαρρύνουν ή παρακινούν, κατά κανένα τρόπο, κανέναν να αναλαμβάνει δραστηριότητα που απαγορεύεται σε ένα συμβαλλόμενο κράτος.

Μερικές χώρες, μολονότι δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης της Οτάβας, ανακοίνωσαν ότι εφαρμόζουν μορατόριουμ για τις νάρκες κατά προσωπικού.

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, τα κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα κράτη της Σύμβασης της Οτάβας ή, εναλλακτικά, που ανέλαβαν την πολιτική υποχρέωση να μην εξάγουν νάρκες κατά προσωπικού, πρέπει να αρνούνται τις εξαγωγές αυτές εκτός εάν κρίνεται ότι οι εξαγόμενες νάρκες προορίζονται για καταστροφή.

δ) τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη στα πλαίσια της Ομάδας της Αυστραλίας, του Καθεστώτος Ελέγχου της Πυραυλικής Τεχνολογίας, της Επιτροπής Zangger, της Ομάδας Πυρηνικών Προμηθευτών, της Συμφωνίας Wassenaar και του Κώδικα Συμπεριφοράς της Χάγης κατά της Διάδοσης των Βαλλιστικών Πυραύλων

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1334/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 2000, συνιστά κοινοτικό σύστημα ελέγχου των εξαγωγών ειδών και τεχνολογίας διπλής χρήσης. Το παράρτημα του εν λόγω κανονισμού περιέχει πλήρη κατάλογο όλων των προϊόντων των οποίων οι εξαγωγές υπόκεινται σε έλεγχο, καθώς και κατάλογο των πλέον κρίσιμων προϊόντων διπλής χρήσης, τα οποία υπόκεινται σε ακόμη αυστηρότερους κανόνες. Οι κατάλογοι αυτοί θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως σημεία αναφοράς για τα είδη που καλύπτονται από την Ομάδα της Αυστραλίας, το Καθεστώς Ελέγχου Τεχνολογίας Πυραύλων, την Επιτροπή Zangger, την Ομάδα Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών, το Διακανονισμό του Wassenaar και τον Κώδικα Συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων.

ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ (AG)

Η Ομάδα της Αυστραλίας είναι μια ανεπίσημη ρύθμιση. Οι συμμετέχοντες δεν αναλαμβάνουν καμία νομικά δεσμευτική υποχρέωση: η αποτελεσματικότητα της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων εξαρτάται αποκλειστικά από την προσήλωσή τους στους στόχους μη διάδοσης των χημικών και βιολογικών όπλων (CBW) και σε εθνικά μέτρα για την πρόληψη της διάδοσης των CBW.

Η «πολιτική μη παράκαμψης» («no undercut policy») της Ομάδας της Αυστραλίας είναι το βασικό στοιχείο των δεσμεύσεων των μελών που αποσκοπεί στην εξασφάλιση κοινής αντιμετώπισης όσον αφορά τους ελέγχους εξαγωγών προϊόντων που υπάγονται στην CBW. Εάν ένα μέρος αρνείται την εξαγωγή ενός είδους που περιλαμβάνεται στον κατάλογο της Ομάδας της Αυστραλίας για λόγους μη διάδοσης των CBW, όλα τα άλλα μέλη συμφωνούν να μην εγκρίνουν ουσιαστικά ταυτόσημες αιτήσεις για άδεια εξαγωγής εάν δεν ζητήσουν προηγουμένως τη γνώμη του μέλους που εξέδωσε την αρχική άρνηση.

Η μεταβίβαση χημικών ουσιών ή βιολογικών παραγόντων που ελέγχονται στο πλαίσιο της Ομάδας της Αυστραλίας θα πρέπει να επιτρέπεται μόνον όταν η εξαγούσα χώρα μέρος κρίνει ότι η τελική χρήση δεν σχετίζεται με την CBW.

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας για μεταβίβαση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Τη σημασία της μεταβίβασης όσον αφορά τις δυνατότητες ανάπτυξης, παραγωγής ή αποθήκευσης χημικών ή βιολογικών όπλων,
- Εάν ο εξοπλισμός, το υλικό ή η σχετική τεχνολογία που πρόκειται να μεταβιβαστούν είναι κατάλληλα για τη δηλούμενη τελική χρήση,
- Εάν φαίνεται να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος εκτροπής προς προγράμματα χημικών ή βιολογικών όπλων,
- Εάν έχει προηγουμένως απορριφθεί μεταβίβαση προς το συγκεκριμένο τελικό χρήστη ή εάν ο τελικός χρήστης έχει εκτρέψει παλαιότερες εγκεκριμένες μεταβιβάσεις για σκοπούς ασυμβίβαστους προς τους στόχους μη διάδοσης,
- Εάν υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι οι αποδέκτες έχουν συμμετάσχει σε λαθραίες ή παράνομες δραστηριότητες προμήθειας,
- Εάν υπάρχουν βάσιμες υποψίες ή εάν είναι γνωστό ότι η αποδέκτρια χώρα διαθέτει ή εφαρμόζει προγράμματα χημικών ή βιολογικών όπλων,
- Εάν ο τελικός χρήστης είναι σε θέση να χειρίζεται και να αποθηκεύει με ασφάλεια το μεταβιβαζόμενο είδος,
- Εάν τα εξαγόμενα αγαθά δεν προορίζονται για επανεξαγωγή. Εάν επανεξάγονται, τα αγαθά θα πρέπει να ελέγχονται δεόντως από την αποδέκτρια κυβέρνηση, θα πρέπει δε να λαμβάνονται ικανοποιητικές εγγυήσεις ότι θα εξασφαλίζεται η συναίνεσή της πριν από οποιαδήποτε περαιτέρω μεταβίβαση,
- Εάν η αποδέκτρια χώρα καθώς και τα τυχόν μεσάζοντα κράτη διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου των εξαγωγών,
- Εάν η αποδέκτρια χώρα είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης για τα Βιολογικά και Τοξινικά Όπλα και της Σύμβασης για τα Χημικά Όπλα και τηρεί τις υποχρεώσεις της δυνάμει των συνθηκών αυτών,
- Εάν οι ενέργειες, δηλώσεις και πολιτικές της κυβέρνησης της αποδέκτριας χώρας υποστηρίζουν τη μη διάδοση χημικών και βιολογικών όπλων και εάν η αποδέκτρια χώρα τηρεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της στον τομέα της μη διάδοσης.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΠΥΡΑΥΛΩΝ (MTCR)

Το MTCR είναι μια ανεπίσημη ρύθμιση μεταξύ χωρών οι οποίες συμμαρίζονται τους στόχους της μη διάδοσης μη επανδρωμένων φορέων ικανών να φέρουν όπλα μαζικής καταστροφής, και οι οποίες επιδιώκουν να συντονίσουν τις εθνικές προσπάθειες αδειοδότησης εξαγωγών με στόχο την πρόληψη της διάδοσής τους. Το MTCR βασίζεται στην τήρηση κοινών κατευθυντήριων γραμμών εξαγωγικής πολιτικής (Κατευθυντήριες γραμμές του MTCR) οι οποίες εφαρμόζονται σε γενικό κοινό κατάλογο ελεγχόμενων ειδών (Παράρτημα του MTCR για τον εξοπλισμό, το λογισμικό και την τεχνολογία). Κάθε χώρα μέλος εφαρμόζει αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία, οι δε αποφάσεις για τις αιτήσεις μεταβίβασης λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο.

Κατά την αξιολόγηση αιτήσεων για τη μεταβίβαση ειδών του Παραρτήματος, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- Ανησυχίες για τη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής,
- Τις ικανότητες και τους στόχους των πυραυλικών και διαστημικών προγραμμάτων της αποδέκτριας χώρας,
- Τη σημασία της μεταβίβασης όσον αφορά τις δυνατότητες ανάπτυξης φορέων (πλην των επανδρωμένων αεροσκαφών) όπλων μαζικής καταστροφής,
- Την αξιολόγηση της τελικής χρήσης των μεταβιβαζόμενων αγαθών. Εάν η μεταβίβαση θα μπορούσε να βοηθήσει ένα σύστημα φορέων όπλων μαζικής καταστροφής, οι μεταβιβάσεις θα πρέπει να επιτρέπονται μόνον εφόσον η κυβέρνηση της αποδέκτριας χώρας παράσχει τις δέουσες εγγυήσεις ότι:
 - τα είδη θα χρησιμοποιηθούν για το δηλούμενο σκοπό, ότι η χρήση αυτή δεν θα τροποποιηθεί και ότι τα είδη δεν θα τροποποιηθούν ούτε θα αναπαραχθούν χωρίς την προηγούμενη συναίνεση της κυβέρνησης που χορηγεί την άδεια,
 - ούτε τα είδη ούτε τα αντίγραφα ή παράγωγά τους θα μεταβιβαστούν χωρίς τη συναίνεση της κυβέρνησης που χορηγεί την άδεια,
- Τη δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών πολυμερών συμφωνιών,
- Τον κίνδυνο να περιέλθουν τα ελεγχόμενα είδη στην κατοχή τρομοκρατικών ομάδων ή τρομοκρατών,

Εάν μια άλλη χώρα μέλος εκδίδει άρνηση για μια ουσιαστικά ταυτόσημη μεταβίβαση, όλα τα άλλα μέλη συμφωνούν να μην εγκρίνουν ουσιαστικά ταυτόσημες αιτήσεις για άδεια εξαγωγής εάν δεν ζητήσουν προηγουμένως τη γνώμη του μέλους που εξέδωσε την αρχική άρνηση.

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ (NSG)

Η Ομάδα Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών είναι ανεπίσημη ρύθμιση, της οποίας τα μέλη επιδιώκουν να συμβάλουν στη μη διάδοση πυρηνικών όπλων μέσω της εφαρμογής κατευθυντήριων γραμμών για τις εξαγωγές πυρηνικών υλικών και άλλες συναφείς εξαγωγές. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών εφαρμόζονται από κάθε συμμετέχουσα κυβέρνηση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική της. Οι αποφάσεις για αιτήσεις εξαγωγής λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τις εθνικές απαιτήσεις για τις άδειες εξαγωγής.

Η βασική αρχή είναι ότι οι προμηθευτές δεν πρέπει να επιτρέπουν μεταβιβάσεις εξοπλισμού, υλικού, λογισμικού ή σχετικής τεχνολογίας που περιέχονται στο Παράρτημα:

- προς χρήση σε κράτος που δεν διαθέτει πυρηνικά όπλα για δραστηριότητες πυρηνικών εκρήξεων ή σε εκτός διασφαλίσεων δραστηριότητες του κύκλου πυρηνικού καυσίμου, ή
- εν γένει, όταν ο κίνδυνος εκτροπής προς τέτοια δραστηριότητα είναι απαράδεκτος, ή όταν οι μεταβιβάσεις είναι αντίθετες προς το στόχο αποφυγής της διάδοσης πυρηνικών όπλων, ή
- § όταν ο κίνδυνος εκτροπής προς ενέργειες πυρηνικής τρομοκρατίας είναι απαράδεκτος.

Όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο να επιτρέψουν μεταβιβάσεις πυρηνικών υλικών ή συναφείς μεταβιβάσεις, σύμφωνα με τους κανόνες της Ομάδας Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να εφαρμόζουν τη βασική αρχή και θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τους εξής παράγοντες:

- Εάν η αποδέκτρια χώρα είναι συμβαλλόμενο μέρος της NPT ή της Συνθήκης περί απαγορεύσεως των πυρηνικών όπλων στη Λατινική Αμερική, ή παρόμοιας διεθνούς νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, και εάν έχει εν ισχύ συμφωνία διασφαλίσεων ΔΟΑΕ η οποία εφαρμόζεται σε όλες τις ειρηνικές πυρηνικές της δραστηριότητες,
- Εάν μια αποδέκτρια χώρα, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της NPT, της Συνθήκης περί απαγορεύσεως των πυρηνικών όπλων στη Λατινική Αμερική, ή παρόμοιας διεθνούς νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων, έχει εκτός διασφαλίσεων δραστηριότητες του κύκλου πυρηνικού καυσίμου οι οποίες δεν υπόκεινται σε διασφαλίσεις του ΔΟΑΕ,
- Εάν η προς μεταβίβαση πυρηνική τεχνολογία είναι κατάλληλη για τη δηλούμενη τελική χρήση και εάν η εν λόγω δηλούμενη τελική χρήση είναι κατάλληλη για τον τελικό χρήστη,
- Εάν η προς μεταβίβαση πυρηνική τεχνολογία θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη, το σχεδιασμό, την κατασκευή, την εκτέλεση, τη λειτουργία ή τη συντήρηση εγκαταστάσεων επανεπεξεργασίας ή εμπλουτισμού, ή για τη σχετική έρευνα,
- Εάν οι ενέργειες, δηλώσεις και πολιτικές της κυβέρνησης της αποδέκτριας χώρας υποστηρίζουν τη μη διάδοση πυρηνικών όπλων και εάν η αποδέκτρια χώρα τηρεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της στον τομέα της μη διάδοσης,

- Εάν οι αποδέκτες συμμετέχουν σε λαθραίες ή παράνομες δραστηριότητες, και και
- Εάν έχει προηγουμένως απορριφθεί μεταβίβαση προς το συγκεκριμένο τελικό χρήστη ή εάν ο τελικός χρήστης έχει εκτρέψει παλαιότερες εγκεκριμένες μεταβιβάσεις για σκοπούς ασυμβίβαστους προς τις κατευθυντήριες γραμμές,
- Εάν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι υπάρχει κίνδυνος εκτροπής προς ενέργειες πυρηνικής τρομοκρατίας,
- Εάν υπάρχει κίνδυνος περαιτέρω μεταβίβασης εξοπλισμού, λογισμικού ή σχετικής τεχνολογίας που αναφέρονται στο Παράρτημα ή μεταβίβασης τυχόν αντιγράφου τους κατά παράβαση της βασικής αρχής, λόγω αδυναμίας της αποδέκτριας χώρας να αναπτύξει και να διατηρήσει κατάλληλους και ουσιαστικούς εθνικούς ελέγχους εξαγωγών και μεταφορτώσεων, όπως αναφέρεται στην απόφαση 1540 του ΣΑΗΕ.

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ WASSENAAR (WA)

Ο Διακανονισμός του Wassenaar για τον έλεγχο των εξαγωγών συμβατικών όπλων και αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης είναι ένα ανεπίσημο καθεστώς ελέγχου των εξαγωγών. Η συμμετοχή στο Διακανονισμό του Wassenaar δεν δημιουργεί νομικές υποχρεώσεις για τα συμμετέχοντα κράτη. Η απόφαση μεταβίβασης ή άρνησης μεταβίβασης ενός είδους είναι αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε συμμετέχοντος κράτους. Όλα τα μέτρα που σχετίζονται με το Διακανονισμό λαμβάνονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, η δε εφαρμογή τους επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του συμμετέχοντος κράτους.

Οι εθνικές πολιτικές, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι αποφάσεις έγκρισης ή άρνησης αδειών, βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές, κατευθυντήριες γραμμές ή στοιχεία που συμφωνούνται στο πλαίσιο του Διακανονισμού. Μέχρι σήμερα, τα συμμετέχοντα κράτη έχουν εγκρίνει «Στοιχεία αντικειμενικής ανάλυσης και συμβουλές όσον αφορά τις δυνητικά αποσταθεροποιητικές σωρεύσεις συμβατικών όπλων», «Δήλωση για τις άυλες μεταβιβάσεις λογισμικού και τεχνολογίας», «Κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστων πρακτικών για τις εξαγωγές φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW)», «Στοιχεία ελέγχου των εξαγωγών φορητών αντιαεροπορικών συστημάτων (MANPADS)» και «Δήλωση για τον έλεγχο μη απαριθμούμενων ειδών διπλής χρήσης»².

Όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο να επιτρέψουν τη μεταβίβαση αγαθών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Διακανονισμού του Wassenaar, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ότι οι βασικές δεσμεύσεις δυνάμει του Διακανονισμού αυτού περιλαμβάνουν:

- Τη διατήρηση εθνικών ελέγχων των εξαγωγών ειδών που περιλαμβάνονται στους καταλόγους ελέγχου,
- Εθελοντική ανταλλαγή πληροφοριών η οποία βελτιώνει τη διαφάνεια για τις μεταβιβάσεις όπλων καθώς και για ευαίσθητα αγαθά και τεχνολογίες διπλής χρήσης,
- Για τα είδη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο πυρομαχικών, εξαμηνιαία ανταλλαγή πληροφοριών για τις παραδόσεις συμβατικών όπλων σε μη συμμετέχοντα κράτη,
- Για τα είδη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ειδών διπλής χρήσης, εξαμηνιαία συγκεντρωτική κοινοποίηση των αρνήσεων αδειών για μη συμμετέχοντα κράτη,

² Το πλήρες κείμενο των εγγράφων αυτών περιέχεται στην ιστοσελίδα του Διακανονισμού του Wassenaar (<http://www.wassenaar.org/guidelines>).

- Για τα είδη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ευαίσθητων ειδών και στον κατάλογο πολύ ευαίσθητων ειδών, εξαμηνιαία κοινοποίηση των αρνήσεων αδειών για κάθε μη συμμετέχον κράτος και εξαμηνιαία συγκεντρωτική κοινοποίηση όλων των αδειών για μη συμμετέχοντα κράτη,
- Κοινοποίηση, στα συμμετέχοντα κράτη, μιας έγκρισης άδειας την οποία αρνήθηκε άλλο συμμετέχον κράτος για ουσιαστικά ταυτόσημη συναλλαγή κατά την τελευταία τριετία (κοινοποίηση απορρίψεων). Η απόφαση μεταβίβασης ή άρνησης μεταβίβασης ενός είδους είναι αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε συμμετέχοντος κράτους.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ZANGGER

Η Επιτροπή Zangger είναι ανεπίσημη ρύθμιση η οποία συμβάλλει σημαντικά στην ερμηνεία του άρθρου III παράγραφος 2 της Συνθήκης περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων (NPT) και, συνεπώς, παρέχει προσανατολισμούς σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης.

Κατά την αξιολόγηση αιτήσεων για τη μεταβίβαση ειδών που καλύπτονται από την Επιτροπή Zangger, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- Η προμήθεια αρχικών υλικών ή των ειδικών σχάσιμων υλικών σε οιοδήποτε κράτος που δεν διαθέτει πυρηνικά όπλα για ειρηνικούς σκοπούς επιτρέπεται μόνον εάν τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά υπόκεινται σε διασφαλίσεις δυνάμει συμφωνίας με το Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ),
- Εάν η κυβέρνηση επιθυμεί να προμηθεύσει ένα τέτοιο κράτος με αρχικά υλικά ή ειδικά σχάσιμα υλικά, πρέπει:
 - να δηλώνει στην αποδέκτρια χώρα, ως προϋπόθεση της προμήθειας, ότι τα αρχικά υλικά ή τα ειδικά σχάσιμα υλικά που παράγονται σε αυτά ή από τη χρήση τους δεν πρέπει να εκτρέπονται για πυρηνικά όπλα ή άλλους πυρηνικούς εκρηκτικούς μηχανισμούς, και
 - να διαπιστώνει ότι, στα εν λόγω αρχικά υλικά ή ειδικά σχάσιμα υλικά, θα εφαρμόζονται σχετικές διασφαλίσεις, δυνάμει συμφωνίας με τον Οργανισμό και σύμφωνα με το σύστημα διασφαλίσεων του,
- Σε περίπτωση απευθείας εξαγωγών αρχικών υλικών ή ειδικών σχάσιμων υλικών σε κράτη που δεν διαθέτουν πυρηνικά όπλα και δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της NPT, η κυβέρνηση, πριν εγκρίνει την εξαγωγή των εν λόγω υλικών, πρέπει να διαπιστώνει ότι τα υλικά αυτά θα υπόκεινται σε συμφωνία διασφαλίσεων με τον ΔΟΑΕ μόλις η αποδέκτρια χώρα αναλάβει την ευθύνη των υλικών, αλλά οπωσδήποτε κατά την άφιξη των υλικών στον προορισμό τους,

- Κατά την εξαγωγή αρχικών υλικών ή ειδικών σχάσιμων υλικών σε κράτος που δεν διαθέτει πυρηνικά όπλα και δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της NPT, η κυβέρνηση πρέπει να απαιτεί ικανοποιητικές εγγυήσεις ότι τα υλικά θα επανεξαχθούν σε κράτος που δεν διαθέτει πυρηνικά όπλα και δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της NPT μόνον εάν συναφθούν ρυθμίσεις για την αποδοχή των διασφαλίσεων του ΔΟΑΕ από το κράτος που παραλαμβάνει τα επανεξαγόμενα αυτά υλικά,
- Για τις εξαγωγές αρχικών υλικών και σχάσιμων υλικών σε κράτη που δεν διαθέτουν πυρηνικά όπλα και δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της NPT υποβάλλεται ετήσια έκθεση.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΛΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΥΡΑΥΛΩΝ (HCοC)

Ο Κώδικας αυτός είναι πολιτικά δεσμευτική πράξη για τη μη διάδοση, η οποία ασχολείται με το πρόβλημα των βαλλιστικών πυραύλων που είναι ικανοί να φέρουν όπλα μαζικής καταστροφής. Κεντρικός στόχος του Κώδικα είναι η βελτίωση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης μεταξύ των υπογραφόντων κρατών μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένων μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ήτοι κοινοποιήσεων πριν την εκτόξευση για τις εκτοξεύσεις βαλλιστικών πυραύλων και οχημάτων διαστημικής εκτόξευσης και ετήσιων δηλώσεων για τις πολιτικές βαλλιστικών πυραύλων και οχημάτων διαστημικής εκτόξευσης.

Κατά τη διαμόρφωση κρίσης για την έκδοση άδειας, θα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν εάν ένα κράτος έχει υπογράψει τον Κώδικα της Χάγης και τις βασικές αρχές του, δηλαδή:

- Ότι επείγει να προληφθεί και να αναχαιτιστεί η διάδοση βαλλιστικών πυραύλων ικανών να φέρουν όπλα μαζικής καταστροφής,
- Ότι είναι σκόπιμο να ενισχυθούν οι πολυμερείς πράξεις για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση,
- Ότι τα κράτη δεν πρέπει να αποκλείονται από τα οφέλη της χρήσης του διαστήματος για ειρηνικούς σκοπούς, αλλά ότι, στην περίπτωση αυτήν, δεν πρέπει να συμβάλλουν στη διάδοση βαλλιστικών πυραύλων ικανών να φέρουν όπλα μαζικής καταστροφής,
- Ότι απαιτούνται κατάλληλα μέτρα διαφάνειας για τα προγράμματα βαλλιστικών πυραύλων και οχημάτων διαστημικής εκτόξευσης.

3.1.4. Τελική κρίση. Βάσει της προαναφερόμενης αξιολογήσεως, τα κράτη μέλη πρέπει να διαμορφώνουν κρίση όσον προς το εάν η συγκεκριμένη εξαγωγή θα συνιστούσε παράβαση των διεθνών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων του κράτους μέλους ή της Κοινότητας και εάν θα πρέπει να διατυπωθεί άρνηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 (του Κεφαλαίου 3, Τμήμα 1)

Ο μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνει:

Κατάλογος κυρώσεων της ΕΕ (ΓΔ «Εξωτερικές Σχέσεις», Συμβούλιο της ΕΕ):
http://ec.europa.eu/comm/external_relations/cfsp/sanctions/measures.htm

Κατάλογος ισχυόντων εμπάργκο (SIPRI):
<http://www.sipri.org/contents/armstrad/embargoes.html>

Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (NPT):
www.iaea.org

Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη (Αφοπλισμός, BTWC):
www.unog.ch

Οργανισμός για την απαγόρευση των χημικών όπλων (CWC):
www.opcw.org

Διεθνής εκστρατεία για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού:
www.icbl.org

Διεθνές Κέντρο άρσης ναρκοπεδίων για ανθρωπιστικούς σκοπούς της Γενεύης:
www.gichd.ch

Ομάδα της Αυστραλίας:
www.australiagroup.net

MTCR:
www.mtcr.info

Επιτροπή Zangger:
www.zanggercommittee.org

Ομάδα Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών:
www.nuclearsuppliersgroup.org

Διακανονισμός του Wassenaar:
www.wassenaar.org

Κώδικας Συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων (HCOC):
<http://www.bmeia.gv.at/en/foreign-ministry/foreign-policy/disarmament/weapons-of-mass-destruction/hcoc.html>

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Δύο

3.2.1 Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Άρα, το κριτήριο Δύο εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, στις εξαγωγές προς όλες αδιακρίτως τις αποδέκτριες χώρες. Ωστόσο, επειδή η εφαρμογή του κριτηρίου Δύο συνδέεται με τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και τον σεβασμό του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στην χώρα τελικού προορισμού, θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις εξαγωγές στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού προς τις χώρες όπου υπάρχουν ενδείξεις παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

3.2.2 Πηγές πληροφοριών: Μια κοινή βάση πηγών πληροφοριών της ΕΕ, διαθέσιμων σε όλα τα κράτη μέλη, αποτελείται από εκθέσεις αρχηγών αποστολών της ΕΕ, ενημερωτικά δελτία της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, δηλώσεις/ συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τις αντίστοιχες αποδέκτριες χώρες. Στα έγγραφα αυτά, κανονικά, λαμβάνονται ήδη υπόψη οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες από άλλους διεθνείς οργανισμούς και πηγές πληροφοριών. Ωστόσο, λόγω της βασικής κατά περίπτωση ανάλυσης και της ιδιομορφίας κάθε αίτησης αδειας, συμπληρωματικές πληροφορίες μπορούν να λαμβάνονται αναλόγως της περίπτωσης από:

- Τις διπλωματικές αποστολές και άλλους κυβερνητικούς φορείς των κρατών μελών,
- Στοιχεία από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) και άλλους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς,
- Εκθέσεις από διεθνείς ΜΚΟ,
- Εκθέσεις από τοπικές ΜΚΟ για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλες αξιόπιστες τοπικές πηγές,
- Πληροφορίες από την κοινωνία των πολιτών.

Επιπλέον η ΕΕ έχει εκπονήσει και υιοθετήσει ειδικές κατευθυντήριες γραμμές ως πλαίσιο προστασίας και προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.2.3 **Βασικές έννοιες:** Η εξέταση του κριτηρίου Δύο αποκαλύπτει διάφορες βασικές έννοιες οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε αξιολόγηση και οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια.

«Αφού αξιολογήσουν τη στάση της αποδέκτριας χώρας έναντι συναφών αρχών καθιερωμένων δυνάμει διεθνών πράξεων περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα κράτη μέλη:

- α) δεν χορηγούν άδεια εξαγωγής, εφόσον υπάρχει σαφής κίνδυνος η προς εξαγωγή στρατιωτική τεχνολογία ή ο εξοπλισμός να χρησιμοποιηθούν για εσωτερική καταστολή,
 - β) εξετάζοντας κάθε περίπτωση χωριστά και λαμβάνοντας υπόψη τους τη φύση της στρατιωτικής τεχνολογίας ή του εξοπλισμού, προβαίνουν, με ιδιαίτερη προσοχή και επιμέλεια, στην έκδοση αδειών για εξαγωγή προς χώρες όπου έχουν διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα των Ηνωμένων Εθνών, από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από το Συμβούλιο της Ευρώπης σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Αφού αξιολογήσουν τη στάση της αποδέκτριας χώρας έναντι συναφών αρχών καθιερωμένων δυνάμει πράξεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, τα κράτη μέλη:
- γ) δεν χορηγούν άδεια εξαγωγής, εφόσον υπάρχει σαφής κίνδυνος η προς εξαγωγή στρατιωτική τεχνολογία ή ο εξοπλισμός να χρησιμοποιηθούν στη διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.»

Για τους λόγους αυτούς, στη στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό που ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή θα περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και η στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμός για την οποία υπάρχουν στοιχεία ότι η ίδια ή παρεμφερής έχει χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή από τον τελικό χρήστη για τον οποίο προορίζεται, καθώς και ο εξοπλισμός για τον οποίο ευλόγως πιστεύεται ότι θα εκτραπεί από τη δηλωθείσα τελική χρήση ή το δηλωθέντα τελικό χρήστη του και θα χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή. Σύμφωνα με τον άρθρο 1 της παρούσας κοινής θέσης, η φύση του εξοπλισμού θα εξετάζεται προσεκτικά, ιδίως όταν ο εξοπλισμός προορίζεται για σκοπούς εσωτερικής ασφαλείας. Στην εσωτερική καταστολή περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα βασανιστήρια και άλλοι τρόποι σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, οι αυθαίρετες ή με συνοπτικές διαδικασίες εκτελέσεις, οι εξαφανίσεις, οι αυθαίρετες κρατήσεις ή άλλες σημαντικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως ορίζονται από σχετικές διεθνείς πράξεις περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων είναι η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.

Κατά την αξιολόγηση του αν υπάρχει σαφής κίνδυνος μια προτεινόμενη εξαγωγή να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή, τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάζουν τις νυν και τις πρότερες επιδόσεις του προτεινόμενου τελικού χρήστη όσον αφορά το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και τις επιδόσεις της αποδέκτριας χώρας εν γένει. Σε αυτές περιλαμβάνονται η πολιτική γραμμή της κυβέρνησης της αποδέκτριας χώρας· πρόσφατες σημαντικές εξελίξεις, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τον αντίκτυπο της «καταπολέμησης της τρομοκρατίας»· η αποτελεσματική συνταγματική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· η κατάρτιση σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα που παρέχεται σε βασικούς φορείς (π.χ. υπηρεσίες επιβολής του νόμου)· η ατιμωρησία παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· η ύπαρξη ανεξάρτητων ελεγκτικών οργανισμών και εθνικών θεσμών για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3.2.4. **Διεθνείς πράξεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:** Μη εξαντλητικός κατάλογος των κύριων διεθνών και περιφερειακών μέσων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II.

Αυτές οι πράξεις και τα αντίστοιχα συμπληρωματικά τους πρωτόκολλα αντιπροσωπεύουν τους κύριους διεθνείς κανόνες και πρότυπα στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Διασφαλίζουν τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα (όπως, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στη ζωή· την απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας· την ελευθερία και ασφάλεια του ανθρώπου· την ισονομία· το δικαίωμα δίκαιης δίκης και πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου· την ελευθερία της έκφρασης και της ενημέρωσης· την ελευθερία του συνέρχεσθαι· την ελευθερία της κυκλοφορίας· την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας· το δικαίωμα αναζήτησης και απόλαυσης ασύλου)· τα δικαιώματα της γυναίκας· τα δικαιώματα του παιδιού· την αποφυγή διακρίσεων· τα δικαιώματα των μειονοτήτων και των αυτοχθόνων πληθυσμών· τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα.

3.2.5 **Η στάση της αποδέκτριας χώρας:** Οι ακόλουθοι δείκτες πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του σεβασμού και της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών από μια χώρα:

- Η δέσμευση της κυβέρνησης της αποδέκτριας χώρας να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να βελτιώνει την κατάστασή τους και να διώκει τους υπεύθυνους παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- Οι επιδόσεις εφαρμογής των σχετικών διεθνών και περιφερειακών πράξεων περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω των εθνικών πολιτικών και πρακτικών,
- Την πραγματοποιηθείσα επικύρωση των σχετικών διεθνών και περιφερειακών πράξεων περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την εν λόγω χώρα,
- Ο βαθμός συνεργασίας με τους διεθνείς και περιφερειακούς μηχανισμούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. όργανα που έχουν συσταθεί από τις συνθήκες του ΟΗΕ και ειδικές διαδικασίες),
- Η πολιτική βούληση να συζητηθούν με διαφάνεια εγχώρια θέματα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παραδείγματος χάριν υπό μορφή διμερούς ή πολυμερούς διαλόγου, με την ΕΕ ή άλλους εταίρους συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών

3.2.6 **Σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:** Στη δήλωση και στο πρόγραμμα δράσης της Βιέννης που εγκρίθηκαν στην παγκόσμια διάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα η οποία πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη τον Ιούνιο του 1993, επιβεβαιώθηκε εκ νέου η επίσημη δέσμευση όλων των κρατών να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την προαγωγή του καθολικού σεβασμού, τήρησης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, άλλες νομικές πράξεις που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές δίκαιο. Εξίσου επιβεβαιώθηκαν οι αρχές της οικουμενικότητας, του αδιαιρέτου, της αλληλεξάρτησης και της αλληλοσύνδεσης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όσον αφορά τον χαρακτηρισμό μιας παραβίασης ανθρώπινων δικαιωμάτων ως «σοβαρή», κάθε περίπτωση πρέπει να αξιολογείται ανάλογα με το περιεχόμενό της και κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές πτυχές. Σημαντική συνιστώσα της αξιολόγησης είναι ο χαρακτήρας/η φύση και οι συνέπειες της ίδιας της εν λόγω παραβίασης. Οι συστηματικές ή/και διαδεδομένες παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων καταδεικνύουν τη σοβαρότητα της κατάστασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Εντούτοις, οι παραβιάσεις δεν είναι απαραίτητο να είναι συστηματικές ή διαδεδομένες προκειμένου να κριθούν ως «σοβαρές» για την ανάλυση του κριτηρίου Δύο. Σύμφωνα με το κριτήριο Δύο, σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης είναι εάν τα αρμόδια όργανα του ΟΗΕ, της ΕΕ ή του Συμβουλίου της Ευρώπης (τα οποία απαριθμούνται στο Παράρτημα III) έχουν διαπιστώσει σοβαρές παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην αποδέκτρια χώρα. Από αυτή την άποψη δεν αποτελεί προϋπόθεση τα ίδια τα εν λόγω αρμόδια όργανα να χρησιμοποιούν ρητά τον όρο «σοβαρή»: είναι αρκετό να έχουν διαπιστώσει ότι διαπράχθηκαν παραβιάσεις. Η τελική εκτίμηση του εάν οι εν λόγω παραβιάσεις κρίνονται σοβαρές στη συνάρτηση αυτή, πρέπει να γίνεται από τα κράτη μέλη. Ομοίως, η απουσία απόφασης από τους συγκεκριμένους οργανισμούς δεν πρέπει να αφαιρεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβαίνουν σε ανεξάρτητη αξιολόγηση για το αν έχουν συμβεί σοβαρές παραβιάσεις.

3.2.7 Εσωτερική καταστολή, σαφής κίνδυνος, «ενδέχεται», κατά περίπτωση: Το κείμενο του κριτηρίου Δύο παρέχει άφθονα παραδείγματα για το τι συνιστά εσωτερική καταστολή. Αλλά, προκειμένου να αξιολογηθεί αν υπάρχει ή όχι σαφής κίνδυνος ότι η προτεινόμενη εξαγωγή ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για τη διάπραξη ή τη διευκόλυνση τέτοιων πράξεων, απαιτείται διεξοδική ανάλυση. Σημειώνεται ο συνδυασμός των όρων «σαφής κίνδυνος» και «ενδέχεται» στο κείμενο. Κατ' αυτόν τον τρόπο απαιτείται μικρότερος αριθμός ενδείξεων από ό,τι για τον σαφή κίνδυνο ότι η στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθούν για εσωτερική καταστολή.

Η ανάλυση του σαφούς κινδύνου πρέπει να βασίζεται σε ανά περίπτωση εξέταση των διαθέσιμων στοιχείων της ιστορίας και των σημερινών συνθηκών της αποδέκτριας χώρας/σχετικά με τον προτεινόμενο τελικό χρήστη, καθώς επίσης όλων των προβλέψιμων τάσεων ή/και μελλοντικών γεγονότων που, λογικά, είναι δυνατόν να αναμένονται να οδηγήσουν σε καταστάσεις οι οποίες ενδέχεται να καταλήξουν σε ενέργειες καταστολής (π.χ. προσεχείς εκλογές). Μερικά αρχικά ερωτήματα που είναι δυνατόν να υποβληθούν είναι τα εξής:

- Η συμπεριφορά της αποδέκτριας χώρας/του προτεινόμενου τελικού χρήστη έχει περιγραφεί αρνητικά σε δηλώσεις/συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ;
- Έχουν διατυπωθεί ανησυχίες σε πρόσφατες εκθέσεις των αρχηγών αποστολών της ΕΕ στην αποδέκτρια χώρα/σχετικά με τον προτεινόμενο τελικό χρήστη;
- Άλλοι διεθνείς ή περιφερειακοί οργανισμοί (π.χ. ΟΗΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης ή ΟΑΣΕ) έχουν διατυπώσει ανησυχίες;
- Υπάρχουν διαρκείς αναφορές ανησυχίας από τοπικές ή διεθνείς ΜΚΟ και τα ΜΜΕ;

Θα είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην τρέχουσα κατάσταση της αποδέκτριας χώρας προτού επιβεβαιωθεί η οποιαδήποτε ανάλυση. Υπάρχει το ενδεχόμενο να είχαν διαπραχθεί καταχρήσεις στο παρελθόν αλλά η αποδέκτρια χώρα να έλαβε μέτρα για αλλαγή των πρακτικών αυτών, αντιδρώντας στις εγχώριες ή διεθνείς πιέσεις ή λόγω εσωτερικής αλλαγής στην κυβέρνηση. Μπορούν να τεθούν τα ερωτήματα:

- Η αποδέκτρια χώρα έχει συμφωνήσει να διενεργηθεί εξωτερική ή άλλη ανεξάρτητη παρακολούθηση ή/και έρευνα των καταγγελλόμενων πράξεων καταστολής;
- Εάν ναι, πώς αντέδρασε στα τυχόν συμπεράσματα ή/και πώς τα εφάρμοσε;
- Η κυβέρνηση της αποδέκτριας χώρας έχει αλλάξει κατά τρόπον ώστε να προκαλεί εμπιστοσύνη για αλλαγή στην πολιτική/στην πρακτική της;
- Εφαρμόζονται επιτόπου ενωσιακά ή άλλα πολυμερή ή διμερή προγράμματα που αποσκοπούν σε αλλαγές/μεταρρυθμίσεις;

Ελαφρυντικοί παράγοντες όπως μεγαλύτερη διαφάνεια και η διεξαγωγή διαλόγου για εξέταση των προβλημάτων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην αποδέκτρια χώρα μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα μια θετικότερη αξιολόγηση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να συνειδητοποιηθεί ότι η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος μετά από κάποια περίπτωση πράξεως καταστολής στην αποδέκτρια χώρα που έτυχε ιδιαίτερης προβολής δεν συνιστά από μόνη της αξιόπιστο κριτήριο για την απουσία σαφούς κινδύνου. Προκειμένου να διενεργηθεί μια σωστή κατά περίπτωση αξιολόγηση είναι απαραίτητη η όσο το δυνατόν πιο πρόσφατη πληροφόρηση από αξιόπιστες πηγές.

3.2.8 Η φύση της στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού είναι ζήτημα με μεγάλη σημασία για κάθε εφαρμογή. Είναι σημαντικότατο να είναι ρεαλιστική η κάθε αξιολόγηση του εξοπλισμού βάσει του κριτηρίου Δύο (δηλ. μπορούν πραγματικά τα εν λόγω είδη να χρησιμοποιηθούν ως μέσα καταστολής;). Αλλά είναι επίσης σημαντικό να αναγνωριστεί ότι ευρύ φάσμα εξοπλισμών έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν για τη διάπραξη ή διευκόλυνση πράξεων καταστολής. Είδη όπως τα τεθωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού (APC), ατομικοί θώρακες και ο εξοπλισμός επικοινωνιών/επιτήρησης μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη διευκόλυνση της καταστολής.

3.2.9 Ο τελικός χρήστης είναι επίσης ζήτημα με έντονες προεκτάσεις. Εάν προορίζεται για την αστυνομία ή τις δυνάμεις ασφάλειας, είναι σημαντικό να προσδιοριστεί σε ποιον ακριβώς κλάδο αυτών των δυνάμεων μιας αποδέκτριας χώρας πρέπει να παραδοθούν. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δεν υπάρχει ακριβής κανόνας όσον αφορά το ποιοι κλάδοι του μηχανισμού ασφαλείας μπορούν να έχουν καθήκοντα καταστολής. Για παράδειγμα, σε πολλά κράτη μπορεί να έχει τέτοια καθήκοντα ο στρατός, ενώ σε άλλα είναι δυνατόν να μην τα είχε ποτέ στο παρελθόν.

Μερικά αρχικά ερωτήματα μπορούν να είναι τα εξής:

- Υπάρχει ιστορικό χρήσης αυτού του εξοπλισμού για κατασταλτικούς σκοπούς στην αποδέκτρια χώρα ή αλλού;
- Εάν όχι, τι πιθανότητα υπάρχει να χρησιμοποιηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο στο μέλλον;
- Ποιος είναι ο τελικός χρήστης;
- ποιος είναι ο ρόλος του τελικού χρήστη στην αποδέκτρια χώρα;
- Ο τελικός χρήστης έχει αναμιχθεί σε κατασταλτικές ενέργειες;
- Υπάρχουν αναφορές σχετικά με τη συμμετοχή αυτή;

3.2.10 Οι συναφείς αρχές που έχουν καθιερωθεί δυνάμει πράξεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (γνωστό επίσης ως «δίκαιο των ενόπλων συγκρούσεων» ή «δίκαιο του πολέμου») περιλαμβάνει κανόνες οι οποίοι, σε καιρό ένοπλης σύγκρουσης, αποβλέπουν στην προστασία των ατόμων που δεν λαμβάνουν ή δεν λαμβάνουν πλέον μέρος στις εχθροπραξίες (π.χ. πολίτες και τραυματισμένοι, ασθενείς και αιχμάλωτοι μαχητές), και στη ρύθμιση της διεξαγωγής των εχθροπραξιών (μεταξύ άλλων των μέσων και των μεθόδων της διεξαγωγής του πολέμου). Εφαρμόζεται σε καταστάσεις ενόπλων συγκρούσεων και δεν ρυθμίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος μπορεί να χρησιμοποιήσει νόμιμα βία. Το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο επιβάλλει υποχρεώσεις σε όλα τα μέρη μιας ένοπλης σύγκρουσης, περιλαμβανομένων των οργανωμένων ένοπλων ομάδων.

Οι κύριες αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται όσον αφορά τη χρήση όπλων σε ένοπλες συγκρούσεις είναι οι κανόνες διάκρισης, ο κανόνας κατά των αδιάκριτων επιθέσεων, ο κανόνας της αναλογικότητας, ο κανόνας των εφικτών προφυλάξεων, οι κανόνες για περιττούς τραυματισμούς ή άσκοπα μαρτύρια και ο κανόνας για την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι πιο σημαντικές πράξεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου είναι οι τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και το Πρόσθετο Πρωτόκολλό τους του 1977. Συμπληρώνονται από συνθήκες για συγκεκριμένα ζητήματα που περιλαμβάνουν απαγορεύσεις ορισμένων όπλων και την προστασία ορισμένων κατηγοριών ατόμων και αντικειμένων, όπως τα παιδιά και η πνευματική ιδιοκτησία. (βλ. Παράρτημα IV για κατάλογο των κύριων συνθηκών).

Συναφή ερωτήματα που αφορούν την επικύρωση και διεθνή εφαρμογή συνθηκών του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου περιλαμβάνουν:

- Επικύρωση των τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης του 1949 και των Πρόσθετων Πρωτοκόλλων τους του 1977.
- Επικύρωση άλλων κύριων συνθηκών του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου
- Επικύρωση συνθηκών που περιλαμβάνουν ρητές απαγορεύσεις ή περιορισμούς στις μεταβιβάσεις συγκεκριμένων όπλων.
- Η αποδέκτρια χώρα έχει εκδώσει την εθνική νομοθεσία ή τους κανονισμούς που απαιτούνται από τις πράξεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στις οποίες έχει συμβληθεί;

3.2.11 **Σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου** περιλαμβάνουν σοβαρές παραβάσεις των τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης του 1949. Κάθε Σύμβαση περιλαμβάνει ορισμούς του τι αποτελεί σοβαρή παράβαση (άρθρα 50, 51, 130, 147 αντίστοιχα). Τα άρθρα 11 και 85 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι του 1977 περιλαμβάνει επίσης ένα ευρύτερο πεδίο των πράξεων που θεωρούνται σοβαρές παραβάσεις του εν λόγω Πρωτοκόλλου. Για τον κατάλογο αυτών των ορισμών, βλέπε το Παράρτημα V. Το Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου περιλαμβάνει άλλες σοβαρές παραβιάσεις των νόμων και εθίμων που εφαρμόζονται σε διεθνείς και μη διεθνείς ένοπλες συγκρούσεις, τις οποίες χαρακτηρίζει εγκλήματα πολέμου (άρθρο 8, υποπαράγραφοι β, γ και ε· για το πλήρες κείμενο του καταστατικού της Ρώμης, βλέπε <http://www.un.org/law/icc/statute/romefra.htm>).

- Έχουν διαπραγεί παραβιάσεις από φορείς για τους οποίους είναι υπεύθυνο το κράτος; (π.χ. κρατικά όργανα, περιλαμβανομένων των ενόπλων δυνάμεων, άτομα ή οντότητες που έχουν εξουσία άσκησης στοιχείων της κρατικής αρχής, άτομα ή ομάδες που στην πραγματικότητα δρουν κατόπιν οδηγιών ή υπό την καθοδήγηση ή τον έλεγχο της κρατικής αρχής, παραβιάσεις ιδιωτών ή ομάδων τις οποίες αναγνωρίζει και αναλαμβάνει ως ίδια συμπεριφορά.)
- Η αποδέκτρια χώρα έχει αποτύχει να αναλάβει δράση για την πρόληψη και την καταστολή παραβιάσεων που έχουν διαπράξει οι υπήκοοί του ή έχουν διαπραγεί στο έδαφός του;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει αποτύχει να διερευνήσει παραβιάσεις που φέρονται να έχουν πραγματοποιηθεί από υπηκόους του ή να έχουν διαπραγεί στο έδαφός του;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει αποτύχει να αναζητήσει και να διώξει ποινικώς (ή να εκδώσει) τους υπηκόους της ή τα άτομα που είναι υπεύθυνα για παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στο έδαφός της;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει αποτύχει να συνεργαστεί με άλλα κράτη, ad hoc δικαστήρια ή το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο σε σχέση με ποινικές διαδικασίες που αφορούν παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου;

3.2.12. **Σαφής κίνδυνος.** Η λεπτομερής αξιολόγηση του κινδύνου μήπως η προτεινόμενη εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού χρησιμοποιηθεί για την διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου θα περιλαμβάνει έρευνα για το παρελθόν και παρόν ιστορικό του αποδέκτου όσον αφορά το σεβασμό του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, για τις προθέσεις του αποδέκτου όπως εκφράζονται μέσω επίσημων δεσμεύσεων και για την ικανότητα του αποδέκτου να διασφαλίσει ότι ο εξοπλισμός ή η τεχνολογία που μεταβιβάζονται θα χρησιμοποιηθούν με σεβασμό του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και δεν θα παρεκτραπούν ή μεταβιβαστούν σε άλλους προορισμούς όπου θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για σοβαρές παραβιάσεις του εν λόγω δικαίου.

Μεμονωμένα συμβάντα παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου δεν είναι απαραίτητα ενδεικτικά της στάσης της αποδέκτριας χώρας όσον αφορά το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και δεν μπορούν από μόνα τους να θεωρηθεί ότι αποτελούν βάση για την άρνηση μεταβίβασης όπλων. Σοβαρή ανησυχία θα προκληθεί στις περιπτώσεις που είναι ευδιάκριτος ένα συγκεκριμένος τύπος παραβιάσεων ή η αποδέκτρια χώρα δεν έχει προβεί στα κατάλληλα βήματα για την τιμωρία των παραβιάσεων.

[Το κοινό άρθρο 1 των Συμβάσεων της Γενεύης ερμηνεύεται γενικά ότι αναθέτει ευθύνη στα τρίτα κράτη που δεν εμπλέκονται σε μια ένοπλη σύγκρουση να μην ενθαρρύνουν κάποιο μέρος της ένοπλης σύγκρουσης να παραβιάζει το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, ούτε να προβαίνουν σε πράξεις που θα βοηθούσαν παρόμοιες παραβιάσεις, και να αναλαμβάνουν τα κατάλληλα βήματα ώστε να σταματήσουν αυτές οι παραβιάσεις. Ιδιαίτερη ευθύνη έχουν να παρεμβαίνουν σε κράτη ή ένοπλες δυνάμεις στις οποίες έχουν κάποια επιρροή. Κράτη που παράγουν και εξάγουν όπλα μπορεί να θεωρηθούν ότι έχουν ιδιαίτερη επιρροή στη «διασφάλιση του σεβασμού» του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, λόγω της ικανότητάς τους να παρέχουν ή να παρακρατούν τα μέσα με τα οποία διεξάγονται ορισμένες σοβαρές παραβιάσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικά στο να διασφαλίζουν ότι οι εξαγωγές τους δεν θα χρησιμοποιούνται για την διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.]

Συναφή ζητήματα που πρέπει να εξετάζονται είναι:

- Υπάρχει ισχύουσα εθνική νομοθεσία που να απαγορεύει και να τιμωρεί τις παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου;
- Απαιτεί η αποδέκτρια χώρα από τους στρατιωτικούς της διοικητές να προλαμβάνουν και να καταστέλλουν τις παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, καθώς και να αναλαμβάνουν δράση κατά των ατόμων υπό τον έλεγχό τους που έχουν διαπράξει παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει επικυρώσει το Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου;
- Η αποδέκτρια χώρα συνεργάζεται με άλλα κράτη, ad hoc δικαστήρια ή το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο σε σχέση με ποινικές διαδικασίες που αφορούν παραβιάσεις;
- Υπάρχει καθορισμένο ελάχιστο όριο ηλικίας για την κατάταξη (υποχρεωτική και εθελοντική) ατόμων στις ένοπλες δυνάμεις;
- Έχουν ληφθεί νομικά μέτρα που να απαγορεύουν και να τιμωρούν την κατάταξη ή τη χρησιμοποίηση παιδιών σε εχθροπραξίες;
- Η αποδέκτρια χώρα εκπαιδεύει και καταρτίζει τόσο τους βαθμοφόρους όσο και τους απλούς στρατιώτες των ενόπλων δυνάμεων στην εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου; (π.χ. κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων)
- Το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο έχει ενσωματωθεί στο στρατιωτικό δόγμα και τα στρατιωτικά εγχειρίδια, τους κανόνες εμπλοκής, τις οδηγίες και τις διαταγές;
- Υπάρχουν νομικοί σύμβουλοι εκπαιδευμένοι στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο που να παρέχουν συμβουλές στις ένοπλες δυνάμεις;
- Έχουν ληφθεί τα ίδια μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου από άλλα άτομα που φέρουν όπλα, τα οποία επιχειρούν σε καταστάσεις που καλύπτονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο;
- Έχουν υιοθετηθεί μηχανισμοί ώστε να διασφαλίζεται η λογοδοσία για παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που έχουν διαπράξει οι ένοπλες δυνάμεις και τα λοιπά άτομα που φέρουν όπλα, περιλαμβανομένων των πειθαρχικών και ποινικών κυρώσεων;

- Υπάρχει ανεξάρτητο και λειτουργικό δικαστικό σώμα ικανό να διώκει ποινικά τις σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου;
- Υπάρχει κίνδυνος ξαφνικής ή αναπάντεχης αλλαγής της κυβέρνησης ή των εξουσιαστικών δομών που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την προθυμία ή την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να σέβεται το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο; (π.χ. διάλυση των κρατικών δομών)
- Ο τελικός χρήστης έχει τη ικανότητα να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο; (π.χ. εάν στρατιωτικά όπλα έχουν μεταβιβαστεί σε άτομα που φέρουν όπλα εκτός των ενόπλων δυνάμεων, τα οποία επιχειρούν σε καταστάσεις που καλύπτονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, έχουν τα άτομα αυτά εκπαιδευτεί στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο;)
- Ο τελικός χρήστης έχει την δυνατότητα να συντηρήσει και να αναπτύξει την εν λόγω τεχνολογία ή εξοπλισμό; (Εάν όχι, ενδέχεται να εγείρονται εύλογες ανησυχίες ως προς τον τρόπο χρήσης και σχετικά με εκτροπή σε άλλους φορείς.)
- Ο δηλωμένος τελικός χρήστης διαθέτει τις προσήκουσες διαδικασίες για τη διαχείριση και την ασφάλεια των αποθεμάτων, περιλαμβανομένων των πλεονασμάτων όπλων και πυρομαχικών;
- Είναι γνωστό ότι στην αποδέκτρια χώρα υπάρχει πρόβλημα κλοπών και διαρροών από τα αποθέματα ή διαφθοράς;
- Το λαθρεμπόριο όπλων αποτελεί πρόβλημα στην αποδέκτρια χώρα; Επιχειρούν στη χώρα ομάδες που εμπλέκονται σε λαθρεμπόριο όπλων;
- Οι συνοριακοί έλεγχοι είναι επαρκείς στην αποδέκτρια χώρα ή είναι γνωστό ότι τα σύνορα είναι πορώδη;
- Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου των μεταβιβάσεων όπλων; (Εισαγωγή, εξαγωγή, διαμετακόμιση και μεταφόρτωση.)
- Είναι η αποδέκτρια χώρα ο πραγματικός «τελικός χρήστης» της στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού, θα δεχθεί την επαλήθευση αυτού του γεγονότος και θα αναλάβει να μη μεταβιβάσει τη στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό σε τρίτα μέρη χωρίς την εξουσιοδότηση της χώρας προμηθευτή.

3.2.13 **Εκτροπή.** Το ζήτημα της εσωτερικής εκτροπής χρήζει επίσης εξέτασης. Σχετικές ενδείξεις μπορούν να παρέχουν η φύση της στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού και ο τελικός χρήστης. Μπορούν να τεθούν τα ερωτήματα:

- Ο δηλωθείς τελικός χρήστης έχει θεμιτή ανάγκη της εν λόγω στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού; Ή τα εν λόγω είδη είναι καταλληλότερα για άλλο κλάδο του μηχανισμού ασφάλειας;
- Θα εκδίδαμε την άδεια εάν ο τελικός χρήστης ανήκε σε ένα άλλο κλάδο του μηχανισμού ασφάλειας της αποδέκτριας χώρας;
- Οι διάφοροι κλάδοι των δυνάμεων ασφάλειας έχουν χωριστούς διαύλους προμηθειών; Υπάρχει πιθανότητα ο εξοπλισμός να μετακομιστεί σε άλλο κλάδο;

3.2.14 **Τελική κρίση.** Με βάση τις πληροφορίες και την αξιολόγηση των στοιχείων που προτείνονται ανωτέρω στις παραγράφους 3.2.3 - 3.2.13, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου Δύο.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΙΝΑΙ:

Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα (www.ohchr.org)
Ηνωμένα Έθνη (www.un.org· <http://untreaty.un.org>)
Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (www.icrc.org)
Συμβούλιο της Ευρώπης (www.coe.int)
Ευρωπαϊκή Ένωση (<http://europa.eu>)
Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (www.osce.org)
Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (www.oas.org)
Αφρικανική Ένωση (www.africa-union.org)
Διεθνής Αμνηστία (www.amnesty.org)
Παρατηρητήριο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα (Human Rights Watch) (www.hrw.org)
Διεθνής Ομοσπονδία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (www.fidh.org)
Παγκόσμιος οργανισμός κατά των βασανιστηρίων (Organisation mondiale contre la torture) (www.omct.org)
Ένωση για την πρόληψη των βασανιστηρίων (Association for the Prevention of Torture) (www.ap.t.ch)
Διεθνής Επιτροπή Νομικών (www.icj.org)

ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ:

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και ειδικά δικαστήρια
Διεθνείς οργανώσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητες στην αποδέκτρια χώρα
Διεθνής ομάδα κρίσης
Συνασπισμός για τη μη χρησιμοποίηση παιδιών ως στρατιωτών
Επιθεώρηση Φορητών Όπλων
Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη (SIPRI) και άλλα ερευνητικά ιδρύματα
Στρατιωτικά εγχειρίδια (καθοδήγηση των ενόπλων δυνάμεων)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ:

Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα (CESCR),

Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και τα Πολιτικά Δικαιώματα (CPR),

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (CPR-OP1),

Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου (CPR-OP2-DP),

Διεθνής Σύμβαση περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (CERD),

Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW),

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW-OP),

Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CAT),

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων (CAT-OP),

Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (CRC),

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη (CRC-OP-AC),

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, σχετικά με την εμπορία ανηλίκων, την σωματεμπορία ανηλίκων και την πορνογραφία ανηλίκων (CRC-OP-SC),

Σύμβαση του 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων,

Πρωτόκολλο του 1967 «αφορών εις την νομικήν κατάστασιν των προσφύγων»,

Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ:

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ:

Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοκόλλων 6 και 13 σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής,

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόληψη των βασανιστηρίων.

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ:

Αμερικανική Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου,

Συμπληρωματικό πρωτόκολλο της Αμερικανικής Σύμβασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στον τομέα των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, Πρωτόκολλο του Σαν Σαλβαδόρ,

Πρωτόκολλο της Αμερικανικής Σύμβασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου για την κατάργηση της θανατικής ποινής,

Διαμερικανική Σύμβαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου σχετικά με τη βίαιη εξαφάνιση προσώπων,

Διαμερικανική Σύμβαση για την πρόληψη και την τιμωρία των βασανιστηρίων,

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

Αφρικανικός Χάρτης για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των λαών,

Πρωτόκολλο του Αφρικανικού Χάρτη για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των λαών σχετικά με ίδρυση αφρικανικού δικαστηρίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των λαών,

Πρωτόκολλο του Αφρικανικού Χάρτη για τα δικαιώματα του ανθρώπου και των λαών σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών της Αφρικής,

Αφρικανικός Χάρτης για τα δικαιώματα και την ευημερία του παιδιού,

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

Αραβικός χάρτης για τα ανθρώπινα δικαιώματα

ΤΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΟΗΕ, ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ Ή ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΣΟΒΑΡΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΙΝΑΙ:

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ:

Η Γενική Συνέλευση (συμπεριλαμβανομένων των ψηφισμάτων ανά χώρα)

Το Συμβούλιο Ασφαλείας

Το Συμβούλιο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο

Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Ειδικές διαδικασίες και άλλοι εντολοδόχοι

Τα όργανα των συνθηκών

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ:

Η Υπουργική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης

Κοινοβουλευτική Συνέλευση

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας (ECRI)

Ευρωπαϊκή επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων (CPT)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ:

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Δηλώσεις των οργανισμών ΚΕΠΠΑ

Κοινές θέσεις και δηλώσεις της ΕΕ ανά χώρα

Ετήσια έκθεση της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Εκθέσεις αρχηγών αποστολών της ΕΕ και ενημερωτικά δελτία της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Ψηφίσματα και δηλώσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΚΥΡΙΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σύμβαση (I) «περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών και των ασθενών εις τας εν εκστρατεία ενόπλους δυνάμεις». Γενεύη, 12 Αυγούστου 1949.

Σύμβαση (II) «περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών των κατά θάλασσαν ενόπλων δυνάμεων». Γενεύη, 12 Αυγούστου 1949.

Σύμβαση (III) «περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου». Γενεύη, 12 Αυγούστου 1949.

Σύμβαση (IV) «περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου», Γενεύη, 12 Αυγούστου 1949.

Πρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, και για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ένοπλων συγκρούσεων. Γενεύη, 8 Ιουνίου 1977.

Δήλωση δυνάμει του άρθρου 90 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου I : Αποδοχή της αρμοδιότητας της Διεθνούς Διερευνητικής Επιτροπής.

Πρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, και για την προστασία των θυμάτων των μη διεθνών ένοπλων συγκρούσεων. Γενεύη, 8 Ιουνίου 1977.

Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Νέα Υόρκη, 20 Νοεμβρίου 1989.

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη, Νέα Υόρκη, 25 Μαΐου 2000.

Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, 17 Ιουλίου 1998.

Σύμβαση για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, Χάγη, 14 Μαΐου 1954.

Πρώτο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση της Χάγης του 1954 για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, Χάγη, 14 Μαΐου 1954.

Δεύτερο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση της Χάγης του 1954 για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, Χάγη, 26 Μαρτίου 1999.

Σύμβαση για την απαγόρευση της στρατιωτικής ή οποιασδήποτε άλλης εχθρικής χρήσης των τεχνικών μεθόδων μεταβολής του περιβάλλοντος, Νέα Υόρκη, 10 Δεκεμβρίου 1976.

Πρωτόκολλο για την απαγόρευση της χρήσεως κατά τον πόλεμο ασφύξιογόνων, τοξικών ή παρομοίων αερίων, και βακτηριολογικών μέσων, Γενεύη, 17 Ιουνίου 1925.

Σύμβαση «περί απαγορεύσεως της αναπτύξεως, παραγωγής και αποθηκεύσεως βακτηριολογικών (βιολογικών) και τοξινικών όπλων και καταστροφής αυτών», η οποία άνοιξε προς υπογραφή στο Λονδίνο, τη Μόσχα και την Ουάσιγκτον, 10 Απριλίου 1972.

Σύμβαση για την απαγόρευση ή περιορισμό χρήσης ορισμένων συμβατικών όπλων που μπορούν να θεωρηθούν ως εξαιρετικώς επιβλαβή ή ως προκαλούντα αδιακρίτως αποτελέσματα. Γενεύη, 10 Οκτωβρίου 1980.

- Πρωτόκολλο σχετικά με τα μη ανιχνεύσιμα θραύσματα (Πρωτόκολλο I της Σύμβασης του 1980)
- Πρωτόκολλο σχετικά με τις απαγορεύσεις ή τους περιορισμούς στη χρήση των ναρκών, των παγίδων και άλλων μηχανισμών, 10 Οκτωβρίου 1980, (Πρωτόκολλο II της Σύμβασης του 1980)
- Πρωτόκολλο σχετικό με τις απαγορεύσεις ή τους περιορισμούς στη χρήση των εμπρηστικών όπλων, 10 Οκτωβρίου 1980. (Πρωτόκολλο III της Σύμβασης του 1980)
- Πρωτόκολλο σχετικά με τα όπλα λέιζερ που προκαλούν τύφλωση, 13 Οκτωβρίου 1995. (Πρωτόκολλο IV της Σύμβασης του 1980)
- Πρωτόκολλο σχετικά με τις απαγορεύσεις ή τους περιορισμούς στη χρήση των ναρκών, των παγίδων και άλλων μηχανισμών, όπως τροποποιήθηκε στις 3 Μαΐου 1996 (Πρωτόκολλο II όπως τροποποιήθηκε στη Σύμβαση του 1980).
- Τροποποίηση της Σύμβασης για την απαγόρευση ή περιορισμό χρήσης ορισμένων συμβατικών όπλων που μπορούν να θεωρηθούν ως εξαιρετικώς επιβλαβή ή ως προκαλούντα αδιακρίτως αποτελέσματα, 21 Δεκεμβρίου 2001.
- Πρωτόκολλο για τα εκρηκτικά κατάλοιπα πολέμου, 28 Νοεμβρίου 2003 (Πρωτόκολλο V της Σύμβασης του 1980)

Σύμβαση για την απαγόρευση της ανάπτυξης, παραγωγής, αποθήκευσης και χρήσης χημικών όπλων και για την καταστροφή τους, Παρίσι, 13 Ιανουαρίου 1993.

Σύμβαση για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταβίβασης ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους, Όσλο, 18 Σεπτεμβρίου 1997.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V (του Κεφαλαίου 3, Τμήμα 2)

Σοβαρές παραβάσεις που ορίζονται στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και στο Πρόσθετο

Πρωτόκολλο I του 1977

Σοβαρές παραβάσεις που ορίζονται στις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 (άρθρα 50, 51, 130, 147 αντίστοιχα)	Σοβαρές παραβάσεις που ορίζονται στη τρίτη Σύμβαση της Γενεύης του 1949 (άρθρο 130)	Σοβαρές παραβάσεις που ορίζονται στη τέταρτη Σύμβαση της Γενεύης του 1949 (άρθρο 147)
<p>- εκ προθέσεως φόνος,</p> <p>- βάσανος ή άλλη απάνθρωπος μεταχείρισις, περιλαμβανομένων και των βιολογικών πειραμάτων,</p> <p>- εκ προθέσεως πρόκλησις μεγάλης οδύνης ή σοβαρά προσβολή κατά της σωματικής ακεραιότητας ή της υγείας,</p> <p>- καταστροφή και ιδιοποίησις κατά τρόπον παράνομον και εις ευρείαν κλίμακα, η μη δικαιολογούμενη υπό στρατιωτικής ανάγκης (η εν λόγω διάταξη δεν περιλαμβάνεται στο άρθρο 130 της τρίτης Σύμβασης της Γενεύης του 1949).</p>	<p>- εξαναγκασμός αιχμαλώτου πολέμου να υπηρετήση εις τας ενόπλους δυνάμεις της εχθρικής Δυνάμεως,</p> <p>- εκ προθέσεως στέρησις του δικαιώματος αιχμαλώτου πολέμου όπως τύχη τακτικής και αμερολήπτου εκδικάσεως κατά τας παραγγελίας της Συμβάσεως.</p>	<p>- εξαναγκασμός προστατευομένου τινός προσώπου όπως υπηρετήση εις τας ενόπλους δυνάμεις της εχθρικής Δυνάμεως,</p> <p>- εκ προθέσεως στέρησις του δικαιώματος προστατευομένου τινός προσώπου του εκδικάζεσθαι κατά τρόπον κανονικόν και αμερόληπτον κατά τα οριζόμενα εις την Σύμβασιν.</p> <p>- παράνομος εξορία ή μεταφορά ή παράνομος περιορισμός προστατευομένου τινός προσώπου,</p> <p>- σύλληψις ομήρων.</p>

**Σοβαρές παραβάσεις που ορίζονται στο Πρόσθετο Πρωτόκολλο Ι του 1977
(άρθρα 11 και 85)**

Άρθρο 11:

Οποιαδήποτε εσκεμμένη πράξη ή παράλειψη η οποία θέτει σε σοβαρό κίνδυνο τη σωματική ή τη διανοητική υγεία ή ακεραιότητα οποιουδήποτε προσώπου που είναι υπό την εξουσία ενός Μέρους, πλην αυτού από το οποίο εξαρτάται και το οποίο ή παραβιάζει οποιεσδήποτε από τις απαγορεύσεις στις παραγράφους 1 και 2 ή δε συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις της παραγράφου 3 αποτελεί σοβαροτάτη παραβίαση του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 85 παράγραφος 2:

Ενέργειες που χαρακτηρίζονται ως σοβαρές παραβιάσεις στις Συμβάσεις είναι σοβαρές παραβιάσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, εάν έχουν διαπραχθεί εναντίον προσώπων υπό την εξουσία ενός αντιπάλου Μέρους που προστατεύονται από τα άρθρα 44, 45 και 73 του παρόντος Πρωτοκόλλου, ή εναντίον των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών του αντιπάλου Μέρους οι οποίοι προστατεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο, ή εναντίον εκείνου του υγειονομικού ή θρησκευτικού προσωπικού, υγειονομικών μονάδων ή υγειονομικών μεταφορικών μέσων τα οποία είναι υπό τον έλεγχο του αντιπάλου Μέρους και προστατεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο

Άρθρο 85 παράγραφος 3:

Εκτός των σοβαρών παραβιάσεων που προσδιορίζονται στο άρθρο 11, οι ακόλουθες πράξεις θα θεωρούνται ως σοβαρές παραβιάσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, σε περίπτωση που διαπράττονται εσκεμμένα κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου και προκαλούν θάνατο ή σοβαρή βλάβη του σώματος ή της υγείας:

- η περιέλευση του αστικού πληθυσμού ή ιδιωτών αμάχων σε αντικείμενο επίθεσης,
- η εξάπλωση αδιάκριτης επίθεσης προσβάλλουσας τον αστικό πληθυσμό ή αστικά αντικείμενα με την επίγνωση ότι μια τέτοια επίθεση θα προκαλέσει μεγάλη απώλεια σε ανθρώπινες ζωές, τραύματα σε αμάχους ή ζημιά σε αστικά αντικείμενα,
- η εξάπλωση επίθεσης κατά έργων ή εγκαταστάσεων που περιέχουν επικίνδυνες δυνάμεις με την επίγνωση ότι μια τέτοια επίθεση θα προκαλέσει εξαιρετική απώλεια σε ζωές, τραυματισμούς αμάχων ή ζημιά σε αστικά αντικείμενα,
- η περιαγωγή μη υπερασπισμένων τοποθεσιών και αποστρατιωτικοποιημένων ζωνών σε αντικείμενο επίθεσης,
- η περιαγωγή προσώπου σε αντικείμενο επίθεσης με τη γνώση ότι αυτός ευρίσκεται εκτός μάχης,
- η δόλια χρήση του διακριτικού εμβλήματος του Ερυθρού Σταυρού, της Ερυθράς Ημισελήνου ή άλλων προστατευτικών σημάτων,

Άρθρο 85 παράγραφος 4:

Εκτός των σοβαρών παραβιάσεων που προσδιορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους και στις Συμβάσεις, τα ακόλουθα θα θεωρούνται σοβαρές παραβιάσεις οσάκις διαπράττονται εκ προθέσεως και κατά παράβαση των Συμβάσεων ή του Πρωτοκόλλου:

- η μεταφορά από τη διακάτοχο δύναμη τμημάτων του δικού της αστικού πληθυσμού μέσα στην περιοχή που κατέχει ή η απομάκρυνση ή η μεταφορά όλων ή τμημάτων του πληθυσμού της κατεχόμενης περιοχής μέσα ή έξω απ' αυτήν την περιοχή,
- αδικαιολόγητη καθυστέρηση του επαναπατρισμού των αιχμαλώτων πολέμου ή των αμάχων,
- πρακτική φυλετικού διαχωρισμού και άλλες απάνθρωπες και υποτιμητικές πρακτικές που στοιχειοθετούν προσβολές κατά της προσωπικής αξιοπρέπειας βασισμένες σε φυλετικές διακρίσεις,
- η περιαγωγή των εμφανώς αναγνωριζόμενων ιστορικών μνημείων, έργων τέχνης ή τόπων λατρείας, τα οποία συνιστούν την πολιτιστική ή πνευματική κληρονομιά των λαών και τα οποία απολαμβάνουν ειδικής προστασίας με ειδικές ρυθμίσεις, για παράδειγμα, μέσα στα πλαίσια αρμοδίου διεθνούς οργανισμού, σε αντικείμενο επίθεσης προκαλούν ως αποτέλεσμα εκτεταμένες καταστροφές αυτών, και εφόσον αυτά τα ιστορικά μνημεία, έργα τέχνης και τόποι λατρείας δεν βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με στρατιωτικούς στόχους ή δεν χρησιμοποιούνται από το αντίπαλο μέρος προς υποστήριξη της στρατιωτικής του προσπάθειας,
- η αποστέρηση του προσώπου που προστατεύεται από τις Συμβάσεις ή από το Πρωτόκολλο Ι των δικαιωμάτων αμερολήπτου και τακτικής δίκης.

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Τρία

3.3.1 Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Το κριτήριο Τρία εφαρμόζεται σε όλες τις αποδέκτριες χώρες χωρίς διάκριση. Εντούτοις, η αρχή που διέπει τις εν λόγω βέλτιστες πρακτικές είναι ότι εάν υπάρχει ένοπλη σύγκρουση ή εσωτερικές εντάσεις στη χώρα προορισμού, θα πρέπει να αναλύεται προσεκτικά ο κίνδυνος μήπως η συγκεκριμένη εξαγωγή προκαλεί ή παρατείνει τη σύγκρουση ή επιδεινώνει τις υπάρχουσες εντάσεις, με αποτέλεσμα την κλιμάκωσή τους σε μια ευρύτερη σύγκρουση. Εάν από την ανάλυση προκύψει ότι ο κίνδυνος αυτός είναι υπαρκτός, θα πρέπει να υιοθετηθεί μια περιοριστική προσέγγιση έναντι της υπό εξέταση άδειας εξαγωγής. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο ρόλο του τελικού χρήστη στη συγκεκριμένη σύγκρουση. Εφόσον υπάρχουν ανησυχίες για την ύπαρξη εντάσεων ή ένοπλων συγκρούσεων, πρέπει όλες οι άδειες εξαγωγής να αξιολογούνται σε κατά περίπτωση βάση και να λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο Τρία.

3.3.2 **Πηγές πληροφοριών:** Πληροφορίες για την ύπαρξη του κινδύνου οι εξοπλισμοί να προκαλέσουν ή να παρατείνουν τις ένοπλες συγκρούσεις, ή να επιδεινώσουν υπάρχουσες εντάσεις ή συγκρούσεις στη χώρα του τελικού προορισμού, θα πρέπει να αναζητούνται από την αποστολή κράτους μέλους στην εν λόγω χώρα, καθώς και από την αρμόδια για τη συγκεκριμένη χώρα υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών.

Μια κοινή βάση πηγών πληροφοριών της ΕΕ, διαθέσιμων σε όλα τα κράτη μέλη, αποτελείται από εκθέσεις αρχηγών αποστολών της ΕΕ, εκθέσεις της ΕΕ και, σε ορισμένες περιπτώσεις, δηλώσεις/συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τις αντίστοιχες αποδέκτριες χώρες. Ο κατάλογος επιτήρησης της ΕΕ περιέχει προορισμούς οι οποίοι θα πρέπει ίσως να τυγχάνουν ιδιαίτερης προσοχής όσον αφορά το κριτήριο Τρία. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων των κρατών μελών για τις αρνήσεις τους σε έναν τομέα που δημιουργεί ανησυχία, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να ανταλλάσσουν τις αναλύσεις και τις ερμηνείες τους όσον αφορά την εσωτερική κατάσταση στη χώρα του τελικού προορισμού.

Γενικότερες εκθέσεις από το διαδίκτυο και από πληροφορίες -από τις εθνικές υπηρεσίες πληροφοριών- είναι επίσης χρήσιμες, ειδικά κατά την αξιολόγηση της πιθανής αύξησης των δυνατοτήτων.

Πρόσθετες πληροφορίες είναι δυνατό να λαμβάνονται από:

- τοπικές αποστολές του ΟΗΕ, της ΕΕ, του ΟΑΣΕ
- έγγραφα προερχόμενα από τον ΟΗΕ (Γενική Συνέλευση, Συμβούλιο Ασφαλείας), το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, ή/και από άλλους διεθνείς και τοπικούς φορείς,
- ερευνητικά ινστιτούτα (π.χ. Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη - SIPRI)
- εκθέσεις από διεθνείς ΜΚΟ,
- πληροφορίες από τοπικές και περιφερειακές ΜΚΟ / την κοινωνία των πολιτών.

Στο Παράρτημα Ι περιλαμβάνεται μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.3.3 **Βασικές έννοιες:** Η εξέταση του κριτηρίου Τρία αποκαλύπτει διάφορες βασικές έννοιες οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε αξιολόγηση και οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια.

Εσωτερική κατάσταση

Ο όρος «εσωτερική κατάσταση» αναφέρεται στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις και στη σταθερότητα εντός της επικρατείας της χώρας τελικού προορισμού. Σε άλλο σημείο της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ η «χώρα τελικού προορισμού» αναφέρεται επίσης και ως «αποδέκτρια χώρα».

Λειτουργία της ύπαρξης εντάσεων ή ένοπλων συγκρούσεων

Ως «εντάσεις» αναφέρονται οι μη φιλικές σχέσεις ή οι σχέσεις μίσους μεταξύ διαφορετικών ομάδων ή κοινωνικών ομάδων λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, ερμηνείας των ιστορικών γεγονότων, διαφορών όσον αφορά την οικονομική ευημερία ή την ιδιοκτησία, σεξουαλικού προσανατολισμού, ή άλλων παραγόντων. Οι εντάσεις είναι δυνατό να αποτελέσουν την απαρχή αναταραχών ή βίαιων ενεργειών, ή αιτία για τη δημιουργία ιδιωτικών ένοπλων ομάδων που δεν ελέγχονται από το κράτος.

Οι «ένοπλες συγκρούσεις» αναφέρονται στην κλιμάκωση των εντάσεων μεταξύ των προαναφερθεισών ομάδων σε βαθμό τέτοιο ώστε κάποια από τις ομάδες να χρησιμοποιεί όπλα εναντίον άλλων ομάδων.

Κατά την εξέταση αίτησης για άδεια εξαγωγής, η αρμόδια αρχή αξιολογεί την εσωτερική κατάσταση της χώρας προορισμού και την ενδεχόμενη συμμετοχή και το ρόλο του τελικού χρήστη στην εσωτερική σύγκρουση ή στις εντάσεις και την πιθανή χρήση της προτεινόμενης εξαγωγής στη σύγκρουση. Κατά την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων στη χώρα τελικού προορισμού, η αρμόδια αρχή είναι δυνατόν να υποβάλει τα ακόλουθα ερωτήματα:

- ποια είναι η τελική χρήση της προτεινόμενης εξαγωγής (στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού); η εξαγωγή θα χρησιμοποιηθεί για την επιβολή της εσωτερικής ασφάλειας ή για τη συνέχιση των εχθροπραξιών;
- ο στρατιωτικός εξοπλισμός ή η τεχνολογία προορίζεται να υποστηρίξει επιχειρήσεις διατήρησης/επιβολής της ειρήνης ή ανθρωπιστικές επεμβάσεις στις οποίες η διεθνής κοινότητα έχει δώσει τη συγκατάθεση της;
- ο τελικός χρήστης συμμετέχει σε κάποιο από τα εμπλεκόμενα στην ένοπλη σύγκρουση μέρη στη χώρα ή συνδέεται στενά με αυτό; ποιος είναι ο ρόλος του τελικού χρήστη στη σύγκρουση;
- εάν έχουν ζητηθεί συστατικά ή ανταλλακτικά, είναι γνωστό εάν η αποδέκτρια χώρα χρησιμοποιεί το σχετικό σύστημα στην ένοπλη σύγκρουση στη χώρα;
- υπάρχουν πρόσφατες εκθέσεις που να αναφέρονται στο ενδεχόμενο κλιμάκωσης των υπάρχουσών εντάσεων; υπάρχει κίνδυνος οι υπάρχουσες εντάσεις να μετατραπούν σε ένοπλη σύγκρουση εάν ένα ή περισσότερα από τα συμμετέχοντα μέρη αποκτήσουν την προς εξαγωγή στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό;
- η χώρα τελικού προορισμού υπόκειται σε περιφερειακό εμπάργκο ή εμπάργκο των Ηνωμένων Εθνών λόγω της εσωτερικής κατάστασης στη χώρα (βλ. επίσης κριτήριο 1);

Φύση του εξοπλισμού

Η φύση του εξοπλισμού επηρεάζει την κρίση για την έγκριση ή την άρνηση της άδειας. Θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον ο προς εξαγωγή εξοπλισμός ή τεχνολογία συνδέεται πράγματι, άμεσα ή έμμεσα, με τις εντάσεις ή τις συγκρούσεις στη χώρα του τελικού προορισμού. Το κριτήριο αυτό καθίσταται ακόμη σημαντικότερο εάν υπάρχει ήδη ένοπλη σύγκρουση.

Ιδού ορισμένα ερωτήματα τα οποία είναι ίσως σκόπιμο να μελετηθούν:

- η φύση της εξαγωγής είναι τέτοια ώστε να χρησιμοποιηθεί ή να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί σε ένοπλη σύγκρουση στη χώρα του τελικού προορισμού;
- υπάρχει κίνδυνος οι υπάρχουσες εσωτερικές εντάσεις να μετατραπούν σε ένοπλη σύγκρουση όταν ο προτεινόμενος τελικός χρήστης αποκτήσει την εν λόγω στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό;

Τελικός χρήστης

Ο τελικός χρήστης διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάλυση. Εάν υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με το κριτήριο Τρία, έχει σημασία να καθορισθεί επακριβώς για ποιον κλάδο των ένοπλων δυνάμεων, της αστυνομίας ή των δυνάμεων ασφαλείας προορίζεται η εξαγωγή. Για παράδειγμα, σε μία αποδέκτρια χώρα ο στρατός και η αστυνομία ενδέχεται να έχουν εμπλακεί σε ένοπλη σύγκρουση στην οποία το ναυτικό δεν έχει αναλάβει ρόλο. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει επίσης να αξιολογηθεί ο κίνδυνος εσωτερικής εκτροπής.

Το ζήτημα γίνεται πιο περίπλοκο όταν ο εξοπλισμός προορίζεται για ερευνητικά ινστιτούτα ή ιδιωτικές εταιρείες. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει αξιολογηθούν οι πιθανότητες εκτροπής και οι απόψεις όσον αφορά το κριτήριο Τρία θα πρέπει να βασίζονται στα άλλα κριτήρια, ιδίως δε στον προβληματισμό που αφορά το κριτήριο Επτά, τον κίνδυνο εκτροπής.

Μπορούν να εξετασθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- ποιος είναι ο ρόλος του τελικού χρήστη στη χώρα τελικού προορισμού; ο τελικός χρήστης είναι μέρος του προβλήματος ή μήπως προσπαθεί να συντελέσει στη λύση του;
- ο τελικός χρήστης έχει εμπλακεί στην εσωτερική ένοπλη σύγκρουση ή στις εντάσεις;
- υπάρχουν αναφορές σχετικά με τη συμμετοχή αυτή;

3.3.4 Τελική κρίση

Με βάση τις πληροφορίες και τη γενική αξιολόγηση του κινδύνου όπως προτείνεται στις ανωτέρω παραγράφους, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου Τρία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι (του Κεφαλαίου 3, Τμήμα 3)

Ο μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνει:

Ηνωμένα Έθνη

(www.un.org/peace/)

Επιτροπή της Απόφασης 1540

(<http://disarmament2.un.org/Committee1540>)

ΟΑΣΕ / έλεγχος των εξοπλισμών

(www.osce.org/activities/13014.html)

Ευρωπαϊκή Ένωση

(www.consilium.europa.eu)

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Τέσσερα

3.4.1 Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικού εξοπλισμού και τεχνολογίας που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Το κριτήριο Τέσσερα εφαρμόζεται σε όλες τις αποδέκτριες χώρες χωρίς διάκριση. Εντούτοις, οι πρακτικές αυτές ακολουθούν την αρχή ότι στις περιπτώσεις που υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος περιφερειακής σύγκρουσης απαιτείται λεπτομερέστερη εξέταση του κριτηρίου Τέσσερα σε σχέση με περιπτώσεις που ο κίνδυνος είναι μικρότερος. Εφόσον υπάρχουν ανησυχίες για τη διατήρηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή, πρέπει όλες οι άδειες εξαγωγής να αξιολογούνται σε κατά περίπτωση βάση και να λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο Τέσσερα.

Σκοπός του κριτηρίου Τέσσερα είναι η διασφάλιση του γεγονότος ότι οιαδήποτε εξαγωγή δεν ενθαρρύνει, οξύνει, προκαλεί ή παρατείνει συγκρούσεις ή εντάσεις στην περιοχή της προβλεπόμενης αποδέκτριας χώρας. Στο κριτήριο γίνεται διάκριση μεταξύ της χρησιμοποίησης της προβλεπόμενης εξαγωγής για επιθετικούς ή για αμυντικούς σκοπούς. Στόχος του κριτηρίου δεν είναι ο αποκλεισμός των εξαγωγών σε χώρες που είναι (δυναμικά) θύματα επίθεσης ή απειλούνται με επίθεση. Θα πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά τυχόν αποχρώσεις ενδείξεις για πρόθεση της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει τις προβλεπόμενες εξαγωγές για να επιτεθεί, να έχει τη δυνατότητα να επιτεθεί ή να απειλήσει με επίθεση άλλη χώρα.

3.4.2 Πηγές πληροφοριών

Πληροφορίες για το κατά πόσον ο εξοπλισμός συνιστά κίνδυνο για τη διατήρηση της περιφερειακής ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας, θα πρέπει να αναζητούνται από την αποστολή κράτους μέλους στην εν λόγω χώρα, καθώς και από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών που είναι αρμόδιες για την αποδέκτρια χώρα και για την απειλούμενη/επιτιθέμενη χώρα.

Μια κοινή βάση πηγών πληροφοριών της ΕΕ, διαθέσιμων σε όλα τα κράτη μέλη, αποτελείται από εκθέσεις αρχηγών αποστολών της ΕΕ, εκθέσεις της ΕΕ και, σε ορισμένες περιπτώσεις, δηλώσεις/συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τη συγκεκριμένη αποδέκτρια χώρα και την περιοχή. Είναι δυνατό να γίνεται εκτενής χρήση του Κέντρου Κατάστασης (SitCen) της ΕΕ (αξιολόγηση κινδύνου ανά χώρα). Ο κατάλογος επιτήρησης της ΕΕ περιέχει προορισμούς οι οποίοι θα πρέπει ίσως να τυγχάνουν ιδιαίτερης προσοχής όσον αφορά το κριτήριο Τέσσερα. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων των κρατών μελών για τις αρνήσεις τους σε έναν τομέα που δημιουργεί ανησυχία, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να ανταλλάσσουν τις αναλύσεις και τις ερμηνείες τους όσον αφορά την κατάσταση στην περιοχή.

Γενικότερες εκθέσεις από το διαδίκτυο και από πληροφορίες -από τις εθνικές υπηρεσίες πληροφοριών- είναι επίσης χρήσιμες, ειδικά κατά την αξιολόγηση της πιθανότητας αύξησης των δυνατοτήτων.

Πρόσθετες πληροφορίες είναι δυνατό να λαμβάνονται από:

- τοπικές αποστολές του ΟΗΕ, της ΕΕ, του ΟΑΣΕ
- έγγραφα προερχόμενα από τον ΟΗΕ (Γενική Συνέλευση, Συμβούλιο Ασφαλείας, Μητρώο Όπλων του ΟΗΕ), το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, ή/και από άλλους διεθνείς και τοπικούς φορείς,
- ερευνητικά ινστιτούτα (π.χ. Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη - SIPRI)
- εκθέσεις από διεθνείς ΜΚΟ,
- πληροφορίες από τοπικές και περιφερειακές ΜΚΟ / την κοινωνία των πολιτών.

Στο Παράρτημα I περιλαμβάνεται μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.4.3 Βασικές έννοιες

Διατήρηση της περιφερειακής ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας

Τα κράτη μέλη δεν εκδίδουν άδεια εξαγωγής εάν υπάρχει προφανής κίνδυνος η προβλεπόμενη αποδέκτρια χώρα να χρησιμοποιήσει επιθετικά την προτεινόμενη εξαγωγή εις βάρος άλλης χώρας ή για να προβάλλει δια της βίας εδαφικές αξιώσεις.

Όλα τα κράτη έχουν το δικαίωμα να αμύνονται, σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Το κριτήριο αυτό αναφέρεται στο ζήτημα του κατά πόσον η αποδέκτρια χώρα έχει την πρόθεση να χρησιμοποιήσει ή απειλεί να χρησιμοποιήσει την προτεινόμενη εξαγωγή με επιθετικούς σκοπούς κατά άλλης χώρας. Θα πρέπει συνεπώς να αξιολογούνται οι προθέσεις της αποδέκτριας χώρας, καθώς και το κατά πόσον η εισαγωγή αποτελεί κατάλληλη και αναλογική ανταπόκριση στις ανάγκες της αποδέκτριας χώρας να εξασφαλίσει την άμυνά της, την εσωτερική ασφάλεια και την υποστήριξη διεθνών ειρηνευτικών και ανθρωπιστικών επιχειρήσεων.

Οι αιτήσεις χορηγήσεων άδειας σε προορισμούς που εγείρουν θεμελιωμένα ή δυνητικά υπόνοιες, αξιολογούνται προσεκτικά σε κατά περίπτωση βάση, ειδικά όταν ο προορισμός της εξαγωγής αφορά χώρα η οποία εμπλέκεται ή έχει εμπλακεί σε ένοπλη σύγκρουση. Στην ανάλυση που πραγματοποιείται με σκοπό να καθορισθεί κατά πόσον υφίσταται σαφής κίνδυνος, λαμβάνεται υπόψη το ιστορικό της ένοπλης σύγκρουσης και οι συνθήκες που επικρατούν την παρούσα στιγμή στην αποδέκτρια χώρα και στην περιοχή, καθώς και τυχόν τάσεις ή/και μελλοντικά γεγονότα που λογικά θα μπορούσαν να οξύνουν τις εντάσεις ή να οδηγήσουν σε επιθετικές ενέργειες.

Η διατύπωση «δεν εκδίδουν» στο κριτήριο αυτό, σημαίνει ότι εάν στην αξιολόγηση μιας αίτησης άδειας αναφέρεται ότι υπάρχει σαφής κίνδυνος η προτεινόμενη εξαγωγή να χρησιμοποιηθεί επιθετικά κατά άλλης χώρας ή για την προβολή εδαφικών αξιώσεων δια της ισχύος, η άδεια εξαγωγής δεν χορηγείται, ανεξάρτητα από την έκβαση της ανάλυσης όσον αφορά τα άλλα κριτήρια του άρθρου 2 της κοινής θέσης, ή από άλλες εκτιμήσεις.

Κατά την εξέταση αυτών των κινδύνων τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

α) την ύπαρξη ή την πιθανότητα ένοπλης σύγκρουσης μεταξύ της αποδέκτριας χώρας και άλλης χώρας

Για τους σκοπούς αυτού του στοιχείου, θα πρέπει να εκφρασθεί κρίση σχετικά με το κατά πόσον υπάρχει σαφής κίνδυνος αυτός ο εξοπλισμός να χρησιμοποιηθεί σε υφιστάμενη ένοπλη σύγκρουση μεταξύ της αποδέκτριας χώρας και των γειτόνων της ή σε άλλη σύγκρουση στην περιοχή. Εάν δεν υπάρχει καμία ένοπλη σύγκρουση, πρέπει να εξετάζεται η κατάσταση στην περιοχή. Η αύξηση των εντάσεων στην περιοχή, ο πολλαπλασιασμός των απειλών σύγκρουσης ή ρυθμίσεις ειρήνευσης που με δυσκολία διατηρούνται αποτελούν παραδείγματα για την πιθανότητα σύγκρουσης, που θέτουν σε κίνδυνο τη διατήρηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να σταθμίζεται εάν υπάρχει περίπτωση η παροχή αυτού του συγκεκριμένου εξοπλισμού να επιταχύνει το ξέσπασμα της σύγκρουσης, παρέχοντας, παραδείγματος χάριν, στην αποδέκτρια χώρα ένα πλεονέκτημα έναντι των γειτόνων της ή άλλων στην περιοχή. Στις περιπτώσεις που ο προς εξαγωγή εξοπλισμός πρόκειται να ενισχύσει τις στρατιωτικές δυνατότητες της αποδέκτριας χώρας, θα πρέπει να αποφασισθεί εάν υπάρχει σαφής κίνδυνος αυτός ο εξοπλισμός να παρατείνει μια υπάρχουσα σύγκρουση ή να κλιμακώσει υπάρχουσες εντάσεις σε ένοπλη σύγκρουση.

Τα ερωτήματα που ακολουθούν αποτελούν δείκτες οι οποίοι μπορούν να λαμβάνονται υπόψη εφόσον συντρέχει περίπτωση:

- υπάρχει σύγκρουση στην περιοχή;
- είναι πιθανό η κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή να οδηγήσει σε ένοπλη σύγκρουση;
- η απειλή σύγκρουσης είναι θεωρητική / απίθανη ή συνιστά πραγματικό και σαφή κίνδυνο;

β) η αποδέκτρια χώρα έχει εγείρει στο παρελθόν εδαφικές αξιώσεις κατά γειτονικής χώρας τις οποίες επεχείρησε ή απείλησε να διεκδικήσει με τη χρήση βίας;

Πρέπει να αξιολογηθεί εάν υπάρχει σαφής κίνδυνος η αποδέκτρια χώρα να προβάλλει εδαφικές αξιώσεις κατά γειτονικής χώρας με ένοπλη σύγκρουση ή την απειλή χρήσης βίας. Μια εδαφική αξίωση είναι δυνατό να εκφέρεται ως επίσημη θέση ή να εκφράζεται από επίσημους εκπροσώπους ή πολιτικές δυνάμεις της αποδέκτριας χώρας και μπορεί να αφορά τον χερσαίο, θαλάσσιο ή εναέριο χώρο. Γειτονικές χώρες δεν είναι απαραίτητως μόνο οι άμεσα γειτνιάζουσες προς την αποδέκτρια χώρα.

Όταν εκφέρεται κρίση θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πρόσφατες αξιώσεις της αποδέκτριας χώρας επί του εδάφους άλλης χώρας. Εάν η αποδέκτρια χώρα έχει επιχειρήσει στο παρελθόν να διεκδικήσει δια της βίας εδάφη ή έχει προβεί σε σχετικές απειλές, θα πρέπει να αποφασισθεί εάν φαίνεται πιθανόν ότι ο εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθεί σε μια τέτοια περίπτωση και εάν θα προσδώσει στην αποδέκτρια χώρα πρόσθετες δυνατότητες τις οποίες θα χρησιμοποιήσει για την επιδίωξη αυτής της διεκδίκησης δια της βίας, αποσταθεροποιώντας κατά συνέπεια την περιοχή.

Τα ερωτήματα που ακολουθούν αποτελούν δείκτες οι οποίοι μπορούν να λαμβάνονται υπόψη εφόσον συντρέχει περίπτωση:

- η αποδέκτρια χώρα έχει εκφράσει εδαφικές αξιώσεις κατά του εδάφους γειτονικής χώρας;
- υπήρξε εδαφική αξίωση η οποία να οδήγησε σε σύγκρουση στην περιοχή ή σε εντάσεις μεταξύ της αποδέκτριας χώρας και των γειτόνων της;
- η αποδέκτρια χώρα έχει επιχειρήσει να επιλύσει το θέμα με ειρηνικά μέσα, έχει κατά το παρελθόν προσπαθήσει να επιβάλει δια της βίας τις εδαφικές της αξιώσεις ή έχει απειλήσει να επιβάλει δια της βίας τις εδαφικές της αξιώσεις;

γ) *την πιθανότητα χρησιμοποίησης της στρατιωτικής τεχνολογίας ή του εξοπλισμού για άλλους σκοπούς πέραν της νόμιμης εθνικής άμυνας και ασφάλειας του αποδέκτη*

Κατά την αξιολόγηση αυτού του στοιχείου του κριτηρίου Τέσσερα, το κράτος εξαγωγής συνεκτιμά κατά πόσον η αποδέκτρια χώρα έχει διατυπώσει ένα επιθετικό στρατιωτικό δόγμα και την πιθανότητα να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό που ζητά, για την εξυπηρέτηση αυτού του δόγματος. Το κράτος εξαγωγής εκτιμά επίσης εάν ο εξοπλισμός αυτός είναι συμβατός με τα υπάρχοντα εξοπλιστικά συστήματα που χρησιμοποιούν οι αμυντικές δυνάμεις της αποδέκτριας χώρας, ή εάν αποτελεί απαραίτητη προσθήκη ή αντικατάστασή τους. Κρίνεται επίσης σκόπιμο να ληφθεί υπόψη η ποσότητα και η ποιότητα του προς εξαγωγή εξοπλισμού.

δ) *αναγκαιότητα να μην επηρεασθεί αρνητικά η περιφερειακή σταθερότητα κατά κανένα σημαντικό τρόπο*

Θα πρέπει να κριθεί εάν ο εφοδιασμός της αποδέκτριας χώρας με τον συγκεκριμένο εξοπλισμό θα βελτιώσει σημαντικά τις στρατιωτικές της δυνατότητες και, εάν ναι, εάν αυτό θα έθετε υπό απειλή σύγκρουσης κάποια γειτονική χώρα. Σε περίπτωση που υπάρχουν εντάσεις στην περιοχή, κατά πόσο η παροχή του εξοπλισμού θα ενισχύσει την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας εισάγοντας νέους εξοπλισμούς στην περιοχή, οι οποίοι ενδέχεται απειλήσουν μια γειτονική χώρα.

Τα ερωτήματα που ακολουθούν αποτελούν δείκτες οι οποίοι μπορούν να λαμβάνονται υπόψη εφόσον συντρέχει περίπτωση:

- γιατί η αποδέκτρια χώρα επιθυμεί να αποκτήσει τον στρατιωτικό εξοπλισμό ή την τεχνολογία;
- ο εξοπλισμός αυτός συνιστά απλώς αντικατάσταση ή διατήρηση υπαρχόντων εξοπλισμών που έχουν παλιώσει ή δεν μπορούν να επισκευασθούν, ή η αποδέκτρια χώρα αναπτύσσει νέες δυνατότητες όπως η σημαντική βελτίωση των ικανοτήτων πραγματοποίησης αεροπορικής επίθεσης;

Φύση του εξοπλισμού

Η φύση του προς εξαγωγή εξοπλισμού θα επηρεάσει την κρίση για την έγκριση ή την άρνηση της άδειας. Θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον υπάρχει σαφής κίνδυνος ο εξοπλισμός να χρησιμοποιηθεί σε σύγκρουση μεταξύ της αποδέκτριας χώρας και των γειτόνων της. Το κριτήριο αυτό καθίσταται ακόμη σημαντικότερο εάν υπάρχουν εντάσεις ή ένοπλες συγκρούσεις στην περιοχή. Εκεί που υπάρχουν εντάσεις, το είδος των εξοπλισμών έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι μπορεί να αυξήσει σημαντικά την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να προχωρήσει σε ένοπλη σύγκρουση ή να απειλήσει με ένοπλη σύγκρουση. Μήπως αυτό θα ανάγκαζε κάποια γειτονική χώρα να αυξήσει τις εισαγωγές της σε όπλα λόγω της εξαγωγής αυτού του εξοπλισμού; Λαμβάνοντας υπόψη τις εντάσεις σε ορισμένες περιοχές, μια εξαγωγή θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αύξηση της απειλής σε μια γειτονική χώρα· η συνεκτίμηση αυτού του ζητήματος λαμβάνει συνεπώς ζωτική σημασία.

Ιδού ορισμένα ερωτήματα τα οποία είναι ίσως σκόπιμο να μελετηθούν:

- η εξαγωγή ενισχύει τις δυνατότητες της αποδέκτριας χώρας και, εάν ναι, τις ενισχύει σε βαθμό που να ανατρέπεται η υπάρχουσα ισορροπία δυνάμεων; λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες στην αποδέκτρια χώρα και τις προθέσεις της, μια ενίσχυση των δυνατοτήτων συνιστά σαφή κίνδυνο επίσπευσης της σύγκρουσης;
- μήπως κάποια γειτονική χώρα αισθάνεται ότι απειλείται από την προς εξαγωγή στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό;
- υπάρχει κίνδυνος οι υπάρχουσες εντάσεις στην περιοχή να μετατραπούν σε ένοπλη σύγκρουση εάν ένα ή περισσότερα από τα εμπλεκόμενα μέρη αποκτήσει την εν λόγω στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμό;
- η φύση της εξαγωγής είναι τέτοια ώστε να χρησιμοποιηθεί ή να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί σε ένοπλη σύγκρουση στην περιοχή; ποιες είναι οι πιθανότητες ο εν λόγω εξοπλισμός να χρησιμοποιηθεί σε σύγκρουση;

Τελικός χρήστης

Θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσον ο τελικός χρήστης θα επιτρέψει ο εξοπλισμός αυτός να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο ασυμβίβαστο προς το κριτήριο Τέσσερα. Εάν προορίζεται άμεσα για το στρατό / την κυβέρνηση, πρέπει να αποφασισθεί εάν ο εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθεί για στρατιωτική δράση κατά άλλης χώρας.

Το ζήτημα γίνεται πιο περίπλοκο όταν η στρατιωτική τεχνολογία ή εξοπλισμός προορίζεται για ερευνητικά ινστιτούτα ή ιδιωτικές εταιρείες. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει αξιολογηθούν οι πιθανότητες εκτροπής και οι απόψεις όσον αφορά το κριτήριο Τέσσερα θα πρέπει να βασίζονται στα άλλα κριτήρια, ιδίως δε στον προβληματισμό που αφορά το κριτήριο Επτά, τον κίνδυνο εκτροπής.

Μπορούν να εξετασθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- θεωρείται πιθανό η εξαγωγή να χρησιμοποιηθεί σε σύγκρουση με γειτονικό κράτος; ή θεωρείται πιθανότερο να προορίζεται για την αστυνομία ή για συμβολή των ΗΕ ή για κάποιον άλλο κλάδο των δυνάμεων ασφαλείας που δεν συνδέεται άμεσα με τον προβληματισμό για το κριτήριο Τέσσερα;

3.4.4 Τελική κρίση: Με βάση τις πληροφορίες και την αξιολόγηση των στοιχείων που προτείνονται στις κατευθύνσεις ανωτέρω, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου Τέσσερα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι (του Κεφαλαίου 3, Τμήμα 4)

Ο μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνει:

Ηνωμένα Έθνη

(www.un.org/peace/)

Επιτροπή της Απόφασης 1540

(<http://disarmament2.un.org/Committee1540>)

ΟΑΣΕ / έλεγχος των εξοπλισμών

(www.osce.org/activities/13014.html)

Ευρωπαϊκή Ένωση

(www.consilium.europa.eu)

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Πέντε

3.5.1. Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης, χωρίς κανένα περιορισμό ως προς τον προορισμό. Το πεδίο εφαρμογής του ισχύει και για το κριτήριο Πέντε. Εν αντιθέσει προς τα άλλα επτά κριτήρια, τα οποία εφιστούν την προσοχή των κρατών μελών σε συγκεκριμένη πτυχή της χώρας προορισμού η οποία κρίνεται ότι συνιστά πηγή κινδύνου, το κριτήριο Πέντε απαιτεί από τα κράτη μέλη να διεξάγουν ανάλυση εστιασμένη σε παράμετρο που τα αφορά συγκεκριμένα: την εθνική τους ασφάλεια και την ασφάλεια των φίλων, συμμάχων και των λοιπών κρατών μελών. Ο στόχος του κριτηρίου Πέντε είναι η λήψη μέτρων ώστε μια εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού να μην θίξει την εθνική ασφάλεια των κρατών μελών ή των σύμμαχων ή φίλιων χωρών. Οι εξαγωγές θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει του κριτηρίου Πέντε, ανεξάρτητα από τη συμμόρφωση προς τα άλλα κριτήρια της κοινής θέσης.

Πριν εκδοθεί άδεια, πρέπει να αναλύονται δύο σημεία:

- α) οι δυνητικές επιπτώσεις της συναλλαγής στα συμφέροντα ασφαλείας και άμυνας των φίλων, σύμμαχων ή άλλων κρατών μελών, ανεξάρτητα από την τήρηση των άλλων κριτηρίων, ιδίως δε των κριτηρίων Δύο και Τέσσερα,
- β) οι επιπτώσεις της εξαγωγής στην επιχειρησιακή ασφάλεια των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών και των φίλιων ή σύμμαχων χωρών,

3.5.2. **Πηγές πληροφοριών:** Πληροφορίες σχετικά με την εθνική ασφάλεια των κρατών μελών και των εδαφών για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι κράτος μέλος, και σχετικά με τα αμυντικά συμφέροντα, περιέχονται στις εξής πηγές:

- Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών,
- Συνθήκη ΝΑΤΟ*³,

³ Οι παραπομπές με αστερίσκο αφορούν μόνον ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Πρβ. Τμήμα 3.5.6 κατωτέρω.

- ΟΑΣΕ: Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (Τελική Πράξη του Ελσίνκι, 1975)· Αρχές που διέπουν τις μεταβιβάσεις συμβατικών όπλων (25 Νοεμβρίου 1993)
- Συμβούλιο της Ευρώπης,
- Συνθήκη των Βρυξελλών, για τη σύσταση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης*,
- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση· τα βασικά κείμενα ΚΕΠΠΑ («Μια ασφαλής Ευρώπη σ' έναν καλύτερο κόσμο. Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας»),
- Εθνικά και περιφερειακά κείμενα: αμυντικές συμφωνίες, συμφωνίες αρωγής, συμφωνίες στρατιωτικής συνεργασίας, συμμαχίες, κ.λπ.

Δεδομένου ότι οι συμφωνίες ασφάλειας και άμυνας είναι συνήθως εμπιστευτικές, τα κράτη μέλη μπορούν, όταν διεκπεραιώνουν μια συγκεκριμένη αίτηση που ενδέχεται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κριτηρίου Πέντε, να διαβουλεύονται με τις φίλιες και σύμμαχες χώρες για να εμβαθύνουν την εκ μέρους τους ανάλυση του ενδεχόμενου αντικτύπου της εξαγωγής στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.5.3 **Βασικές έννοιες.** Ο τίτλος του κριτηρίου Πέντε έχει ως εξής: «**Εθνική ασφάλεια των κρατών μελών και των εδαφών, οι εξωτερικές σχέσεις των οποίων αποτελούν ευθύνη κράτους μέλους, καθώς και των φίλιων και σύμμαχων χωρών**»⁴.

3.5.4. **Εθνική ασφάλεια.** Η **εθνική ασφάλεια** αφορά την ικανότητα των κρατών μελών να εξασφαλίζουν την εδαφική τους ακεραιότητα, να προστατεύουν τον πληθυσμό τους και να διασφαλίζουν τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας καθώς και τους πόρους και τον εφοδιασμό που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την επιβίωσή τους και την ανεξαρτησία τους έναντι κάθε είδους απειλών και επιθέσεων.

Η εθνική ασφάλεια συνδέεται στενά με την ασφάλεια της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Δεκέμβριο του 2003 καθόρισε το φάσμα απειλών για την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται κυρίως για τα ακόλουθα: τρομοκρατία (θρησκευτικός εξτρεμισμός, ηλεκτρονικά δίκτυα)· διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής· περιφερειακές συγκρούσεις (βίαιες ή παγωμένες συγκρούσεις που εξακολουθούν να σοβούν στα σύνορά μας, απειλούμενες μειονότητες)· αποσάθρωση του κράτους (διαφθορά, κατάχρηση εξουσίας, αδυναμία θεσμών, έλλειψη λογοδοσίας, εμφύλιες συγκρούσεις)· οργανωμένο έγκλημα (διασυνοριακή διακίνηση ναρκωτικών, γυναικών, λαθρομεταναστών και όπλων, πειρατεία κατά πλοίων).

⁴ Η φράση αυτή προέρχεται, προσαρμοσμένη, από μια από τις αρχές που διέπουν τις μεταβιβάσεις συμβατικών όπλων, οι οποίες έχουν εγκριθεί από τον ΟΑΣΕ: «Κάθε συμμετέχον κράτος αποφεύγει τις μεταβιβάσεις οι οποίες είναι πιθανόν να απειλήσουν την εθνική ασφάλεια άλλων κρατών και εδαφών για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι άλλο κράτος.» (αρχή 4 (β) (ii)).

Η εθνική ασφάλεια πρέπει επίσης να αξιολογείται με τη συνεκτίμηση της **διεθνούς (ή συλλογικής) ασφάλειας**, η οποία συγκαταλέγεται στους στόχους του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ο Χάρτης αυτός προβλέπει ότι τα **περιφερειακά συστήματα** συλλογικής ασφάλειας είναι σύννομα, εφόσον οι σχετικές ρυθμίσεις συνάδουν προς τους σκοπούς και τις αρχές του καθολικού συστήματος (άρθρο 52). Αναγνωρίζει το **εγγενές δικαίωμα της ατομικής ή συλλογικής αυτοάμυνας** (άρθρο 51).

3.5.5. Εδάφη για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι κράτος μέλος. Τα εν λόγω εδάφη είναι τα εξής:

- Τα εδάφη που καλύπτονται από το **άρθρο 5 της Συνθήκης του ΝΑΤΟ**, το οποίο ορίζει το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ένοπλης επίθεσης η οποία μπορεί να πυροδοτήσει το μηχανισμό στρατιωτικής αρωγής μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών,
- Οι **εξόχως απόκεντρες περιοχές**: τα τέσσερα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα (Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαρτινίκα και Ρεϋνιόν), οι πορτογαλικές αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας στον Ατλαντικό Ωκεανό, η ισπανική αυτόνομη κοινότητα των Καναρίων Νήσων στον Ατλαντικό Ωκεανό,
- Οι **υπερπόντιες χώρες και εδάφη**, που καλύπτονται από τα άρθρα 182 έως 188 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΣΕΚ) και απαριθμούνται στο Παράρτημα II της ΣΕΚ: Γροιλανδία, Νέα Καληδονία και τα εξαρτημένα εδάφη, Γαλλική Πολυνησία, Γαλλικές περιοχές του νότιου ημισφαιρίου και της Ανταρκτικής, Νήσοι Φουόλις και Φουτούνα, Μαγιότ, Σεν Πιερ και Μικελόν, Αρούμπα, Ολλανδικές Αντίλλες, Ανγκουίλα, Νήσοι Κάιμαν, Νήσοι Φάλκλαντ, Νότια Γεωργία και Νότιοι Νήσοι Σάντουιτς, Μονσεράτ, Πίτκερν, Αγία Ελένη και εξαρτώμενα εδάφη, Βρετανικό έδαφος της Ανταρκτικής, Βρετανικά εδάφη του Ινδικού Ωκεανού, Νήσοι Τερκς και Κάικος, Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι, Βερμούδες,
- Τα ευρωπαϊκά εδάφη στα οποία οι διατάξεις της ΣΕΚ εφαρμόζονται υπό ορισμένες προϋποθέσεις (άρθρο 299 παράγραφοι 4 και 6 της ΣΕΚ).

3.5.6. Σύμμαχες χώρες. Ως σύμμαχες χώρες μπορούν να οριστούν τα κράτη που συμμετέχουν σε μια συνθήκη ή διεθνή συμφωνία η οποία περιλαμβάνει ρήτρα αλληλεγγύης ή ρήτρα αμοιβαίας άμυνας. Η ρήτρα αλληλεγγύης προβλέπει την κινητοποίηση όλων των μέσων που διαθέτουν τα συμβαλλόμενα κράτη, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών μέσων, εάν ένα από αυτά είναι θύμα τρομοκρατικής επίθεσης ή φυσικής ή ανθρωπογενούς καταστροφής. Η ρήτρα συλλογικής άμυνας ορίζει ότι, σε περίπτωση ένοπλης επίθεσης κατά ενός από τα συμβαλλόμενα κράτη, τα άλλα έχουν την υποχρέωση να του παράσχουν βοήθεια και αρωγή με όλα τα μέσα που διαθέτουν, σεβόμενα παράλληλα τις ιδιαιτερότητες της οικείας πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Παραδείγματα ρητρών αμοιβαίας άμυνας είναι το άρθρο 5 της **Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού για τη σύσταση της Ατλαντικής Συμμαχίας** και το άρθρο 5 της **Συνθήκης των Βρυξελλών για τη σύσταση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης**. Το σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης περιλαμβάνει ρήτρα αλληλεγγύης και ρήτρα άμυνας. Παρόμοιες ρήτρες ενδέχεται να περιλαμβάνονται και σε διμερείς αμυντικές συμφωνίες οι οποίες, όμως, κατά κανόνα, δεν δημοσιεύονται.

Τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός από τη Σουηδία, την Ιρλανδία, την Κύπρο, τη Μάλτα, την Αυστρία και τη Φινλανδία, είναι μέλη του ΝΑΤΟ.

Η ΔΕΕ περιλαμβάνει δέκα κράτη μέλη της ΕΕ (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία, Ελλάδα) τα οποία είναι επίσης μέλη του ΝΑΤΟ⁵.

3.5.7. **Φίλιες χώρες**. Ο ορισμός των «φίλιων χωρών» είναι λιγότερο σαφής από τον ορισμό των «σύμμαχων χωρών». Κατά κανόνα, ο ορισμός αυτός καλύπτει χώρες με τις οποίες το κράτος μέλος έχει στενή ή/και μακροχρόνια διμερή σχέση, ιδίως στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, ή με τις οποίες έχει κοινές αξίες και συμφέροντα και επιδιώκει κοινούς στόχους.

Για να διαπιστωθεί εάν μια χώρα μπορεί να περιγραφεί ως φίλια χώρα ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους, τα κράτη μέλη μπορούν να ελέγχουν εάν υπάρχει ένα σύνολο θετικών ενδείξεων, όπως π.χ.: αριθμός ατόμων με διπλή ιθαγένεια, παρουσία ευρωπαίων πολιτών, ύπαρξη γλωσσικής κοινότητας, αριθμός εμπορικών συμφωνιών και συμφωνιών συνεργασίας, κλπ.

Το κριτήριο 5 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη:

- α) την ενδεχομένη επίδραση της προς εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή του εξοπλισμού στα **συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας** των ιδίων καθώς και άλλων κρατών μελών και των φίλιων και συμμάχων χωρών, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι αυτός ο παράγοντας δεν επηρεάζει την εφαρμογή των κριτηρίων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διασφάλιση της περιφερειακής ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας,*
- β) τον κίνδυνο να **χρησιμοποιηθεί** η στρατιωτική τεχνολογία ή ο εξοπλισμός **κατά των δυνάμεών τους** ή των δυνάμεων άλλου κράτους μέλους και των φίλιων και σύμμαχων χωρών.»*

⁵ Η ιδιότητα του συνδεδεμένου μέλους της ΔΕΕ θεσπίστηκε το 1992 και επιτρέπει την συμπερίληψη των κρατών που είναι μέλη του ΝΑΤΟ αλλά δεν ήταν τότε μέλη της Ένωσης. Τα συνδεδεμένα μέλη είναι 6: Τουρκία, Νορβηγία, Ισλανδία, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία και Ουγγαρία. Όλα τα κράτη της ΔΕΕ που έχουν καθεστώς παρατηρητή είναι μέλη της ΕΕ όχι όμως και του ΝΑΤΟ, πλην της Δανίας (η οποία είναι μέλος του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, όχι όμως της ΔΕΕ). Τα κράτη που έχουν καθεστώς παρατηρητή είναι 5: Δανία, Ιρλανδία, Αυστρία, Σουηδία και Φινλανδία.

3.5.8. Κριτήριο 5α

3.5.8.1. Το νόημα της ενδεχόμενης επίδρασης της εξαγωγής

α) Θετική επίδραση

Εάν η προτεινόμενη εξαγωγή συμβάλλει στην ενίσχυση της εθνικής ασφάλειας, ιδίως δε των συμφερόντων άμυνας και ασφάλειας άλλων κρατών μελών και των φίλιων και σύμμαχων χωρών, η αξιολόγηση πρέπει να είναι κατ' αρχήν ευνοϊκή με την επιφύλαξη της ανάλυσης που πρέπει να διενεργείται βάσει των κριτηρίων Δύο και Τέσσερα.

β) Αρνητική επίδραση

Εάν, αντίθετα, η εξαγωγή θα απειλούσε, άμεσα ή έμμεσα, τα συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας άλλων κρατών μελών και φίλιων ή σύμμαχων χωρών, η κατ' αρχήν αξιολόγηση πρέπει να είναι δυσμενής.

Κατά την αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Η διατήρηση στρατηγικής ισορροπίας,
- Η επιθετική φύση του εξαγόμενου εξοπλισμού,
- Η ευαισθησία των υλικών,
- Η βελτίωση των επιχειρησιακών επιδόσεων την οποία θα επέφερε το εξαγόμενο υλικό,
- Η ικανότητα ανάπτυξης του εξαγόμενου εξοπλισμού ή/και η ικανότητα ανάπτυξης που παρέχει ο εξοπλισμός αυτός,
- Η τελική χρήση των υλικών,
- Ο κίνδυνος εκτροπής των υλικών.

3.5.8.2. Συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας

Όταν αναλύουν τον κίνδυνο για τα οικεία συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας καθώς και για τα αντίστοιχα συμφέροντα άλλων κρατών μελών ή φίλιων ή σύμμαχων χωρών, τα κράτη μέλη πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνουν υπόψη τον ενδεχόμενο αντίκτυπο για την ασφάλεια των δυνάμεών τους που αναπτύσσονται εκτός της περιοχής.

Επίσης, η αξιολόγηση αυτή διενεργείται με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς τα άλλα κριτήρια.

3.5.9. Κριτήριο 5β

Ο επιχειρησιακός κίνδυνος αναλύεται ως εξής:

- α) Υπάρχει άμεση απειλή για την ασφάλεια των δυνάμεων ενός κράτους μέλους ή των δυνάμεων μιας φίλιας ή σύμμαχης χώρας;

Η απειλή μπορεί να είναι μόνιμη ή προσωρινή. Εάν, αντίθετα, η εξαγωγή θα απειλούσε, άμεσα ή έμμεσα, τα συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας άλλων κρατών μελών και φίλιων ή σύμμαχων χωρών, η κατ' αρχήν αξιολόγηση πρέπει να είναι δυσμενής. Μακροπρόθεσμα, η αστάθεια αυτή είναι πιθανόν να οδηγήσει σε απειλή κατά των δυνάμεών μας ή των δυνάμεων μιας σύμμαχης ή φίλιας χώρας, ιδίως όταν οι δυνάμεις αυτές είναι παρούσες στη περιοχή για επιχειρήσεις στρατιωτικής συνεργασίας ή διατήρησης της ειρήνης.

Εν συνόψει, εάν μια εξαγωγή ενδέχεται να προκαλέσει άμεση απειλή για την ασφάλεια των δυνάμεων ενός κράτους μέλους ή μιας σύμμαχης ή φίλιας χώρας, οι οποίες ευρίσκονται στη χώρα τελικού προορισμού ή σε γειτονική χώρα, η κατ' αρχήν αξιολόγηση πρέπει να είναι δυσμενής. Η ίδια προσέγγιση πρέπει να χρησιμοποιείται για να εξασφαλίζεται η ασφάλεια διεθνών δυνάμεων διατήρησης της ειρήνης.

β) Υπάρχει κίνδυνος να εκτραπούν η στρατιωτική τεχνολογία ή ο εξοπλισμός προς δύναμη ή φορέα εχθρικό προς τα συμφέροντα ή τις δυνάμεις κράτους μέλους ή φίλιας ή σύμμαχης χώρας;

Ο κίνδυνος αυτός αναλύεται όπως και οι κίνδυνοι που αναφέρονται στο κριτήριο Επτά. Η εξάγουσα χώρα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη τρομοκρατικών ομάδων, οργανώσεων που συμμετέχουν σε ένοπλο αγώνα κατά της σημερινής εξουσίας, ή δικτύων οργανωμένου εγκλήματος τα οποία ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν τον εξοπλισμό για δραστηριότητες που θα μπορούσαν να θίξουν την ασφάλεια των δυνάμεων των κρατών μελών ή σύμμαχων ή φίλιων χωρών καθώς και διεθνών δυνάμεων διατήρησης της ειρήνης, ή τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τον εξοπλισμό αυτόν κατά τρόπο ασυμβίβαστο με κάποιο από τα άλλα κριτήρια της κοινής θέσης.

γ) Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα την τεχνική δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό;

Οι **τεχνικές δυνατότητες** αφορούν την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό, τόσο από υλική άποψη όσο και από άποψη επάνδρωσης. Αφορούν επίσης το τεχνολογικό επίπεδο της αποδέκτριας χώρας και την επιχειρησιακή ικανότητά της και γενικά την απόδοση του εξοπλισμού της.

Κατά συνέπεια η εξέταση του κατά πόσον μια εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού είναι συμβατή με την τήρηση αυτών των τεχνικών δυνατοτήτων θα πρέπει να αφορά μεταξύ άλλων το κατά πόσον είναι σκόπιμο να παραδίδεται στον αποδέκτη εξοπλισμός ο οποίος είναι υπερβολικά ευαίσθητος και πολύπλοκος για τα τεχνολογικά μέσα και τις επιχειρησιακές ανάγκες της αποδέκτριας χώρας.

Προκειμένου να καθορισθεί το συμβατό, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάζουν τα εξής ερωτήματα:

- Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα την απαιτούμενη στρατιωτική υποδομή για να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό;
- Είναι το τεχνολογικό επίπεδο του ζητούμενου εξοπλισμού ανάλογο με τις ανάγκες που έχει εκφράσει η αποδέκτρια χώρα και την επιχειρησιακή της ικανότητα;
- Ο τυχόν ήδη υπάρχων παρόμοιος εξοπλισμός συντηρείται καλά;
- Υπάρχει αρκετό ειδικευμένο προσωπικό για να χρησιμοποιεί και να συντηρεί το συγκεκριμένο εξοπλισμό;⁶

⁶ Για παράδειγμα, εργάζεται ήδη στο στρατιωτικό τομέα ένα μεγάλο ποσοστό των μηχανικών και των τεχνικών της χώρας; Υπάρχει στο μη στρατιωτικό τομέα έλλειψη μηχανικών και τεχνικών η οποία ενδέχεται να επιδεινωθεί από τις περαιτέρω προσλήψεις στο στρατιωτικό τομέα;

- δ) Για μεγαλύτερη εμβάθυνση της ανάλυσης του επιχειρησιακού κινδύνου, ιδίως σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να πραγματοποιούν μελέτες αντικτύπου κατά περίπτωση, βασιζόμενα σε τυχόν σχετικές πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ κρατών μελών ή φίλιων ή σύμμαχων χωρών. Σκοπός των μελετών αυτών είναι η διαπίστωση της παρουσίας εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών δυνάμεων και δυνάμεων φίλιων ή σύμμαχων χωρών στις διάφορες περιοχές του κόσμου, καθώς και η αξιολόγηση της πραγματικότητας του κινδύνου να χρησιμοποιηθούν ο εξαγόμενος εξοπλισμός ή η εξαγόμενη τεχνολογία κατά των δυνάμεων αυτών.

Αυτές οι μελέτες αντικτύπου θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τα εξής ζητήματα:

- Κατά την οικεία ανάλυση της πραγματικότητας του κινδύνου, το κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα εξής:
 - Φύση του εξοπλισμού: εάν έχει εκ φύσεως άμεσα επιθετικό χαρακτήρα, την τεχνική ανωτερότητα που θα προσέδιδε στις δυνάμεις που τον κατέχουν, την αυτονομία χρήσης του, την αύξηση των επιχειρησιακών επιδόσεων που θα επέτρεπε ο εξοπλισμός,
 - Τυχόν διακρίσεις της νομικής θεωρίας για τη χρήση του εξοπλισμού, ανάλογα με το χρήστη,
 - Τη φύση των επιχειρήσεων: Πόλεμος μεταξύ συμβατικών δυνάμεων, ασύμμετρος πόλεμος, εμφύλιος πόλεμος, κλπ.
- Κατά την οικεία ανάλυση του κινδύνου εκτροπής, το κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα εξής:
 - Εάν είναι εύκολο να εκτραπεί ο εξοπλισμός και στη συνέχεια να χρησιμοποιηθεί εύκολα, ακόμη και από μη στρατιωτικούς φορείς, ή/και να ενσωματωθεί σε άλλα συστήματα,
 - Εάν ο εξοπλισμός μπορεί να προσαρμοστεί για στρατιωτική χρήση, ή να χρησιμοποιηθεί για τροποποίηση άλλου εξοπλισμού προς στρατιωτική χρήση (ιδίως, για τη μετατροπή μη θανατηφόρου εξοπλισμού σε θανατηφόρο όπλο),
 - Στη συνάρτηση αυτήν, θα μπορούσε να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή σε ορισμένους εξοπλισμούς, ιδίως δε στα φορητά όπλα και τον ελαφρό οπλισμό (συμπεριλαμβανομένων των MANPADS) και στον εξοπλισμό νυχτερινής όρασης και ενίσχυσης φωτός,
 - Εν προκειμένω, η κατ' αρχήν αξιολόγηση ορισμένων συναλλαγών που υπόκεινται σε μέτρα ενισχυμένου ελέγχου (επισήμανση και ιχνηλασιμότητα, επιτόπια επιθεώρηση) ή υπάγονται σε μέτρα καταπολέμησης της διάδοσης (καταστροφή παλαιών αποθεμάτων, μηχανισμός επιτήρησης των ποσοτήτων) πρέπει να είναι λιγότερο περιοριστική.

3.5.10. *Τελική κρίση*

Ανάλογα με τις πληροφορίες και την αξιολόγηση των παραγόντων που προτείνονται στις παραγράφους 3.5.8, 3.5.9 και 3.5.10 ανωτέρω, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου 5.

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΕΕ (Ευρωπαϊκή Ένωση)
http://europa.eu/index_en.htm

ΟΗΕ (Ηνωμένα Έθνη)
<http://www.un.org/english/>

ΟΑΣΕ (Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη)
<http://www.osce.org/>

NATO (Οργάνωση της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού)
<http://www.nato.int/home.htm>

ΔΕΕ (Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση)
<http://www.weu.int/index.html>

=====

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Έξι

3.6.1. Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικού εξοπλισμού ή τεχνολογίας που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Άρα, κατά κανόνα, το κριτήριο Έξι εφαρμόζεται στις εξαγωγές προς όλες τις εκτός ΕΕ αποδέκτριες χώρες.

Ωστόσο, επειδή το κριτήριο Έξι συναρτάται με τη συμπεριφορά της αποδέκτριας χώρας έναντι της διεθνούς κοινότητας, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες για τις οποίες υπάρχουν λόγοι ανησυχίας λόγω της στάσης τους όσον αφορά την τρομοκρατία, της φύσης των συμμαχιών τους και του σεβασμού του διεθνούς δικαίου.

3.6.2. Πηγές πληροφοριών. Μια κοινή ενωσιακή βάση πηγών πληροφοριών οι οποίες είναι διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη αποτελείται από τις εκθέσεις των Αρχηγών Αποστολής της ΕΕ, τις δηλώσεις/συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ καθώς και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Πρόσθετες πληροφορίες είναι δυνατό να λαμβάνονται από:

- Τις διπλωματικές αποστολές και άλλους κυβερνητικούς φορείς των κρατών μελών,
- Τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς και περιφερειακούς φορείς και οργανισμούς, όπως ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), το Περιφερειακό Κέντρο Ελαφρών Όπλων του Ναϊρόμπι, τον Οργανισμό Αμερικανικών Κρατών και το Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας,
- Τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ), τη Διεθνή Ομοσπονδία των Εταιριών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, και άλλους ανθρωπιστικούς φορείς,
- Την Ευρωπόλ, την Ιντερπόλ και τις υπηρεσίες πληροφοριών,
- μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλες αξιόπιστες πηγές.

Μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών πηγών πληροφοριών περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι.

3.6.3. **Βασικές έννοιες.** Το κριτήριο Έξι παραπέμπει σε ευρύ πεδίο γενικών ζητημάτων τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε αξιολόγηση και τα οποία περιγράφονται στη συνέχεια:

«Η συμπεριφορά της αγοράστριας χώρας έναντι της διεθνούς κοινότητας, όσον αφορά ιδιαίτερα τη στάση της έναντι της τρομοκρατίας, το χαρακτήρα των συμμαχιών της και το σεβασμό του διεθνούς δικαίου.

Τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν υπόψη τους, μεταξύ άλλων, τη διαγωγή της αγοράστριας χώρας όσον αφορά:

- α) την υποστήριξη ή ενθάρρυνση από αυτήν της τρομοκρατίας και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος,*
- β) τη συμμόρφωσή της προς τις διεθνείς δεσμεύσεις, ιδίως για τη μη χρήση βίας, και προς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,*
- γ) τη δέσμευσή της υπέρ της αποτροπής της διάδοσης και υπέρ άλλων τομέων του ελέγχου των εξοπλισμών και του αφοπλισμού, ιδίως την υπογραφή, την επικύρωση και την εφαρμογή συναφών συμβάσεων περί ελέγχου των εξοπλισμών και περί αφοπλισμού, που αναφέρει το σημείο β) του Πρώτου Κριτηρίου.»*

Συνεπώς, όταν εξετάζουν εάν πρέπει να χορηγηθεί άδεια εξαγωγής, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη σημερινή και την παλαιότερη διαγωγή της αγοράστριας χώρας όσον αφορά τη στάση της έναντι της τρομοκρατίας και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος, το χαρακτήρα των συμμαχιών της και το σεβασμό των διεθνών δεσμεύσεων και του διεθνούς δικαίου, ιδίως όσον αφορά τη μη χρήση βίας, το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και τη μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής, τον έλεγχο των εξοπλισμών και τον αφοπλισμό.

Το κριτήριο Έξι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τις αγοράστριες χώρες των οποίων οι κυβερνήσεις επιδεικνύουν αρνητική συμπεριφορά όσον αφορά τις προαναφερόμενες διατάξεις και άρα, κατά την αξιολόγηση, η συγκεκριμένη ταυτότητα και η φύση του τελικού χρήστη ή του προς εξαγωγή εξοπλισμού δεν αποτελούν το κύριο στοιχείο ενδιαφέροντος. Όντως, η ανάλυση πρέπει να εστιάζεται περισσότερο στη **συμπεριφορά της αγοράστριας χώρας** και λιγότερο στην εκτίμηση του κινδύνου για συγκεκριμένες αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να έχει μια συγκεκριμένη μεταβίβαση.

Συνεπώς, όσον αφορά τις βασικές έννοιες που τονίζονται στο κριτήριο 6, τα κράτη μέλη θα μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους τις εξής συστάσεις:

3.6.4. Την υποστήριξη ή ενθάρρυνση, από την αγοράστρια χώρα, της τρομοκρατίας και του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος. Απαιτείται ενδελεχέστερη εξέταση όταν αξιολογούνται επιμέρους αιτήσεις αδειών εξαγωγής προς αγοράστριες χώρες για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι υποστηρίζουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, την τρομοκρατία και το διεθνές οργανωμένο έγκλημα.

Στο πλαίσιο αυτό, ο όρος «τρομοκρατία» περιλαμβάνει τις «τρομοκρατικές ενέργειες» που απαγορεύονται από το διεθνές δίκαιο, όπως οι ηθελημένες επιθέσεις κατά αμάχων, οι αδιάκριτες επιθέσεις, η σύλληψη ομήρων, τα βασανιστήρια ή οι ηθελημένοι και αυθαίρετοι φόνοι, όταν οι ενέργειες αυτές αποσκοπούν, από τη φύση τους ή λόγω της συνάρτησής τους, στον εκφοβισμό του πληθυσμού ή στον εξαναγκασμό μιας κυβέρνησης ή μιας διεθνούς οργάνωσης να προβεί σε κάποια ενέργεια ή να μη προβεί σε κάποια ενέργεια.

Ο όρος «διεθνές οργανωμένο έγκλημα» αναφέρεται σε δραστηριότητες όπως το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, η εμπορία ανθρώπων, τα κυκλώματα λαθρομετανάστευσης, το λαθρεμπόριο πυρηνικών και ραδιενεργών ουσιών, το ξέπλυμα χρημάτων και τα παρόμοια, που πραγματοποιούνται από οργανωμένη ομάδα προσώπων που υπάρχει για κάποιο χρονικό διάστημα και ενεργεί συντονισμένα για τη διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων ή αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος.

Μια αγοράστρια χώρα μπορεί να ενθαρρύνει ή να υποστηρίζει την τρομοκρατία και το διεθνές έγκλημα κατά διάφορους τρόπους, και, συνεπώς, πριν χορηγήσει άδεια, η αρμόδια αρχή μπορεί να εξετάζει, μεταξύ άλλων, τα εξής ζητήματα:

- Η αγοράστρια χώρα έχει ιστορικό τρομοκρατικών/εγκληματικών δραστηριοτήτων, το οποίο ενδεχομένως συνεχίζεται και σήμερα;
- Υπάρχουν γνωστοί δεσμοί ή υποψίες δεσμών μεταξύ της αγοράστριας χώρας και τρομοκρατικών/εγκληματικών οργανώσεων (ή και μεμονωμένων τρομοκρατών/εγκληματιών) ή λόγοι για υποψίες ότι οντότητες που λειτουργούν εντός της χώρας αυτής με την ανοχή της έχουν παρόμοιους δεσμούς;
- Υπάρχουν άλλοι λόγοι υποψίας ότι η αγοράστρια χώρα ανέχεται την επανεξαγωγή ή την εκτροπή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού προς τρομοκρατικές/εγκληματικές οργανώσεις, ή ότι οργανώνει η ίδια την επανεξαγωγή ή την εκτροπή;
- Η εθνική νομοθεσία της αγοράστριας χώρας, ή η μη εφαρμογή της, οδηγεί στην ανοχή τρομοκρατικών/εγκληματικών δραστηριοτήτων;

Πολλά από τα ζητήματα αυτά μπορούν επίσης να εξετάζονται κατά την αξιολόγηση βάσει του κριτηρίου Επτά, αλλά, στο πλαίσιο του κριτηρίου Έξι, τα ζητήματα αυτά αφορούν την κυβέρνηση της αγοράστριας χώρας και όχι τον τελικό χρήστη.

Λεπτομερέστερα ζητήματα προς εξέταση είναι τα εξής:

- Η αγοράστρια χώρα ποινικοποιεί την παροχή κεφαλαίων στους τρομοκράτες, δεσμεύει τα περιουσιακά στοιχεία ατόμων που διαπράττουν ή επιχειρούν να διαπράξουν τρομοκρατικές ενέργειες και απαγορεύει την παροχή υπηρεσιών σε όσους συμμετέχουν στη διάπραξη τρομοκρατικών ενεργειών;
- Η αγοράστρια χώρα μεριμνά ώστε να μην παρέχει ενεργητική ή παθητική υποστήριξη σε οντότητες ή πρόσωπα που ενέχονται σε τρομοκρατικές ενέργειες;
- Η αγοράστρια χώρα παρέχει έγκαιρη προειδοποίηση σε άλλα κράτη ανταλλάσσοντας πληροφορίες;
- Η αγοράστρια χώρα αρνείται καταφύγιο σε όσους χρηματοδοτούν, σχεδιάζουν, υποστηρίζουν ή διαπράττουν τρομοκρατικές ενέργειες;
- Η αγοράστρια χώρα εμποδίζει όσους χρηματοδοτούν, σχεδιάζουν, υποστηρίζουν ή διαπράττουν τρομοκρατικές ενέργειες να χρησιμοποιούν το έδαφός της;
- Η αγοράστρια χώρα εμποδίζει τις μετακινήσεις όσων διαπράττουν αυτές τις ενέργειες με ουσιαστικούς ελέγχους των συνόρων;

3.6.5. Χαρακτήρας των συμμαχιών της αγοράστριας χώρας. Κατά τη στενή του έννοια, ο όρος «συμμαχία» αναφέρεται σε διεθνή συνθήκη που συνδέει ένα κράτος με ένα ή περισσότερα άλλα κράτη και προβλέπει τους όρους υπό τους οποίους οφείλουν να αλληλοβοηθούνται. Δεδομένου ότι ελάχιστες από τις πολλαπλές σχέσεις μεταξύ κρατών οι οποίες αφορούν τη συνεργασία στον οικονομικό, το στρατιωτικό ή τον αμυντικό τομέα μπορούν να υπαχθούν στο στενό αυτό ορισμό της «συμμαχίας», στη συνάρτηση του κριτηρίου 6, ο όρος «συμμαχία» πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά και να περιλαμβάνει όλες τις οικονομικές, στρατιωτικές και αμυντικές συμφωνίες οι οποίες, από τη φύση τους, αποσκοπούν στη δημιουργία μια σημαντικής σύνδεσης (η οποία εκφράζεται και ως κοινοί πολιτικοί σκοποί) μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών.

Η διασταλτική ερμηνεία του όρου «συμμαχία» πρέπει να περιλαμβάνει επίσης την τυχόν κοινή αντίληψη των διεθνών σχέσεων (η οποία πηγάζει, μεταξύ άλλων, από κοινή πολιτική άποψη, κοινά οικονομικά συμφέροντα ή πρακτικά μελήματα), η οποία οδηγεί σε ανάληψη σημαντικής δράσης για την επίτευξη αμοιβαίου στόχου. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να είναι η παροχή συνδυασμένης υποστήριξης, υπό οιαδήποτε μορφή, προς τρίτον που ευρίσκεται σε κατάσταση κρίσης, έντασης ή σύγκρουσης.

Συνεπώς, επειδή η ύπαρξη συμμαχίας είναι, κυρίως, προϊόν πολιτικής εκτίμησης, ο όρος «συμμαχία» πρέπει να ερμηνεύεται με κριτικό πνεύμα, με βάση τα εθνικά συμφέροντα των κρατών μελών.

Κατά συνέπεια, όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο να χορηγήσουν άδεια εξαγωγής, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα ζητήματα:

- Η αγοράστρια χώρα ανήκει σε συμμαχία που έχει ιδρυθεί ή ενεργεί εναντίον ενός κράτους μέλους, ή εναντίον μιας σύμμαχης ή φίλιας χώρας;
- Η αγοράστρια χώρα ανήκει σε συμμαχία η οποία δεν σέβεται ή δεν προάγει το σεβασμό των ιδρυτικών αρχών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών;
- Η αγοράστρια χώρα ανήκει σε συμμαχία η οποία ενεργεί για την αποσταθεροποίηση της διεθνούς κοινότητας;

3.6.6. Συμμόρφωση της αγοράστριας χώρας προς τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο να χορηγήσουν άδεια εξαγωγής, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξετάζουν εάν η αγοράστρια χώρα (δηλαδή η κυβέρνηση της αγοράστριας χώρας) σέβεται ή όχι τις διεθνείς δεσμεύσεις της.

Θα πρέπει να αποδίδεται προσοχή στις δεσμεύσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για κάθε κράτος τόσο ως κανόνες διεθνούς δικαίου όσο και ως κανόνες συνθήκης καθολικά αποδεκτοί από κάθε κράτος, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των δεσμεύσεων οι οποίες, λόγω της φύσεώς τους, θα μπορούσαν να παραβιαστούν (όπως η μη χρήση βίας (άρθρο 41 του Χάρτη του ΟΗΕ), ή η τήρηση του διεθνούς δικαίου κατά τη διάρκεια σύγκρουσης) στις περισσότερες περιπτώσεις με τη χρήση στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τους τα εξής:

- Η αγοράστρια χώρα τηρεί τις δεσμεύσεις της να εφαρμόζει τα εμπάργκο όπλων του ΟΗΕ, του ΟΑΣΕ και της ΕΕ;

- Η αγοράστρια χώρα χρησιμοποιεί, έχει χρησιμοποιήσει ή απειλεί να χρησιμοποιήσει βία κατά παράβαση του άρθρου 41 του Χάρτη του ΟΗΕ για την επίλυση διεθνούς κρίσης;
- Η αγοράστρια χώρα συνηθίζει να παραβαίνει τις δεσμεύσεις της δυνάμει του διεθνούς κοινού δικαίου, ή συνθήκες τις οποίες έχει υπογράψει οικειοθελώς;
- Η αγοράστρια χώρα συμπεριφέρεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να θέτει εαυτήν εκτός της διεθνούς κοινότητας κρατών;

Για την εκτίμηση του κινδύνου όσον αφορά το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο μπορούν να χρησιμοποιούνται οι εξής δείκτες:

- Εάν η αγοράστρια χώρα έχει αναλάβει επίσημα τη δέσμευση να εφαρμόζει τους κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και έχει λάβει τα δέοντα μέτρα για την εφαρμογή τους,
- Εάν η αγοράστρια χώρα διαθέτει τα νομικά, δικαστικά και διοικητικά μέτρα που απαιτούνται για την καταστολή σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου,
- Εάν η αγοράστρια χώρα, η οποία συμμετέχει ή έχει συμμετάσχει σε ένοπλη σύγκρουση, έχει διαπράξει σοβαρές παραβάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου,
- Εάν η αγοράστρια χώρα, η οποία συμμετέχει ή έχει συμμετάσχει σε ένοπλη σύγκρουση, δεν έλαβε όλα τα εφικτά μέτρα για να εμποδίσει τη διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

Όπως προαναφέρεται, το επίκεντρο της ανάλυσης δεν φαίνεται να είναι ο τύπος του προς εξαγωγή εξοπλισμού ή ο τελικός χρήστης του, δεδομένου ότι σκοπός του κριτηρίου Έξι είναι να αποφεύγεται οιαδήποτε εξαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού ή τεχνολογίας στις χώρες των οποίων οι κυβερνήσεις δεν τηρούν τις διεθνείς δεσμεύσεις τους.

Στη συνάρτηση αυτήν, είναι ιδιαίτερα χρήσιμο το κριτήριο Ένα της κοινής θέσης (το κριτήριο «διεθνών δεσμεύσεων»). Συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να ανατρέχουν και σε αυτό.

Μη εξαντλητικός κατάλογος διεθνών συνθηκών περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II του παρόντος τμήματος.

3.6.7. Η προμήλωση της αγοράστριας χώρας στη μη διάδοση και σε άλλους τομείς ελέγχου των εξοπλισμών και αφοπλισμού.

Σύμφωνα με το κριτήριο Έξι, κατά την αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η διαγωγή της αγοράστριας χώρας όσον αφορά τις δεσμεύσεις της στον τομέα του αφοπλισμού και του ελέγχου των εξοπλισμών. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάζουν τόσο την εθνική νομοθεσία της αγοράστριας χώρας όσο και τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις συμβάσεις που περιλαμβάνονται στο κριτήριο Ένα.

Μερικά ερωτήματα που είναι δυνατόν να τεθούν είναι τα εξής:

- Η αγοράστρια χώρα έχει υπογράψει/επικυρώσει/προσχωρήσει στη Συνθήκη περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων και στη Σύμβαση για τα τοξινικά όπλα και στη Σύμβαση για τα χημικά όπλα, και τηρεί τις υποχρεώσεις της που περιέχονται στις συνθήκες αυτές; Αν όχι, γιατί;
- Η αγοράστρια χώρα τηρεί τη δέσμευση να μην εξάγει οιονδήποτε τύπο ναρκών κατά προσωπικού, βάσει της Σύμβασης για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταβίβασης ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους;
- Η αγοράστρια χώρα είναι μέλος/συμμετέχει, ή τηρεί τις δεσμεύσεις διεθνών ρυθμίσεων ή καθεστώτων, ιδίως δε της Ομάδας Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών, της Ομάδας της Αυστραλίας, του Καθεστώτος Ελέγχου Τεχνολογίας Πυραύλων, του Διακανονισμού του Wassenaar και του Κώδικα Συμπεριφοράς της Χάγης κατά τη διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων;

Μολονότι, σύμφωνα με το κριτήριο 6, τα προαναφερόμενα θέματα είναι τα σημαντικότερα για την αξιολόγηση, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θέτουν και ορισμένα από τα ερωτήματα που θα έθεταν κατά την αξιολόγηση βάσει του κριτηρίου 7, καθώς και άλλα:

- Η αποδέκτρια χώρα υποβάλλει έκθεση στο Μητρώο Συμβατικών Όπλων του ΟΗΕ; Αν όχι, γιατί;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει ευθυγραμμιστεί με τις αρχές της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ ή παρόμοιων περιφερειακών ρυθμίσεων;
- Η αποδέκτρια χώρα συμμετέχει στη Διάσκεψη για τον αφοπλισμό;
- Η αποδέκτρια χώρα εφαρμόζει αποτελεσματικούς ελέγχους εξαγωγών και μεταβίβασης, συμπεριλαμβανομένης ειδικής νομοθεσίας για τον έλεγχο και ρυθμίσεις χορήγησης αδειάς που είναι σύμφωνες προς τους διεθνείς κανόνες;

Και πάλι, τα κράτη μέλη πρέπει να σημειώσουν ότι, όταν πραγματοποιούν αξιολόγηση βάσει του κριτηρίου Επτά (κίνδυνος εκτροπής), είναι δυνατόν να κάνουν διάκριση μεταξύ ποιότητας στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού, ή μεταξύ τελικών χρηστών· όταν τίθενται τα ίδια ερωτήματα κατά την αξιολόγηση βάσει του κριτηρίου Έξι, τα κράτη μέλη αποφασίζουν εάν θα αποστείλουν ή όχι οποιονδήποτε εξοπλισμό στη συγκεκριμένη χώρα με βάση τη γνώμη τους για την κυβέρνηση της αποδέκτριας χώρας.

Μη εξαντλητικός κατάλογος καθεστώτων και οργανισμών ελέγχου των εξαγωγών όπλων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

3.6.8. Τελική κρίση. Με βάση τις πληροφορίες και τη γενική αξιολόγηση του κινδύνου όπως προτείνεται στις ανωτέρω παραγράφους, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου Έξι.

Τα κράτη μέλη δεν πρέπει να εκδίδουν άδεια όταν η γενική αξιολόγηση της διαγωγής της αγοράστριας χώρας είναι αρνητική βάσει του κριτηρίου Έξι.

Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν η αξιολόγηση αυτή είναι θετική, δεν μπορεί ποτέ να δικαιολογεί μεταβίβαση όπλων η οποία θα είχε απορριφθεί βάσει άλλων κριτηρίων της κοινής θέσης.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ:

Ηνωμένα Έθνη/ συμβατικά όπλα
(<http://disarmament.un.org/cab/register.html>)

Επιτροπές κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας
(<http://www.un.org/Docs/sc/committees/INTRO.htm>)

Έκθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας
(<http://www.securitycouncilreport.org>)

Επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά της τρομοκρατίας
(<http://www.un.org/sc/ctc/>)

Επιτροπή της Απόφασης 1540
(<http://disarmament2.un.org/Committee1540>)

Παγκόσμιο Πρόγραμμα κατά της Διαφθοράς, Γραφείο του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος
(<http://www.unodc.org/unodc/corruptio.html>)

Ινστιτούτο των Ηνωμένων Εθνών για την Έρευνα περί του Αφοπλισμού/ UNIDIR
(<http://www.unidir.org>)

ΟΑΣΕ / έλεγχος των εξοπλισμών
(<http://www.osce.org/activities/13014.html>)

Ευρωπαϊκή Ένωση
(<http://www.consilium.europa.eu>)

CIA World Fact Book
(<https://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html>)

Jane's foreign report
(<http://www.foreignreport.com>)

Jane's Defence
(<http://jdw.janes.com>)

SIPRI
(<http://www.sipri.org>)

Διεθνής Δράση για τα Φορητά Όπλα
(<http://www.iansa.org>)

Επιθεώρηση Φορητών Όπλων
(<http://hei.unige.ch/sas>)

Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού
(<http://www.icrc.org>)

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ:

Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών

Σύμβαση για τα Βιολογικά και Τοξινικά Όπλα

Συμβάσεις για τα Χημικά Όπλα

Συνθήκης περί μη Διαδόσεως των Πυρηνικών Όπλων (NPT)

Γενική Απαγόρευση των Πυρηνικών Δοκιμών (CTBT)

Σύμβαση για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταβίβασης ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους

Συνθήκη της Ραρατόνγκα

Συνθήκη της Πελιντάμπα

Συνθήκη του Γλατελόλκο

Συνθήκη του Μπανγκόκ

Συνθήκη για την αποπυρηνικοποιημένη ζώνη της Κεντρικής Ασίας

Συνθήκη της Ανταρκτικής

Συνθήκη για το βυθό των θαλασσών

Συνθήκη για τη χρησιμοποίηση του διαστήματος

Συνομιλίες για τον περιορισμό των στρατηγικών όπλων (SALT)

Συμβάσεις της Γενεύης

Σύμβαση ENMOD

Σύμβαση για ορισμένα συμβατικά όπλα (CCWC)

Τα κείμενα αυτών και άλλων διεθνών συμβάσεων υπάρχουν στην ιστοσελίδα <http://untreaty.un.org/>

ΣΥΝΑΦΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΟΠΛΩΝ:

Διακανονισμός του Wassenaar
(<http://www.wassenaar.org>)

Ομάδα Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών
(<http://www.nuclearsuppliersgroup.org>)

Ομάδα της Αυστραλίας
(<http://www.australiagroup.net>)

Επιτροπή Zangger
(www.zanggercommittee.org)

MTCR
(<http://www.mtcr.info>)

Κώδικας συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Επτά

3.7.1 Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Άρα, το κριτήριο Επτά εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, στις εξαγωγές προς όλες αδιακρίτως τις αποδέκτριες χώρες. Εντούτοις, οι πρακτικές αυτές ακολουθούν την αρχή ότι οι περιπτώσεις με μεγαλύτερη πιθανότητα κινδύνου πρέπει να υπόκεινται σε πιο στενή εξέταση απ' ό,τι οι περιπτώσεις με μικρότερη πιθανότητα κινδύνου. Η αξιολόγηση των μεμονωμένων αιτήσεων για άδεια εξαγωγής πρέπει να γίνεται για κάθε περίπτωση χωριστά και να περιλαμβάνει γενική ανάλυση κινδύνου βάσει του πιθανού επιπέδου του κινδύνου στην αποδέκτρια χώρα, της αξιοπιστίας όσων μετέχουν στις συναλλαγές, της φύσης των προς μεταβίβαση ειδών και της σκοπούμενης τελικής χρήσης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν πληροφορίες κατά περίπτωση σχετικά με τις χώρες που προκαλούν προβληματισμό μέσω της συνεργασίας στο πλαίσιο της ομάδας ad hoc για τις εξαγωγές συμβατικών όπλων (COARM) ή άλλων διαύλων. Επιπλέον, η βελτίωση της τεκμηρίωσης σχετικά με την αξιολόγηση του κινδύνου εκτροπής στη φάση της χορήγησης αδειάς θα δυσχεραίνει την εκτροπή. Αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου των τελικών χρηστών συμβάλλουν στην πρόληψη ανεπιθύμητης εκτροπής ή επανεξαγωγής του στρατιωτικού εξοπλισμού και τεχνολογίας. Τα πιστοποιητικά τελικού χρήστη και η επαλήθευση της ταυτότητάς του κατά τη φάση χορήγησης αδειάς πρέπει να έχουν κεντρικό ρόλο στις πολιτικές καταπολέμησης της εκτροπής. (βλ. επίσης κεφάλαιο 2 - Πρακτικές αδειοδότησης). Ωστόσο, η χρήση των πιστοποιητικών τελικού χρήστη δεν μπορεί να αντικαταστήσει την πλήρη αξιολόγηση του κινδύνου της κατάστασης στη συγκεκριμένη περίπτωση.

3.7.2 **Πηγές πληροφοριών.** Οι πληροφορίες για τους κινδύνους εκτροπής πρέπει να αναζητούνται από ευρύ φάσμα πηγών. Μια κοινή βάση πηγών πληροφοριών της ΕΕ, διαθέσιμων σε όλα τα κράτη μέλη, συνιστούν οι εκθέσεις των αρχηγών αποστολών της ΕΕ, τα έντυπα αμυντικού περιεχομένου από δημόσιες πηγές και οι ανταλλαγές πληροφοριών και ιστοσελίδες σχετικά με καθεστώτα ελέγχου των εξαγωγών, καθώς επίσης οι εκθέσεις από τις σχετικές επιτροπές του Συμβουλίου Ασφαλείας, ειδικότερα την Επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας που συστάθηκε με την απόφαση 1540 (2004). Συμπληρωματικές πληροφορίες μπορούν να λαμβάνονται, ανάλογα με την περίπτωση, από τις διπλωματικές αποστολές κρατών μελών και άλλους κυβερνητικούς φορείς, όπως το τελωνείο, η αστυνομία και άλλες υπηρεσίες επιβολής του νόμου, καθώς επίσης από τις υπηρεσίες που παρέχουν πληροφορίες και στοιχεία ή μέσω της ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις εξαγωγές στη συγκεκριμένη χώρα. Μη εξαντλητικός κατάλογος σχετικών ιστοσελίδων του Διαδικτύου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I του παρόντος τμήματος.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.7.3 **Βασικές έννοιες.** Το κριτήριο Επτά παραπέμπει σε ευρύ πεδίο γενικών ζητημάτων τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε αξιολόγηση. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η έναρξη της εκτροπής μπορεί να γίνει σε διάφορα επίπεδα, μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός ενός κράτους ή και να περιλαμβάνει παράκαμψη ή νέα μεταβίβαση σε τρίτη «μη εγκεκριμένη» χώρα. Μπορεί να αφορά (τελικό χρήστη) κατοχής ή/και τελική χρήση λειτουργίας.

Το κριτήριο Επτά αναφέρει:

«....

Κατά την αξιολόγηση της επίδρασης της προς εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή του εξοπλισμού στην αποδέκτρια χώρα και του κινδύνου να εκτραπεί αυτή η τεχνολογία ή ο εξοπλισμός προς ανεπιθύμητο τελικό χρήστη, εξετάζονται τα εξής:

- α) τα συμφέροντα νόμιμης άμυνας και εσωτερικής ασφάλειας της αποδέκτριας χώρας, συμπεριλαμβανομένης τυχόν συμμετοχής σε δραστηριότητα του ΟΗΕ ή σε άλλη ειρηνευτική δραστηριότητα,*
- β) η τεχνική ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει την τεχνολογία ή τον εξοπλισμό,*
- γ) η ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να ελέγχει αποτελεσματικά τις εξαγωγές,*
- δ) ο κίνδυνος επανεξαγωγής της τεχνολογίας ή του εξοπλισμού σε ανεπιθύμητους προορισμούς και το ιστορικό της αποδέκτριας χώρας όσον αφορά την τήρηση των τυχόν προβλέψεων περί επανεξαγωγής ή περί συγκατάθεσης πριν την επανεξαγωγή, που το κράτος μέλος εξαγωγής θεωρεί σκόπιμο να επιβάλλει,*
- ε) ο κίνδυνος εκτροπής της τεχνολογίας ή του εξοπλισμού προς τρομοκρατικές οργανώσεις ή μεμονωμένους τρομοκράτες,*
- στ) ο κίνδυνος ανάδρομης τεχνικής έρευνας ή ακούσιας μεταβίβασης τεχνολογίας.»*

Σχετικά με το στοιχείο α): Τα συμφέροντα νόμιμης άμυνας και εσωτερικής ασφάλειας της αποδέκτριας χώρας, συμπεριλαμβανομένης τυχόν σύμπραξης σε δραστηριότητα των Ηνωμένων Εθνών ή σε άλλη ειρηνευτική δραστηριότητα.

Όλα τα κράτη έχουν το δικαίωμα να αμύνονται, σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ωστόσο, θα πρέπει να εξετάζεται εάν η εισαγωγή αποτελεί κατάλληλη και αναλογική ανταπόκριση στις ανάγκες της αποδέκτριας χώρας να εξασφαλίζει την άμυνά της και την εσωτερική ασφάλεια ή την υποστήριξη δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών ή άλλων ειρηνευτικών δραστηριοτήτων. Μπορούν να τεθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Υπάρχει αληθοφανής απειλή για την ασφάλεια η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την προγραμματιζόμενη εισαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού;
- Είναι οι ένοπλες δυνάμεις εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν την απειλή αυτήν;
- Ποιος θα είναι ο προορισμός του εισαγόμενου εξοπλισμού αφού ολοκληρωθεί η συμμετοχή σε δραστηριότητα του ΟΗΕ ή σε άλλη ειρηνευτική δραστηριότητα;

Σχετικά με το στοιχείο β): Η τεχνική ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει την στρατιωτική τεχνολογία ή τον εξοπλισμό.

Η «τεχνική ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό» μπορεί να είναι βασικός δείκτης της «ύπαρξης κινδύνου» εκτροπής. Μια προτεινόμενη εξαγωγή που υπερβαίνει από τεχνική άποψη αυτό που κανονικά θα αναμενόταν να αναπτυχθεί στην αποδέκτρια χώρα αποτελεί πιθανή ένδειξη ότι μια τρίτη χώρα-τελικός χρήστης είναι στην πραγματικότητα ο σκοπούμενος τελικός προορισμός. Αυτή η ιδέα ισχύει τόσο για τα πλήρη είδη και συστήματα, όσο και για τα δομικά στοιχεία και τα ανταλλακτικά τους. Η εξαγωγή των δομικών στοιχείων και των ανταλλακτικών σε μέρος όπου κανένα στοιχείο δεν δείχνει ότι η αποδέκτρια χώρα λειτουργεί στο σύνολό του το συγκεκριμένο σύστημα μπορεί να είναι σαφής δείκτης διαφορετικών προθέσεων.

Μερικά ερωτήματα που είναι δυνατόν να τεθούν είναι τα εξής:

- Η προτεινόμενη εξαγωγή αφορά υψηλή τεχνολογία;
- Εάν ναι, ο αποδέκτης έχει πρόσβαση ή επενδύει στη δέουσα τεχνική υποστήριξη για προώθηση της πώλησης;
- Η προτεινόμενη εξαγωγή ταιριάζει στα αμυντικά χαρακτηριστικά της αποδέκτριας χώρας;
- Όταν ζητούνται δομικά στοιχεία ή ανταλλακτικά, είναι γνωστό ότι η αποδέκτρια χώρα λειτουργεί το σχετικό σύστημα στο οποίο εντάσσονται τα στοιχεία αυτά;

Σχετικά με το στοιχείο γ): Η ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να ελέγχει αποτελεσματικά τις εξαγωγές.

Η τήρηση των διεθνών κανόνων ελέγχου των εξαγωγών από πλευράς της αποδέκτριας χώρας μπορεί να είναι θετικός δείκτης σχετικά τόσο με την εκούσια όσο και με την ακούσια εκτροπή.

Μερικά ερωτήματα που είναι δυνατόν να τεθούν είναι τα εξής:

- Η αποδέκτρια χώρα έχει υπογράψει ή συμμετέχει σε βασικές διεθνείς συνθήκες, διακανονισμούς ή καθεστώτα ελέγχου εξαγωγών (π.χ. Wassenaar);
- Η αποδέκτρια χώρα υποβάλλει έκθεση στο Μητρώο Συμβατικών Όπλων του ΟΗΕ; Αν όχι, γιατί;
- Η αποδέκτρια χώρα έχει ευθυγραμμιστεί με τις αρχές της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ή παρόμοιων περιφερειακών ρυθμίσεων;
- Η αποδέκτρια χώρα εφαρμόζει αποτελεσματικούς ελέγχους εξαγωγών και μεταβίβασης, συμπεριλαμβανομένης ειδικής νομοθεσίας για τον έλεγχο και ρυθμίσεις χορήγησης αδειάς που είναι σύμφωνες προς τους διεθνείς κανόνες;
- Η διαχείριση και η ασφάλεια των αποθεμάτων ακολουθούν τους κανόνες σε ικανοποιητικό βαθμό;
- Έχουν θεσπισθεί αποτελεσματικές νομικές πράξεις και διοικητικά μέτρα με στόχο να αποτρέπεται και να καταπολεμάται η δωροδοκία;
- Η αποδέκτρια χώρα βρίσκεται κοντά σε περιοχές συγκρούσεων ή υπάρχουν εντός της αποδέκτριας χώρας εντάσεις ή άλλοι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την βέβαια επιβολή της νομοθεσίας τους για τον έλεγχο των εξαγωγών;
- Η χώρα της δεδηλωμένης τελικής χρήσης έχει οποιοδήποτε ιστορικό εκτροπής όπλων, συμπεριλαμβανομένης της επανεξαγωγής πλεονασματικού εξοπλισμού στις χώρες πρόξενους ανησυχίας;

Σχετικά με το στοιχείο δ): ο κίνδυνος επανεξαγωγής της τεχνολογίας ή του εξοπλισμού σε ανεπιθύμητους προορισμούς και το ιστορικό της αποδέκτριας χώρας όσον αφορά την τήρηση των τυχόν προβλέψεων περί επανεξαγωγής ή περί συγκατάθεσης πριν την επανεξαγωγή, που το κράτος μέλος εξαγωγής θεωρεί σκόπιμο να επιβάλει.

Η αρμόδια αρχή πρέπει επίσης να αξιολογεί την αξιοπιστία του συγκεκριμένου παραλήπτη :

- Ο εξοπλισμός προορίζεται για την κυβέρνηση ή για μεμονωμένη επιχείρηση;

Εάν εισαγωγέας είναι η κυβέρνηση:

- Η κυβέρνηση/ ο συγκεκριμένος κυβερνητικός φορέας είναι από αυτή την άποψη αξιόπιστοι;
- Η κυβέρνηση/ ο συγκεκριμένος κυβερνητικός φορέας τήρησαν τα προηγούμενα πιστοποιητικά τελικού χρήστη;
- Υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος υποψίας ότι η κυβέρνηση/ ο συγκεκριμένος κυβερνητικός φορέας δεν είναι αξιόπιστοι;

Εάν ο εισαγωγέας είναι επιχείρηση:

- Είναι γνωστή η επιχείρηση;
- Είναι εγκεκριμένη η επιχείρηση από την κυβέρνηση στην αποδέκτρια χώρα;
- Η επιχείρηση έχει αναμιχθεί προηγουμένως σε ανεπιθύμητες συναλλαγές;
- Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα την τεχνική δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό;

Οι **τεχνικές δυνατότητες** αφορούν την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό, τόσο από υλική άποψη όσο και από άποψη επάνδρωσης. Αφορούν επίσης το τεχνολογικό επίπεδο της αποδέκτριας χώρας και την επιχειρησιακή ικανότητά της και γενικά την απόδοση του εξοπλισμού της.

Κατά συνέπεια η εξέταση του κατά πόσον μια εξαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού είναι συμβατή με την τήρηση αυτών των τεχνικών δυνατοτήτων θα πρέπει να αφορά μεταξύ άλλων το κατά πόσον είναι σκόπιμο να παραδίδεται στον αποδέκτη εξοπλισμός ο οποίος είναι υπερβολικά ευαίσθητος και πολύπλοκος για τα τεχνολογικά μέσα και τις επιχειρησιακές ανάγκες της αποδέκτριας χώρας.

Σχετικά με το στοιχείο ε): Ο κίνδυνος εκτροπής της τεχνολογίας ή του εξοπλισμού προς τρομοκρατικές οργανώσεις ή μεμονωμένους τρομοκράτες (ο αντιτρομοκρατικός εξοπλισμός θα χρειαστεί ιδιαίτερος προσεκτική εξέταση εν προκειμένω).

Κατά την αξιολόγηση του πιθανού κινδύνου στην αποδέκτρια χώρα, η αρμόδια αρχή είναι δυνατόν να υποβάλει τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Η αποδέκτρια χώρα έχει παρελθόν ή παρόν τρομοκρατικών δραστηριοτήτων;
- Υπάρχουν γνωστές ή υποπτευόμενες συνδέσεις με τρομοκρατικές οργανώσεις (ή και μεμονωμένους τρομοκράτες) ή λόγος υποψίας ότι οντότητες μέσα στην αποδέκτρια χώρα συμμετέχουν στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας;
- Υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος λόγος υποψίας για πιθανή επανεξαγωγή ή εκτροπή του εξοπλισμού προς τρομοκρατικές οργανώσεις;

Εφόσον η απάντηση είναι καταφατική σε μία ή περισσότερες από τις τιθέμενες ερωτήσεις, απαιτείται μεγαλύτερος βαθμός εξέτασης. Η αρμόδια αρχή πρέπει να συνεννοηθεί με δημόσιες και άλλες πηγές κατά τη συνέχιση της αξιολόγησης του κινδύνου.

Σχετικά με το στοιχείο στ) : Ο κίνδυνος ανάδρομης τεχνικής έρευνας ή ακούσιας μεταβίβασης τεχνολογίας.

Όταν ένα κράτος μέλος λαμβάνει απόφαση σχετικά με μια αίτηση άδειας εξαγωγής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ικανότητες του αποδέκτη, είτε είναι κράτος είτε ιδιώτης, να αναλύει και να εκτρέπει την τεχνολογία που περιέχεται στον αποκτώμενο εξοπλισμό. Τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να ανταλλάσσουν τις σχετικές πληροφορίες για τον καθορισμό των ικανοτήτων ενός δυνητικού αγοραστή ευρωπαϊκού στρατιωτικού εξοπλισμού.

Εν προκειμένω, και ιδίως όταν πρόκειται για εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ευαίσθητη τεχνολογία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Η ευαισθησία και ο βαθμός προστασίας των τεχνολογιών που περιέχονται στο σύστημα, όσον αφορά το εκτιμώμενο επίπεδο ειδικών γνώσεων του αποδέκτη, καθώς και η προφανής επιθυμία του συγκεκριμένου αποδέκτη να αποκτήσει ορισμένες από τις τεχνολογίες αυτές,
- Η ευκολία με την οποία οι τεχνολογίες αυτές θα μπορούσαν να αναλυθούν και να εκτραπούν, είτε για την ανάπτυξη παρόμοιου εξοπλισμού είτε για τη βελτίωση άλλων συστημάτων που χρησιμοποιούν την αποκτώμενη τεχνολογία,
- Οι προς εξαγωγή ποσότητες: η αγορά αριθμού υποσυστημάτων ή ειδών εξοπλισμού ο οποίος φαίνεται να έχει υπεκτιμηθεί ή υπερεκτιμηθεί αποτελεί ένδειξη ότι πρόκειται για προσπάθεια απόκτησης τεχνολογιών,
- Η παλαιότερη συμπεριφορά του αποδέκτη, όταν ο αποδέκτης αυτός είχε προηγουμένως αποκτήσει συστήματα τα οποία μπόρεσε να εξετάσει για να αποκτήσει πληροφορίες όσον αφορά τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στα συστήματα αυτά. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη μπορούν να αλληλοενημερώνονται όσον αφορά τις περιπτώσεις κλοπής τεχνολογίας που έχουν διαπιστώσει.

Προκειμένου να καθορισθεί το συμβατό, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάζουν τα εξής ερωτήματα:

- Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα την απαιτούμενη στρατιωτική υποδομή για να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό;
- Είναι το τεχνολογικό επίπεδο του ζητούμενου εξοπλισμού ανάλογο με τις ανάγκες που έχει εκφράσει η αποδέκτρια χώρα και την επιχειρησιακή της ικανότητα;
- Ο τυχόν ήδη υπάρχων παρόμοιος εξοπλισμός συντηρείται καλά;
- Υπάρχει αρκετό ειδικευμένο προσωπικό για να χρησιμοποιεί και να συντηρεί το συγκεκριμένο εξοπλισμό;⁷

3.7.4 **Τελική κρίση.** Με βάση τις πληροφορίες και τη γενική αξιολόγηση του κινδύνου όπως προτείνεται στις ανωτέρω παραγράφους, τα κράτη μέλη θα κρίνουν εάν η προτεινόμενη εξαγωγή πρέπει να απορριφθεί βάσει του κριτηρίου Επτά.

⁷ Για παράδειγμα, εργάζεται ήδη στο στρατιωτικό τομέα ένα μεγάλο ποσοστό των μηχανικών και των τεχνικών της χώρας; Υπάρχει στο μη στρατιωτικό τομέα έλλειψη μηχανικών και τεχνικών η οποία ενδέχεται να επιδεινωθεί από τις περαιτέρω προσλήψεις στο στρατιωτικό τομέα;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι (του Κεφαλαίου 3, Τμήμα 7)

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΙΝΑΙ:

Ηνωμένα Έθνη/συμβατικά όπλα

(<http://disarmament.un.org/cab/register.html>)

Επιτροπές κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας

(<http://www.un.org/Docs/sc/committees/INTRO.htm>)

Επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά της τρομοκρατίας

(<http://www.un.org/sc/ctc/>)

Επιτροπή της Απόφασης 1540 (<http://disarmament2.un.org/Committee1540>)

Παγκόσμιο Πρόγραμμα κατά της Διαφθοράς, Γραφείο του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του

Εγκλήματος

(<http://www.unodc.org/unodc/corruption.html>)

Ινστιτούτο των Ηνωμένων Εθνών για την Έρευνα περί του Αφοπλισμού/ UNIDIR

(www.unidir.org)

ΟΑΣΕ/ έλεγχος των εξοπλισμών (<http://www.osce.org/activities/13014.html>)

Ευρωπαϊκή Ένωση (www.consilium.europa.eu)

Διακανονισμός του Wassenaar (www.wassenaar.org)

Ομάδα Προμηθευτών Πυρηνικών Υλικών (www.nuclearsuppliersgroup.org)

Η Ομάδα της Αυστραλίας (www.australiagroup.net)

Επιτροπή Zangger (www.zanggercommittee.org)

MTCR (<http://www.mtc.info>)

Κώδικας Συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων

<http://www.bmeia.gv.at/en/foreign-ministry/foreign-policy/disarmament/weapons-of-mass-destruction/hcoc.html>

«Jane's foreign report» (www.foreignreport.com)

«Jane's Defence» (jdw.janes.com)

Επιθεώρηση Φορητών Όπλων (www.smallarmssurvey.org)

Έκθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας (www.securitycouncilreport.org)

Δίκτυο Διεθνούς Δράσης για τα Φορητά Όπλα (<http://www.iansa.org>)

SIPRI (www.sipri.org)

Τρόπος εφαρμογής του κριτηρίου Οκτώ

3.8.1 Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις εξαγωγές, από κράτη μέλη, στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, καθώς και αγαθών διπλής χρήσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της κοινής θέσης. Άρα, το κριτήριο Οκτώ εφαρμόζεται, κατ' αρχήν, στις εξαγωγές προς όλες αδιακρίτως τις αποδέκτριες χώρες. Ωστόσο, επειδή η εφαρμογή του κριτηρίου Οκτώ συνδέεται με την αειφόρο ανάπτυξη⁸ της αποδέκτριας χώρας, θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις εξαγωγές όπλων προς τις αναπτυσσόμενες χώρες. Αναμένεται ότι το κριτήριο αυτό θα εφαρμόζεται μόνον όταν ο δηλούμενος τελικός χρήστης είναι μια κυβέρνηση ή άλλη οντότητα του δημόσιου τομέα, διότι μόνον αυτοί οι τελικοί χρήστες έχουν τη δυνατότητα να εκτρέπουν τους σπάνιους πόρους από κοινωνικές και άλλες δαπάνες. Στο **Παράρτημα Α** περιγράφεται ένα σύστημα «φίλτρων» δύο βαθμίδων που θα βοηθά τα κράτη μέλη να εντοπίζουν τις αιτήσεις αδειών εξαγωγής οι οποίες θα πρέπει ενδεχομένως να αξιολογηθούν βάσει του κριτηρίου Οκτώ. Στη βαθμίδα 1 εντοπίζονται τα αναπτυξιακά μελήματα της συγκεκριμένης χώρας, ενώ, η βαθμίδα 2 εστιάζεται στο αν η χρηματική αξία της ζητούμενης εξαγωγής είναι σημαντική για την αποδέκτρια χώρα.

3.8.2 **Πηγές πληροφοριών.** Εάν από το σύστημα φίλτρων που περιγράφεται στην παράγραφο 3.8.1 συνάγεται ότι απαιτείται περαιτέρω ανάλυση, στο **Παράρτημα Β** αναφέρονται ορισμένοι κοινωνικοί και οικονομικοί δείκτες τους οποίους πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τα κράτη μέλη. Για κάθε δείκτη, παρέχεται σχετική πηγή πληροφοριών. Οι επιδόσεις της αποδέκτριας χώρας σε σχέση με έναν ή περισσότερους από τους δείκτες αυτούς δεν θα πρέπει, αφ' εαυτών, να καθορίζουν τις αποφάσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη χορήγηση αδειών. Αντιθέτως, τα δεδομένα αυτά θα πρέπει απλώς να χρησιμοποιούνται ως τεκμηριωτική συνεισφορά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Στις παραγράφους 3.8.3 - 3.8.10 περιγράφονται ορισμένα στοιχεία του κριτηρίου 8 που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν κρίνεται η κάθε περίπτωση.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης

3.8.3 Το κριτήριο Οκτώ παραπέμπει σε ορισμένα μεγάλα και γενικά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε αξιολόγηση και τα οποία περιγράφονται στη συνέχεια.

*Συμβατότητα των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμών προς την **τεχνική και οικονομική ικανότητα** της χώρας προορισμού, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι είναι ευκαίιο τα κράτη να ανταποκρίνονται στις **θεμιτές τους ανάγκες ασφάλειας και άμυνας αφιερώνοντας στοιχειώδεις ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους στον εξοπλισμό.***

⁸ Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας καλύπτουν ολόκληρη την αειφόρο ανάπτυξη και περιλαμβάνουν στόχους που σχετίζονται με τη φτώχεια, την εκπαίδευση, την ισότητα των φύλων, την παιδική θνησιμότητα, την υγεία των μητέρων, το HIV/AIDS και άλλες νόσους, το περιβάλλον και μια παγκόσμια αναπτυξιακή εταιρική σχέση.

Υπό το φως των πληροφοριών που παρέχονται από αρμόδιες πηγές όπως το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, η Διεθνής Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, τα κράτη μέλη συνεκτιμούν κατά πόσον η σχεδιαζόμενη εξαγωγή πρόκειται να παρακωλύσει σε σημαντικό βαθμό την αειφόρο ανάπτυξη της αποδέκτριας χώρας. Στη συνάρτηση αυτή εξετάζουν τα σχετικά επίπεδα των **στρατιωτικών και των κοινωνικών δαπανών** της αποδέκτριας χώρας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τους οιαδήποτε **ενωσιακή ή διμερή βοήθεια**.

Τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες

3.8.4α Οι **οικονομικές δυνατότητες** αφορούν τις επιπτώσεις των εισαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού στους χρηματοοικονομικούς και οικονομικούς πόρους που μπορεί να διαθέτει η αποδέκτρια χώρα για άλλους σκοπούς βραχυπρόθεσμως, μεσοπρόθεσμως και μακροπρόθεσμως. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να λαμβάνουν υπόψη τα εξής:

- Τόσο το κόστος κεφαλαίου για την αγορά στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού όσο και το πιθανό συνακόλουθο κόστος καθ' όλο τον κύκλο ζωής της σχετικής λειτουργίας (π.χ. βοηθητικά συστήματα και εξοπλισμός), εκπαίδευσης και συντήρησης,
- Κατά πόσον τα συγκεκριμένα όπλα προστίθενται σε ήδη υπάρχοντα ή τα αντικαθιστούν, και - ανάλογα με την περίπτωση - τις τυχόν εξοικονομήσεις στις δαπάνες λειτουργίας παλαιότερων συστημάτων,
- Τον τρόπο με τον οποίον η αποδέκτρια χώρα⁹ θα χρηματοδοτήσει την εισαγωγή καθώς και τις επιπτώσεις της χρηματοδότησης αυτής στο εξωτερικό χρέος και το ισοζύγιο πληρωμών της χώρας.

3.8.4β Οι **τεχνικές δυνατότητες** αφορούν την ικανότητα της αποδέκτριας χώρας να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό, τόσο από υλική άποψη όσο και από άποψη επάνδρωσης. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εξής ζητήματα:

- Διαθέτει η αποδέκτρια χώρα την απαιτούμενη στρατιωτική υποδομή για να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το συγκεκριμένο εξοπλισμό;
- Ο τυχόν ήδη υπάρχων παρόμοιος εξοπλισμός συντηρείται καλά;
- Υπάρχει αρκετό ειδικευμένο προσωπικό για να χρησιμοποιεί και να συντηρεί το συγκεκριμένο εξοπλισμό;¹⁰

⁹ Το στοιχείο αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη διότι οι μέθοδοι πληρωμής ενδέχεται να έχουν αρνητικές μακροοικονομικές επιπτώσεις καθώς και επιπτώσεις στην αειφόρο ανάπτυξη. Για παράδειγμα, εάν η αγορά πραγματοποιείται τοις μετρητοίς, θα μπορούσε να εξαντλήσει σημαντικά τα συναλλαγματικά αποθέματα μιας χώρας, να παρεμποδίσει τη λειτουργία τυχόν δικτύου ασφαλείας για τη διαχείριση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, και να έχει βραχυπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις στο ισοζύγιο πληρωμών. Εάν η αγορά γίνεται επί πιστώσει (με οποιαδήποτε μορφή), θα αυξήσει το συνολικό βάρος του χρέους της αποδέκτριας χώρας, το οποίο ενδέχεται να είναι ήδη δυσβάστακτο.

¹⁰ Για παράδειγμα, εργάζεται ήδη στο στρατιωτικό τομέα ένα μεγάλο ποσοστό των μηχανικών και των τεχνικών της χώρας; Υπάρχει στο μη στρατιωτικό τομέα έλλειψη μηχανικών και τεχνικών η οποία ενδέχεται να επιδεινωθεί από τις περαιτέρω προσλήψεις στο στρατιωτικό τομέα;

Θεμιτές Ανάγκες Ασφαλείας και Άμυνας

3.8.5 Όλα τα κράτη έχουν το δικαίωμα να αμύνονται, σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ωστόσο, θα πρέπει να εξετάζεται εάν η εισαγωγή αποτελεί κατάλληλη και αναλογική ανταπόκριση στις ανάγκες της αποδέκτριας χώρας, να εξασφαλίζει την άμυνά της, την εσωτερική ασφάλεια και την υποστήριξη διεθνών ειρηνευτικών και ανθρωπιστικών επιχειρήσεων. Θα πρέπει να εξετάζονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- Υπάρχει αληθοφανής απειλή για την ασφάλεια η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την προγραμματιζόμενη εισαγωγή στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού;
- Είναι οι ένοπλες δυνάμεις εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν την απειλή αυτή;
- Συνιστά η προγραμματιζόμενη εισαγωγή αληθοφανή προτεραιότητα ενόψει της γενικής απειλής;

Μικρότερη δυνατή εκτροπή ανθρώπινων και οικονομικών πόρων

3.8.6 Το τι συνιστά τη «μικρότερη δυνατή εκτροπή» είναι ζήτημα κρίσης και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι σχετικοί παράγοντες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Ευθυγραμμίζεται η δαπάνη με την πολιτική της χώρας για τη μείωση της φτώχειας ή με τα προγράμματα που υποστηρίζουν οι Διεθνείς Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί (ΔΧΟ);
- Ποιο είναι το επίπεδο στρατιωτικών δαπανών της αποδέκτριας χώρας; Παρατηρείται αύξηση του επιπέδου αυτού κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσο διαφανείς είναι οι κρατικές στρατιωτικές δαπάνες και προμήθειες; Τι δυνατότητες υπάρχουν για δημοκρατική συμμετοχή ή συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία του κρατικού προϋπολογισμού;
- Υπάρχει σαφής και συνεπής προσέγγιση στο στρατιωτικό προϋπολογισμό; Υπάρχει σαφής αμυντική πολιτική και σαφής καθορισμός των θεμιτών αναγκών ασφαλείας της χώρας;
- Υπάρχουν οικονομικότερα διαθέσιμα στρατιωτικά συστήματα;

Σχετικά επίπεδα στρατιωτικών και κοινωνικών δαπανών

3.8.7 Όταν εξετάζουν εάν η αγορά θα στρεβλώσει σημαντικά το επίπεδο στρατιωτικών δαπανών σε σχέση με τις κοινωνικές δαπάνες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τα ακόλουθα ζητήματα:

- Ποιο είναι το επίπεδο των στρατιωτικών δαπανών της αποδέκτριας χώρας σε σχέση με τις δαπάνες για την υγεία και την παιδεία;
- Τι ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της αποδέκτριας χώρας αντιπροσωπεύουν οι στρατιωτικές δαπάνες;
- Παρατηρείται, κατά την τελευταία πενταετία, αυξητική τάση του λόγου των στρατιωτικών δαπανών προς τις δαπάνες για την υγεία και την παιδεία και προς το ΑΕΠ;
- Εάν το επίπεδο στρατιωτικών δαπανών της χώρας είναι υψηλό, μήπως αυτό υποκρύπτει κοινωνικές δαπάνες; (π.χ. σε ιδιαίτερα στρατιωτικοποιημένες κοινωνίες, ο στρατιωτικός τομέας ενδέχεται να παρέχει νοσοκομειακή περίθαλψη, κοινωνική πρόνοια κλπ.)
- Έχει η χώρα σημαντικά επίπεδα στρατιωτικών δαπανών «εκτός προϋπολογισμού» (δηλ. υπάρχουν σημαντικές στρατιωτικές δαπάνες εκτός της συνήθους διαδικασίας δημοσιονομικής λογοδοσίας και ελέγχου);

Ροές βοήθειας

3.8.8 Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το επίπεδο των ροών βοήθειας προς την εισάγουσα χώρα καθώς και τη δυναμική τους εναλλαξιμότητα¹¹.

- Εξαρτάται η χώρα ιδιαίτερα από την πολυμερή όσο και την ενωσιακή και διμερή βοήθεια;
- Τι ποσοστό του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος αντιπροσωπεύει η εξάρτηση της χώρας από τη βοήθεια;

¹¹ Η εναλλαξιμότητα αφορά τη δυναμική εκτροπή των ροών βοήθειας προς άτοπες στρατιωτικές δαπάνες.

Σωρευτικές επιπτώσεις

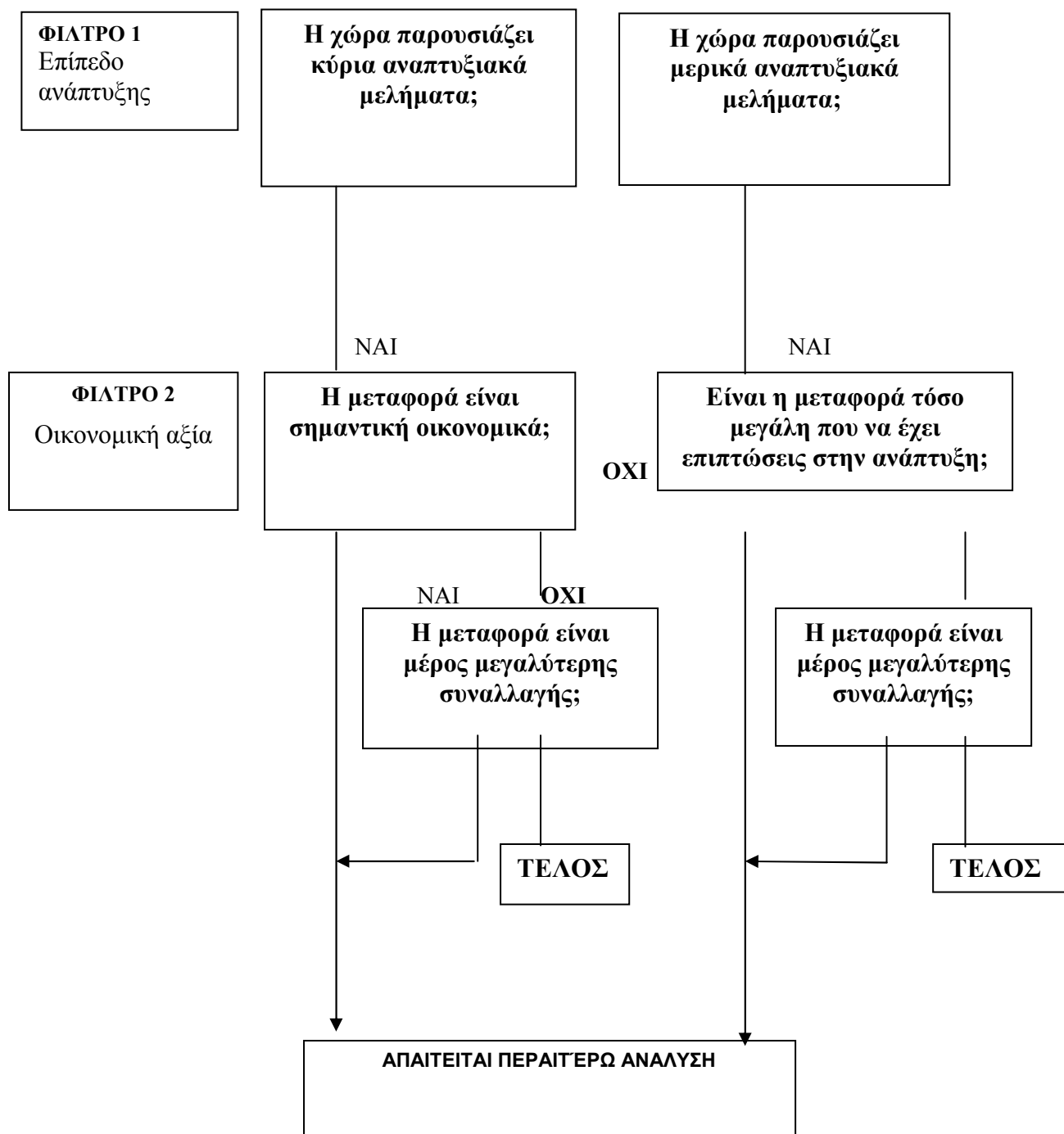
3.8.9 Οι σωρευτικές επιπτώσεις των εισαγωγών όπλων στην οικονομία της αποδέκτριας χώρας είναι δυνατόν να αξιολογηθούν μόνο με βάση τις συνολικές εισαγωγές από κάθε πηγή, συνήθως όμως δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία. Κάθε κράτος μέλος θα μπορούσε να εξετάζει τις σωρευτικές επιπτώσεις των δικών του εξαγωγών όπλων προς μια αποδέκτρια χώρα, συμπεριλαμβανομένων των πρόσφατων και των προβλεπόμενων αιτήσεων αδείας. Θα μπορούσαν επίσης να λαμβάνουν υπόψη διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις πραγματοποιούμενες και τις προγραμματιζόμενες εξαγωγές από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και από άλλα κράτη προμηθευτές. Στις δυνητικές πηγές πληροφοριών συγκαταλέγονται η Ετήσια Έκθεση της ΕΕ, οι ετήσιες εθνικές εκθέσεις των κρατών μελών, ο Διακανονισμός του Wassenaar, το Μητρώο Όπλων του ΟΗΕ και οι ετήσιες εκθέσεις του Διεθνούς Ινστιτούτου Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη.

3.8.10 Τα στοιχεία για τις σωρευτικές εξαγωγές όπλων μπορούν να χρησιμοποιούνται για την ακριβέστερη αξιολόγηση των εξής:

- ιστορικές, τρέχουσες και προβλεπόμενες τάσεις στρατιωτικών δαπανών μιας αποδέκτριας χώρας, καθώς και πώς θα επηρεαστούν οι τάσεις αυτές από την προτεινόμενη εξαγωγή
- Τάσεις στρατιωτικών δαπανών ως ποσοστό του εισοδήματος της αποδέκτριας χώρας και ως ποσοστό των κοινωνικών δαπανών της.

3.8.11 **Τελική κρίση:** Με βάση τα δεδομένα και την αξιολόγηση των κρίσιμων στοιχείων που προτείνονται ανωτέρω στις παραγράφους 3.8.3 έως 3.8.10, τα κράτη μέλη κρίνουν τελικά κατά πόσον η προτεινόμενη εξαγωγή θα παρεμποδίσει σοβαρά την αειφόρο ανάπτυξη της αποδέκτριας χώρας.

Για να ληφθεί αρχική απόφαση ως προς το εάν αξίζει να εξεταστεί μια αίτηση για άδεια εξαγωγής δυνάμει του κριτηρίου 8, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο ανάπτυξης της αποδέκτριας χώρας και την οικονομική αξία της προτεινόμενης εξαγωγής. Το γράφημα που ακολουθεί θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να λάβουν τη σχετική απόφαση:

Παράρτημα Β (του Κεφαλαίου 3 Τμήμα 8)

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να λαμβάνουν υπόψη ορισμένους κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες σχετικά με τις αποδέκτριες χώρες, καθώς και τις τάσεις τους κατά τα τελευταία έτη. Οι δείκτες αυτοί, καθώς και οι σχετικές πηγές δεδομένων, παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Δείκτης	Πηγή δεδομένων
Επίπεδο στρατιωτικών δαπανών σε σχέση με τις δημόσιες δαπάνες για την υγεία και την παιδεία	IISS Military Balance· SIPRI· εκθέσεις ανά χώρα των WB/IMF· WDI
Στρατιωτικές δαπάνες ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ)	IISS Military Balance· SIPRI· εκθέσεις ανά χώρα των WB/IMF· WDI.
Εξάρτηση από τη βοήθεια ως ποσοστό του ΑΕΕ	WDI
Δημοσιονομική βιωσιμότητα	Εκθέσεις ανά χώρα των WDI, WDR, IFI
Βιωσιμότητα χρέους	WB/IMF, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ανά χώρα
Επιδόσεις σε σχέση με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (μετά το 2005)	UNDP, Έκθεση για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- IFI : International Financial Institutions watchnet (Παρατηρητήριο Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών)
IISS : International Institute For Strategic Studies (Διεθνές Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών)
IMF : International Monetary Fund (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο)
SIPRI : Stockholm International Peace Research Institute (Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη)
UNDP : United Nations Development Programme (Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών)
WB : World Bank (Διεθνής Τράπεζα)
WDI : World Development Indicators (Διεθνείς Αναπτυξιακοί Δείκτες)
WDR: World Development Reports (Διεθνείς Εκθέσεις για την Ανάπτυξη)

ΠΗΓΕΣ (ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ)

- IFI : <http://www.if-watchnet.org>
IISS : <http://www.iiss.org>
IMF : <http://www.imf.org>
SIPRI : <http://www.sipri.org>
UNDP : <http://www.undp.org.in>
WB : <http://www.worldbank.org>
WDI : <http://www.publications.worldbank.org/WDI>
WDR: <http://econ.worldbank.org/wdr>

Τμήμα 1: Απαιτήσεις υποβολής πληροφοριών για την ετήσια έκθεση της ΕΕ

4.1.1 Το άρθρο 8 της κοινής θέσης αναφέρει ότι

«1. Κάθε κράτος μέλος διαβιβάζει στα άλλα κράτη μέλη, εμπιστευτικά, ετήσια έκθεση σχετικά με τις εξαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού που πραγματοποιεί, και την εφαρμογή της παρούσας κοινής θέσης.

2. Μια ετήσια έκθεση της ΕΕ, βασιζόμενη σε συμβολές όλων των κρατών μελών, θα υποβάλλεται στο Συμβούλιο και θα δημοσιεύεται στη σειρά «C» της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος που εξάγει τεχνολογία ή εξοπλισμό αναγραφόμενο στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ, δημοσιεύει εθνική έκθεση των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού που πραγματοποιεί, το περιεχόμενο της οποίας είναι σύμφωνο με την εθνική νομοθεσία, ανάλογα με την περίπτωση, και παρέχει πληροφορίες για την ετήσια έκθεση της ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας κοινής θέσης, όπως προβλέπεται από τις οδηγίες χρήσης.

4.1.2 Κάθε κράτος μέλος θα παρέχει ετησίως τις εξής πληροφορίες στη Γραμματεία του Συμβουλίου. Τα στοιχεία που επισημαίνονται με αστερίσκο (*) δεν θα δημοσιεύονται άμεσα στην ετήσια έκθεση της ΕΕ, αλλά θα παρουσιάζονται κατά συγκεντρωτικό τρόπο που θα αποφασιστεί από τα κράτη μέλη:

- α) Αριθμός αδειών εξαγωγής που χορηγήθηκαν για κάθε προορισμό, ανά κατηγορία του Στρατιωτικού Καταλόγου (εφόσον υπάρχει)·
- β) Αξία των αδειών εξαγωγής που χορηγήθηκαν για κάθε προορισμό, ανά κατηγορία του Στρατιωτικού Καταλόγου (εφόσον υπάρχει)·
- γ) Αξία των πραγματικών εξαγωγών για κάθε προορισμό, ανά κατηγορία του Στρατιωτικού Καταλόγου (εφόσον υπάρχει)·
- δ) Αριθμός αρνήσεων αδειάς για κάθε προορισμό, ανά κατηγορία του Στρατιωτικού Καταλόγου*·

- ε) Αριθμός περιπτώσεων κατά τις οποίες κάθε κριτήριο της κοινής θέσης χρησιμοποιήθηκε για κάθε προορισμό, ανά κατηγορία του Στρατιωτικού Καταλόγου*·
- στ) Αριθμός αιτήσεων διαβουλεύσεων που διατυπώθηκαν·
- ζ) Αριθμός αιτήσεων διαβουλεύσεων που ελήφθησαν·
- η) Αριθμός απορρίψεων αδειών*·
- θ) Διεύθυνση της εθνικής ιστοσελίδας για την ετήσια έκθεση εξαγωγών όπλων.

4.1.3 Όταν τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν «ανοικτές άδειες», θα παρέχουν όσο το δυνατόν περισσότερες από τις παραπάνω πληροφορίες.

Τμήμα 2: Κοινό μοντέλο για τις πληροφορίες που θα εμπερικλείονται στις εθνικές εκθέσεις

«[Το κράτος μέλος] παρουσιάζει επίσης στατιστικά στοιχεία προκειμένου να συμπεριληφθούν στην ετήσια έκθεση της ΕΕ για τις εξαγωγές όπλων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ. Τα κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει ως προτεραιότητα για το εγγύς μέλλον τη συνεχή εναρμόνιση των εθνικών εκθέσεων, όπως και των στατιστικών δεδομένων, χάριν ενίσχυσης μιας μεγαλύτερης ομοιογένειας των δεδομένων που θα εμπερικλείονται στην ετήσια έκθεση της ΕΕ. Προκειμένου να διευκολύνει τη διαδικασία αυτή, [το κράτος μέλος] συμπεριλαμβάνει τον κάτωθι πίνακα ο οποίος δίνει ένα γενικό διάγραμμα των δεδομένων που όλα τα κράτη μέλη θα επιδιώκουν να παρέχουν για την ετήσια έκθεση της ΕΕ¹.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΟΠΛΩΝ ΕΕ ΑΝΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ

Χώρα προορισμού (Α)																								
	M L 1	M L 2	M L 3	M L 4	M L 5	M L 6	M L 7	M L 8	M L 9	M L 10	M L 11	M L 12	M L 13	M L 14	M L 15	M L 16	M L 17	M L 18	M L 19	M L 20	M L 21	M L 22	ΣΥΝΟΛΟ ανά προορισμό	
α																								
β																								
γ																								

¹ Σε σχέση με την κατανομή των αριθμητικών στοιχείων ανά κατηγορία στρατιωτικού καταλόγου και σε σχέση με τα αριθμητικά στοιχεία των εξαγωγών (σειρά γ), για όσα κράτη μέλη είναι σε θέση να παρέχουν τα δεδομένα αυτά.

Χώρα προορισμού (Β)																							
	M L 1	M L 2	M L 3	M L 4	M L 5	M L 6	M L 7	M L 8	M L 9	M L 10	M L 11	M L 12	M L 13	M L 14	M L 15	M L 16	M L 17	M L 18	M L 19	M L 20	M L 21	M L 22	ΣΥΝΟΛΟ ανά προορισμό
α																							
β																							
γ																							

Χώρα προορισμού (Γ)																							
	M L 1	M L 2	M L 3	M L 4	M L 5	M L 6	M L 7	M L 8	M L 9	M L 10	M L 11	M L 12	M L 13	M L 14	M L 15	M L 16	M L 17	M L 18	M L 19	M L 20	M L 21	M L 22	ΣΥΝΟΛΟ ανά προορισμό
α																							
β																							
γ																							

Κλπ...

Κώδικες: α) = αριθμός εκδιδόμενων αδειών, β) = αξία των εκδιδόμενων αδειών σε ευρώ, γ) = αξία των εξαγομένων όπλων σε ευρώ.

ML = κατηγορία του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ (βλ. ΕΕ C 65 της 19ης Φεβρουαρίου 2009 για τον πλήρη Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της ΕΕ)»

Τμήμα 3: Διευθύνσεις Διαδικτύου για τις εθνικές εκθέσεις σχετικά με τις εξαγωγές όπλων

Στη συνέχεια, παρατίθενται οι εθνικές ιστοσελίδες των κρατών μελών για τους ελέγχους εξαγωγών όπλων:

Αυστρία: <http://www.bmeia.gv.at>

Βέλγιο: (Φλάνδρα) www.vlaanderen.be/wapenhandel
(Της Βαλλωνίας και των Βρυξελλών είναι υπό κατασκευή)

Βουλγαρία : <http://www.mee.government.bg/ind/lic/arms.html>

Τσεχική Δημοκρατία: <http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/default.asp?ido=15135&idj=2&amb=1&ikony=True&trid=1&prsl=True&pooc1=8>
(www.mzv.cz/kontrolaexportu)

Δανία: «Udførsel af vaben og produkter med dobbelt anvendelse fra Danmark»
<http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/FredSikkerhedOgInternationalRetsorden/NedrustningIkkespedningOgEksportKontrol/Udfoerselsrapporter/>

Εσθονία: http://www.vm.ee/eng/kat_153

Φινλανδία: www.defmin.fi/index.phtml/page_id/75/topmenu_id/5/menu_id/75/this_topmenu/65/lang/3/fs/12

Γαλλία: http://www.defense.gouv.fr/sites/defense/decouverte/activites_des_forces/rapports_dactivite/

Γερμανία: <http://www.bmwi.de/Navigation/Service/bestellservice,did=72610.html> (εθνική έκθεση για τις γερμανικές εξαγωγές όπλων) και:
http://www.bafa.de/1/en/tasks/01_control.htm (γενικές πληροφορίες για το γερμανικό σύστημα ελέγχου των εξαγωγών).

Ουγγαρία: <http://www.mkeh.hu>

Ιρλανδία: <http://www.entemp.ie/trade/export/military.htm>

Ιταλία: <http://www.camera.it>

Λετονία: <http://www.mfa.gov.lv>
Λιθουανία: <http://www.urm.lt/index.php?1703452064>
Λουξεμβούργο: www.mae.lu
Μάλτα: www.mcmp.gov.mt/commerce_trade04.asp
Κάτω Χώρες: <http://www.exportcontrole.ez.nl>
Πολωνία: <http://dke.mg.gov.pl>

Πορτογαλία:

http://www.mdn.gov.pt/mdn/pt/mdn/organograma/dgaed/ciaarmamento/DGAED_Comercio_Industrial_Armamento_relatorios_anuais.htm

Ρουμανία : www.annex.ro, www.export-control.ro

Σλοβακία: www.economy.gov.sk

Σλοβενία: www.mors.si

Ισπανία: <http://www.revistasice.com/Estudios/Documen/bice/2827/BICE28270101.PDF>
(www.mcx.es/sgcomex/mddu)

Σουηδία: <http://www.sweden.gov.se>

Ηνωμένο Βασίλειο: <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029390554>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - ΧΩΡΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ

Τμήμα 1: Κατάλογος χωρών που έχουν προσχωρήσει, σημεία επαφής, και περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την προσχώρησή τους

5.1.1 Νορβηγία:

Πρόσωπο επαφής/Φορέας

Όνομα: Ministry of Foreign Affairs,
Department for Security Policy and Bilateral Relations
Section for Export Controls

Υπεύθυνος: Anne Kari Lunde

Διεύθυνση: 7 juni pl./Victoria Terrace
N-0032 Oslo

Αριθ. τηλ.: 47 22 24 35 96
Φαξ: 47 22 24 34 19

Ηλεκτρ. διεύθυνση: s-ekso@mfa.no
anne.kari.lunde@mfa.no

Δικτυακή διεύθυνση ετήσιας έκθεσης: <http://www.eksportkontroll.mfa.no>

Ιστορικό

- Ευθυγραμμίστηκε με την κοινή θέση τον Μάρτιο 2009
- Τηρεί τις απαγορεύσεις πώλησης όπλων (εμπάργκο) που επιβάλλει η ΕΕ.

Σχετικές διεθνείς συμφωνίες

- Κριτήρια του ΟΑΣΕ για τις εξαγωγές συμβατικών όπλων.
- Διακανονισμός του Wassenaar για τον έλεγχο των εξαγωγών συμβατικών όπλων και αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης.
- Σύμβαση για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταβίβασης ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους.

Σχετικές εθνικές νομοθετικές και άλλες διατάξεις

- Νόμος αριθ. 93 της 18ης Δεκεμβρίου 1987 σχετικά με τον έλεγχο των εξαγωγών στρατηγικών αγαθών, υπηρεσιών και τεχνολογίας,
- Διάταγμα του Υπουργείου Εξωτερικών, της 10ης Ιανουαρίου 1989, για την εφαρμογή κανονισμών για την εξαγωγή στρατηγικών αγαθών, υπηρεσιών και τεχνολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - ΚΟΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

6.1.1 Ο Κοινός Στρατιωτικός Κατάλογος της ΕΕ επέχει θέση πολιτικής δέσμευσης στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας. Η πλέον πρόσφατη μορφή του ΚΣΚ της ΕΕ δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα C 65 της 19ης Μαρτίου 2009, σελ. 1-34. Λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του Διακανονισμού του Wassenaar μετά τη δημοσίευση του προηγούμενου καταλόγου τον Μάρτιο του 2008.

6.1.2 Ο κατάλογος θα ενημερώνεται για να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές των σχετικών διεθνών καταλόγων και για να ενσωματώνονται οι τυχόν άλλες αλλαγές τις οποίες συμφωνούν τα κράτη μέλη.

6.1.3 Η πλέον πρόσφατη μορφή του Κοινού Στρατιωτικού Καταλόγου της ΕΕ υπάρχει στην ακόλουθη διεύθυνση του Διαδικτύου: <http://www.consilium.europa.eu/export-controls> (δηλ. στην ιστοσελίδα «Έλεγχοι των εξαγωγών που σχετίζονται με την ασφάλεια» του τμήματος «Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας» του δικτυακού τόπου του Συμβουλίου).

ΕΝΤΥΠΟ 1 - Κοινοποίηση άρνησης δυνάμει της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του

Συμβουλίου

(Με αστερίσκο * επισημαίνονται τα πεδία που πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρώνονται)

1. Αναγνωριστικά στοιχεία

- 1.1 Αναγνωριστικός αριθμός* :
- 1.2 Κοινοποιούσα κυβέρνηση* :
- 1.3 Χώρα τελικού προορισμού* :
- 1.4 Ημερομηνία κοινοποίησης* :
- 1.5 Στοιχεία υπευθύνου περαιτέρω πληροφοριών :

2. Αγαθά

- 2.1 Σύντομη περιγραφή των αγαθών* :
- 2.2 Στοιχεία στον κατάλογο ελέγχου* :
(με την υποκατηγορία, αν υπάρχει)
- 2,3 Ποσότητα :
- 2.4 Αξία (προαιρετικώς) :
- 2.5 Κατασκευαστής (προαιρετικώς) :

3. Δηλούμενη τελική χρήση* :

4. Παραλήπτης

- 4.1 Ονοματεπώνυμο ή επωνυμία* :
- 4.2 Διεύθυνση :
- 4.3 Χώρα* :
- 4.4 Αριθμός ή αριθμοί τηλεφώνου :
- 4.5 Αριθμός ή αριθμοί φαξ :
- 4.6 Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διευθύνσεις :

Τελικός χρήστης (αν δεν συμπίπτει με τον παραλήπτη)

5.1 Ονοματεπώνυμο ή επωνυμία* :

5.2 Διεύθυνση :

5.3 Χώρα* :

5.4 Αριθμός ή αριθμοί τηλεφώνου :

5.5 Αριθμός ή αριθμοί φαξ :

5.6 Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διευθύνσεις :

6. Λόγος άρνησης (κριτήρια)* :

7. Πρόσθετες παρατηρήσεις (προαιρετικώς)

8. Μόνο για τις ΚΑ που αφορούν δραστηριότητες διαμεσολάβησης

8.1 Χώρα καταγωγής των αγαθών :

8.2 Όνομα ή ονόματα διαμεσολαβητή :

8.3 Επαγγελματική διεύθυνση ή διευθύνσεις :

8.4 Αριθμός ή αριθμοί τηλεφώνου :

8.5 Αριθμός ή αριθμοί φαξ :

8.6 Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διευθύνσεις :

ΕΝΤΥΠΟ 2 - Τροποποίηση ή ανάκληση άρνησης δυνάμει της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου

(Με αστερίσκο * επισημαίνονται τα πεδία που πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρώνονται)

Αναγνωριστικά στοιχεία

1.1 Αναγνωριστικός αριθμός* :

1.2 Εκδούσα αρχή* :

1.3 Χώρα προορισμού* :

1.4 Ημερομηνία ισχύος της τροποποίησης ή της ανάκλησης* :

1.5 Στοιχεία υπευθύνου περαιτέρω πληροφοριών* :

Μόνο για τροποποιήσεις

2.1 Τροποποιητέα πληροφοριακά στοιχεία* :

2.2 Νέα πληροφοριακά στοιχεία :

2.3 Λόγος τροποποίησης :

Μόνο για ανακλήσεις

3.1 Λόγος ανάκλησης* :

ΕΝΤΥΠΟ 3 - Κοινοποίηση άρνησης εγγραφής διαμεσολαβητή όπλων στο μητρώο δυνάμει της κοινής θέσης 2003/468/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για τον έλεγχο της διαμεσολάβησης με αντικείμενο όπλα

(Με αστερίσκο * επισημαίνονται τα πεδία που πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρώνονται)

1. Ταυτοποίηση:

- 1.1 Αναγνωριστικός αριθμός*:
- 1.2 Κοινοποιούσα κυβέρνηση*:
- 1.3 Απορριφθείς διαμεσολαβητής*:
- 1.4 Περιοχές ή χώρες τελικού προορισμού (εάν είναι γνωστός):
- 1.4 Ημερομηνία κοινοποίησης*:
- 1.5 Στοιχεία υπευθύνου περαιτέρω πληροφοριών*:

2. Διαμεσολαβητής (ές):

- 2.1 Απορριφθείς διαμεσολαβητής*:
- 2.2 Άλλες εμπλεκόμενες εταιρείες*:
- 2.3 Όνομα και θέση των εμπλεκόμενων προσώπων*:
- 2.4 Επαγγελματική διεύθυνση ή διευθύνσεις*:
- 2.5 Αριθμός ή αριθμοί τηλεφώνου:
- 2.6 Αριθμός ή αριθμοί φαξ:
- 2.7 Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διευθύνσεις:

3. Αγαθά (εάν είναι γνωστά):

- 3.1 Σύντομη περιγραφή των αγαθών:
- 3.2 Στοιχεία στον κατάλογο ελέγχου (με την υποκατηγορία, αν υπάρχει):
- 3.3 Χώρα καταγωγής των αγαθών:
- 3.4 Ποσότητα:
- 3.5 Αξία:
- 3.6 Κατασκευαστής:

4. Αιτιολόγηση απόρριψης*:

5. Πρόσθετες παρατηρήσεις: